

Dergi

ŞALOM

18+/35-

*Gençlik eki
bu ay
sizlerle...*

UZMAN PSİKOLOG

**LEYLA
NAVARO**

49 YILLIK BİR
CANNES
YÜRÜYÜŞÜ

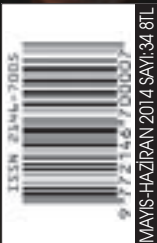
RENKLER DİYARI

**CINQUE
TERRE**

KOVULUŞLARININ
150. YILINDA
ÇERKESLER

YAŞAM
SENARYOLARINI
DEĞİŞTİRENLER

***Ardan'ın
Mutfağı'ndan***
NAKLEN YAYIN

MAYIS-HAZİRAN 2014 SAYI: 34 8 TL

— ELEGANS ANTI AGING OXYGEN —

MAKSİMUM HİJYEN SAĞLAR

Elegans Anti Aging Oxygen, European Norm prEN 15457 Kalite Belgeli olup hastane, okul, kreş, çocuk odaları gibi ekstra hijyen gerektiren mekanlar için ideal çözümdür. Maximum Oxygen Etkisi, hibrit formülü ile düşük VOC özelliğinden gelir ve maksimum sağlıklı yaşam alanları yaratır.

MAXIMUM
OXYGEN
ETKİSİ

10
ÜSTÜN
ÖZELLİK

YENİ
HİBRİT
FORMÜL

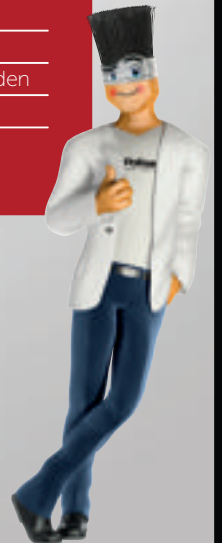
Maximum OXYGEN etkili
Küf önleyici
Maksimum silinebilir
Ekstra m² kazandırıcı
Silikonlu

Hibrit formüllü
Antimikrobiyel
Kır ve lekeleri bloke eden
Çevre dostu
Kılcal çatlakları örtücü

 Polisan
HOME COSMETICS

Çaook şekici...

www.polisan.com.tr

ŞALOM Dergi

Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın A.Ş. adına sahibi

Av. Yakup Barokas

Genel Yayın Yönetmeni

İvo Molinas

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Işık Sivill Karakoç

Editör ve Yan Yayınlar Koordinatörü

Nelly Barokas

Reklam Planlama Koordinatörü

İsak Behar

Sayfa Tasarımı

Semra Öner

Bella Parlakşimşek

Kapak Tasarımı

Bella Parlakşimşek

Yazı Kurulu

Nelly Barokas, Gila Erbeş,
Tuna Saylağ, Aylin Yengin

İdari Koordinatör

Anet Pase

Yönetim Yeri

Atiye Sok. Polar Apt. 12/6
Teşvikiye - İstanbul

T: (0212) 231 92 82 - 240 41 44

F: (0212) 231 92 83

www.salom.com.tr

Basıldığı Yer

Dünya Yayıncılık A.Ş.
"Globus" Dünya Basınevi
100. Yıl Mh. 34440 Bağcılar - İST.

T: (0212) 440 24 24

Yayın Türü

Yaygın - Süreli

Seçkin kitapçılarda
satılmaktadır.

**ŞALOM GAZETESİ'NİN EKİDİR
ABONELERE ÜCRETSİZDİR**

Editörden...

Sevgili Şalom Dergi okurları elinizde tuttuğunuz derginin içinde 18+/35- Gençlik Eki'ni bulacaksınız. Editörü Aylin Yengin ile birlikte senede iki kez, genç yazılara ve genç yazarlara yer verdiğimiz bir ek çıkarmayı sürdürüyoruz. Okumayayım demeyin sakın... 18+/35- gençlere ve kendini genç hissedene hepimize hitap ediyor. Şöyle ki, Gençlik Eki'ne konuk olan şef Arda Türkmen'i 7'den 70'e sevmeyenimiz mi var? Ben de yazıları ve TV programlarıyla hepimizin sempatisini kazanan Arda Türkmen'i dergimizin kapağına buyur ettim.

Gençlik Eki'nin tanıtımını Aylin Yengin'e bırakıyor, dergide yer alan yazıların bazılarına dikkatinizi çekmek istiyorum. "Kovulmuşların 150. Yılında Çerkesler" inceleme

yazısı, göçlerle dolu ıstıraplı bir geçmişe sahip bir azınlık olan Çerkesler hakkında bildiklerimize ışık tutuyor. Bu toplumun tarihte soykırıma uğradığını, sürgün edildiğini, günümüzde bir kısmının İsrail'de Kfar Kama'da yaşadığını öğreniyoruz.

Psikolog Leyla Navaro bu ay söyleşi konuğumuz oldu. Ülkemizde ve yurt dışında verdiği konferanslar, Nirengi Psikolojik Danışmanlık Merkezi'ndeki hizmetleri ve yazdığı birçok kitapla psikoloji alanında öne çıkmış bir kişi olan Navaro sorularımızı samimiyetle yanıtladı.

Bu ayki gezi yazımız okurları Cinque Terre'e doğru yola çıkarırken, "Yaşam Senaryolarını Değiştirenler" yazısı ise doğayı örnek alıp, doğanın minimum enerjiyle maksimum verim alma yöntemine uyumlu yaşamayı seçen sıra dışı gezginleri konu ediniyor.

Geçen ay ilk bölümünü yayınladığımız "Cannes Film Festivali Anıları"nın ikinci bölümü yine bizleri beyaz perdenin ünlülerinin dünyasında dolaştırıyor.

Şalom Dergi yazarı Dr. Laurent Mignon'un, "Hüzünlü Özgürlük" adlı kitabı Gözlem Yayınları tarafından yayınlandı. Dünyanın güzelleşmesine, iyileşmesine yönelik katkıda bulunan Yahudi şairlerin, yazarların, din adamlarının düşüncelerinden alıntılarının yer aldığı bu kitapla ilgili bir yorum yazısını dergide bulacaksınız.

Kup Griye'nin tadını bilir misiniz? Veya şöyle sorayım; 90 yıllık geçmişi olan Baylan Pastanesini tanır mısınız? Eskilerde birçok yazarımıza mekân olmuş nostaljik Baylan'ı, sahibi Harry Lenas'ın anlatılarından okumaya ne dersiniz?

Sevgili okurlar, son zamanlarda telefon veya e-posta yoluyla bana ulaşıp dergimizde yazmak istediklerini bildirenler giderek sıklıklaşıyor. Genelde araştırmacılar, akademik çalışmalar yapan veya tanımış yayınlarda yazan kişilerden gelen bu talepler bizleri tabii ki sevindiriyor. Bu iletişimlerden olumlu sonuçlar çıkması da bizler için önemli bir kazanım oluyor.

Sağlık ve sevgiyle kalın.

nellybarokas@gmail.com

TAKSİM 1 MAYIS'TA YASARLANIR ...

ÇİZGİ DIŞI
İRVİN MANDEL

içindekiler

36-41

62

SAĞLIK
Kanserden
kurtulmanın
yolları

6 KİM/NEREDE/NASIL?

Ed Miliband'ın kibutz ziyareti
Fare ile arkadaşlık eden kız film oluyor

20 GELENEK En önemli bayramımız hangisi?

21 YAŞAMDAN Yine de seveceğiz seni

32 EDEBİYAT Yahudilik Özgürlüktür

34 NİTELİK-KİTAPLIK "Fırtına öncesi tedirgin sessizlik"

36 SEYAHAT TUTKUSU İtalya'da renkler diyarı Cinque Terre

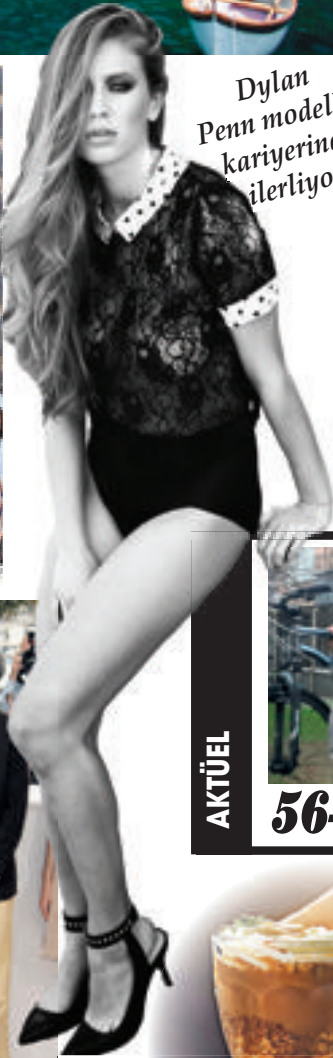
54 ASTROLOJİ Sanatçı ruhlu Boğa

22-32

İNCELEME
Kovuluşlarının
150. yılında
ÇERKESLER

Dylan
Penn modellik
kariyerinde
ilerliyor

özel
söyleşi

10-14 LEYLA NAVARO

Uzman Psikolog,
usta süpervizör,
üretken bir yazar...

42-52 ANI Cannes
Film Festivallerinde-2
49 yıllık bir yürüyüş

AKTÜEL

56-61 Yaşam senaryolarını değiştirenler...

68

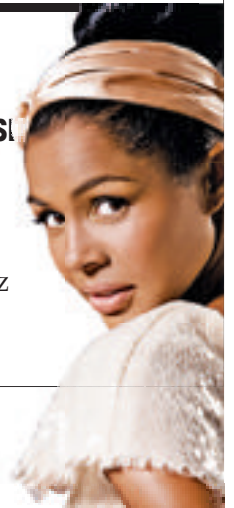
**SANAT
AJANDASI**

Her tarz
müziğin
ustalarını
ağır ediyoruz

16-19

MEKAN

Baylan'da Kup
Griye'nin yeri
başka...

SIRMAISON

"Tasarımın aşkı, aşkın tasarımı"

ERCUIS
PARIS 1887

RAYNAUD
LIMOGES

www.sirmaison.com

1. Mağaza: Bronz sok. Bronz apt. No.3 D.4 Nişantaşı - İstanbul / T. 0212 234 37 11 - 2. Mağaza: Zorlu Center AVM

KİM, NEREDE, NASIL?

Nelly BAROKAS

BEN AFFLECK BU KEZ 'GONE GIRL'DE

Ben Affleck'in oynadığı Gone Girl adlı film ABD'de Ekim ayı başında gösterime girecek. 41 yaşındaki Affleck'in filmdeki rol arkadaşları Rosamund Pike ve Neil Patrick Harris oldu. Gone Girl, ABD'li yazar Gillian Flynn'in 2012 yılında yayınlanan aynı adlı kitabının sinemaya uyarlanması... Film, evlilik yıldönümünde ortadan kaybolan bir kadının öyküsü üzerine odaklanmakta.

KIZ BEBEK GELİYOR

Mila Kunis ile Ashton Kutcher bir bebekleri olacağı haberini medya dünyasında paylaştılar. Son olarak ünlü çiftin heyecanla beklediği bebeğin cinsiyetinin kız olduğu haberi magazin dergilerinde yer aldı. Us Weekly'nin çiftin yakın kaynaklardan aldığı habere göre, özellikle Ashton'un kız bebekleri çok sevdiği ve bebeğin cinsiyetini öğrenince çok mutlu olduğu söyleniyor.

Nava Semel

FARE İLE ARKADAŞLIK EDEN KIZ FİLM OLUYOR

Nazilerden gizlendiği aylar boyunca tek arkadaşı bir fare olan beş yaşındaki kızın konu edildiği İsrail romanı, geçtiğimiz yıl yine Holokost konulu filmi ile saygın bir ödül kazanan Macar yönetmen tarafından sinemaya uyarlanıyor.

Oyun yazarı ve romancı Nava Semel'in eseri 'And the Rat Laughed' Janos Szasz'ın yönetmenliğinde filme çekiliyor. Janos Szasz geçtiğimiz yıl 'The Notebook' filmi ile Karlovy Vary Uluslararası Film Festivali'nde büyük ödülü kazanmıştı.

DANIEL LIBESKIND'DEN KINAMA

Dünyanın en saygın mimarlarından biri olan Daniel Libeskind, İsraili meslektaşlarına boykot çağrısında bulunan 'Royal Institute of British Architects' - RIBA'yı (İngiliz Mimarlar Kralliyet Enstitüsü) şiddetle eleştirdi.

Mesleki bir dergiye söyleşi veren Libeskind, RIBA'nın tutumundan düş kırıklığı yaşadığını ve kinadığını ifade etti. Geçtiğimiz ay RIBA, Uluslar arası Mimarlar Birliği'ne bir önergede bulunmuş Batı Şeria'daki projelerinin durdurulmaması halinde İsraili üyelerinin dışlanmasını istemişti.

Daniel Libeskind çok sayıda eserlerinin yanı sıra Berlin ve Kopenhag Yahudi Müzeleri, ayrıca New York'taki Dünya Ticaret Merkezi'nin bulunduğu mekandaki tasarımları ile tanınıyor.

Daniel Libeskind

BOB DYLAN'A IRKÇILIK SUÇLAMASI

Bob Dylan

ABD'li şarkıcı Bob Dylan'a, Rolling Stone Magazine'de yayımlanan röportajında Hırvatlarla ilgili kullandığı ifadeler nedeniyle Fransa'da dava açıldı. Fransa Hırvat Konseyi, Dylan'a eylülde ünlü müzik dergisi Rolling Stone'a verdiği röportajda, ABD'deki ırkçılığın hâlâ devam ettiğini, Sırlar ve Hırvatlar arasında da benzer bir durum olduğunu söylemesi üzerine, ırkçı söylemleri nedeniyle dava açtı. Dylan söyleşide, ABD'de halen bazı beyazların kölelik sistemine destek verdiğini iddia etmiş ve "Eğer bir köle sahibinin kanını taşıyorsanız siyahiler bunu hemen hissedebilir" demişti. Dylan, röportajın devamında aynı durumun Yahudilerde Nazilere karşı oluştuğunu belirterek, "Sırlar da Hırvat kanının kokusunu hemen alır" ifadesini kullanmıştı.

İSPANYOL KENTİ İSMİNDEN UTANIYOR

İspanya'da 'Castrillo Matajudios' adlı bir kent var. 'Castrillo Yahudileri Öldür' anlamına gelen bu isimden kent halkı oldukça rahatsız. 60 aile bir araya gelerek kentin adının değiştirilmesi yönünde ilgili makamlara başvurma kararı aldılar.

Diario de Burgos adlı gazetede yer alan habere göre İspanya'nın kuzeyinde yer alan bu kentin halkı 'Matajudios' sözcüğünün kaldırılması için harekete geçti. Belediye Başkanı Lorenzo Rodríguez kentin adının engizisyonlardan günümüze değiştirilmediği, özgünlüğünü koruduğu bilgisini verdi.

Dylan Penn

DYLAN DA KARİYER YAPIYOR

Sean Penn ile Robin Wright'ın kızı Dylan Penn'in çıplak poz verme- si için Playboy dergisinden teklif aldığı söyleniyor. Son olarak Treats dergisine kapak olan 22 yaşındaki Dylan, bu derginin siyah/ beyaz çekimlerde uzman olan Tony Duran adlı fotoğrafçısına büyük saygı duyduğunu belirtmekte. Zaman zaman GQ, W ve Elle dergilerine modellik yapan Dylan Penn'in, Oscar sahibi bir baba ile ünlü bir annenin kızı olarak doğuştan şanslı ve her kapının kendisine açık olduğu yorumu yapılmakta.

Marc Mezvinsky ve Chelsea Clinton

CLINTON'LARA TORUN GELİYOR

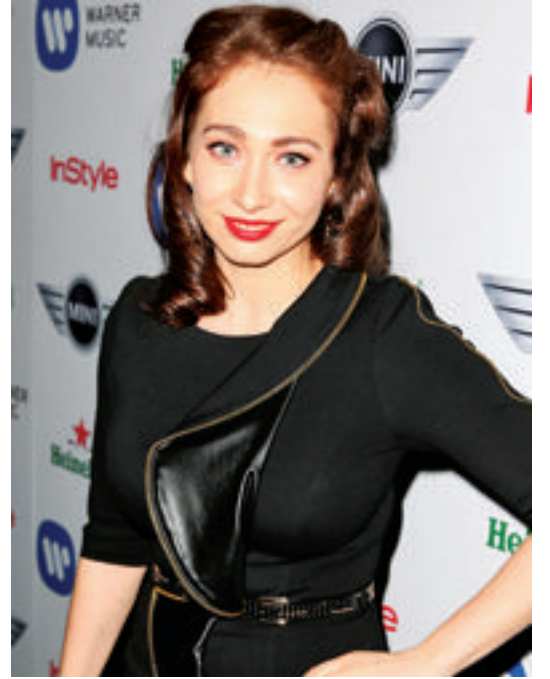
ABD Eski Başkanı Bill Clinton ve ABD eski Dışişleri Bakanı Hillary Clinton'ın kızları Chelsea Clinton, hamile olduğunu açıkladı. Chelsea Clinton, Clinton Vakfı tarafından New York'ta düzenlenen bir programda yaptığı açıklamada, eşi Marc ile ilk çocuklarının bu yıl sonunda doğacak olması dolayısıyla çok heyecanlı olduklarını söyledi. Çocuğunun cinsiyeti konusunda bir tercihinin olmadığını belirten Clinton, "Kız da olsa, erkek de olsa çocuğum birçok genç ve güçlü kadın liderin bulunduğu bir dünyada yetişecek" dedi. Chelsea Clinton, 2010 yılında Yahudi işadamı Marc Mezvinsky ile evlenmişti.

SPIELBERG YÖNETECEK TOM HANKS OYNAYACAK

The Hollywood Reporter'de yer alan bir habere göre Tom Hanks, Steven Spielberg'in yöneteceği bir filmde başrolü oynayacak. Soğuk Savaş döneminde, senaryosunu Matt Charman'ın yazdığı, yapımcılığını Marc Platt'ın üstlendiği filmde Hanks'in oynaması hedefleniyor. Film, Soğuk Savaş döneminde casus uçağı pilotu Gary Powers'in serbest bırakılması için mücadele eden avukat James Donovan'ın gerçek öyküsünün sinemaya uyarlanması olacak. Spielberg, filmi yönetmeyi kabul ederse 'Saving Private Ryan', 'The Terminal' ve 'Catch Me If You Can'den sonra ünlü yönetmenin Tom Hanks ile işbirliği yaptığı dördüncü film olacak.

Tom Hanks

REGINA SPEKTOR'UN BEBEĞİ OLDU

Son günlerde bir erkek çocuk sahibi olan Regina Spektor yaşamının bu önemli evresinden medyayı uzak tutmayı başardı. Yahudi şarkıcı ile müzisyen eşi Jack Dishel'in bebek sahibi olduğu Spektor'un Facebook sayfasında paylaştığı şu ifadeden anlaşıldı: "Herkes merhaba! Jack'in, erkek bebeğimizle mutlu olduğumuzu sizlere bildirmek istiyorum. Özelimizi korumak istediğimiz için bebeğimizin fotoğraflarını paylaşıyoruz."

Sovyet Rusya'da bir Yahudi ailesinin çocuğu olarak dünyaya gelen Regina Spektor, ABD'de şarkıcı, söz yazarı ve piyanisttir. Şarkıları folk, Punk, Yahudi müziği, Rus müziği, Hip hop, Jazz ve klasik müzik içeriklidir.

FRANCO BU KEZ TİYATRO SAHNESİNDE

James Franco ile Chris O'Dowd, John Steinbeck'in Broadway'de 'Of Mice and Men' adlı oyununda sahne alıyorlar. Steinbeck'in 1937'de yazdığı romanından tiyatroya uyarlanan oldukça karamsar bu eser insan ilişkilerine odaklanmakta. James Franco'nun tiyatrodaki yetenekli olduğunu kanıtladığı bu oyunda Anna D. Shapiro da rol almakta.

Marilyn Monroe

TAM 185 BİN DOLAR!

Ünlü oyuncu Marilyn Monroe'nun 'The Rose Tattoo' filminin galasında taktığı küpe 185 bin dolara satıldı. Los Angeles'taki Julien Müzayede Evi tarafından yapılan açıklamada, Monroe'nun, Tennessee Williams takma adıyla bilinen Thomas Lanier Williams'ın oyunlarından uyarlanan 1955 yapımı filmin galasında taktığı imitasyon elmas küpeyi yurt dışında yaşayan birinin aldığı belirtildi. Müzayede yetkilileri, küpeyi 185 bin dolara satın alan kişinin ismini açıklamadı.

YENİ İMAJİ İLE BEĞENİ KAZANDI

Adam Levine yaşayan en seksi erkek sıfatına sahip. Nisan ayı başında sanatçı yeni saç modeli ile imajında ciddi bir değişiklik yaptı. Kulak ve ense üstünün iyice traşlanmış yeni saç modeli ile Levine hayranlarının beğenisini kazandı. 35 yaşındaki ABD'li şarkıcı, şarkı sözü yazarı ve gitarist olan Adam Levine, pop rock grubu Maroon 5'in ana vokalistidir. Ünlü müzisyen Amerikan yetenek yarışması The Voice'un jüri üyelerinden biridir.

YENİDEN BİRLİKTE GÖRÜNTÜLENDİLER

Geçtiğimiz ağustos ayında ayrıldıklarını duyuran Catherine Zeta-Jones ile Michael Douglas yeniden birlikte görüldü. New York'da bir açılışta kırmızı halı üzerinde birlikte görüntülenen çiftin parmaklarında hala evlilik yüzüğü taşıdıkları dikkat çekti. Belirli bir süre için ayrı yaşamayı tercih eden 13 yıllık evli çiftin aslında çok iyi dost oldukları yorumları yapılıyor.

ED MILIBAND'IN KİBUTZ ZİYARETİ

İngiltere İşçi Partisi Lideri Ed Miliband geçtiğimiz ay İsrail ziyareti sırasında bir Şabat gecesini Nachshonim Kibutzu'nda geçirdi. Miliband eşi Justine ile birlikte akşam yemeğini bu kibutzda yaşayan annesi Marion'un kuzeni Sarah Ben Zvi'nin evinde yedi. Marion ile Sarah Polonya'nın Czystochowa kentinde beraber büyümüşlerdi. Nazi işgali sonrasında Marion ve ailesi kilisedeki rahibeler sayesinde hayatta kaldılar. Sarah ise kentin binlerce Yahudisi ile kamplara gönderildi. Holokost'tan sağ çıkmayı başaran Sarah uzun yıllardır İsrail'de yaşıyor. Ed Miliband'ın yedi yaşından beri görmediği Sarah ile karşılaşması oldukça heyecan verici oldu.

UNUTULMAZ YAZ

Sheraton Çeşme'ye adım atar atmaz, kendinizi büyümlü bir masalın içindeymiş gibi hissedersiniz. Turkuaz denizi, inci gibi kumsalı, şifalı termal suları, arındırıcı SPA ritüelleri, eşsiz manzara ve üstün hizmet anlayışı sayesinde unutamayacağınız bir tatil deneyimi için Sheraton Çeşme'nin ayrıcalıklarla dolu dünyasını keşfedin.

Sheraton®
Cesme
HOTEL, RESORT & SPA

www.sheratoncesme.com

sales@sheratoncesme.com | 0232 750 00 00

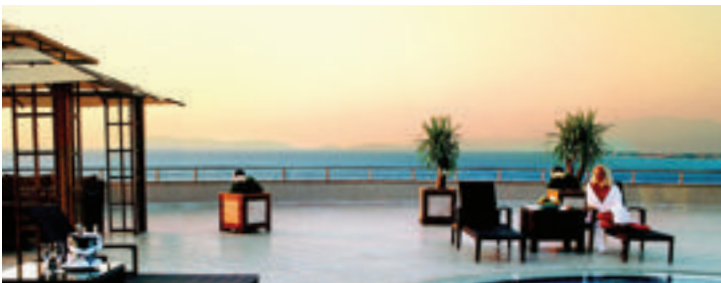
www.facebook.com/sheratoncesme

twitter.com/cesmesheraton

[instagram.com/sheratoncesmehotel](https://www.instagram.com/sheratoncesmehotel)

Uzman psikolog

usta bir süpervizör

üretken
yazar

LEYLA NAVARO

Günümüzde kültürel, ekonomik veya aile hayatına ilişkin sıkıntılar yaşayan modern toplum bireyinin yolu, sık sık bir psikologunkile kesişiyor.

Hepimiz zaman zaman duygusal çaresizliğimizi paylaşabileceğimiz, yolumuza ışık tutacak bir rehber ihtiyacı duyuyoruz.

Bunlardan biri de ülkemizde ve yurt dışında verdiği konferanslar, yaptığı mesleki çalışmalar ve yazdığı birbirinden aydınlatıcı kitaplarla alanında öne çıkmış, değerli bir isim olan Leyla Navaro...

Leyla Navaro ile tanışıklığım, her ne kadar ismini önceden duymuş olsam da, bir 'yoldaşlıkla' başladı. Kalabalık bir grupla uzak bir diyara yaptığımız yolculuk, aynı sofrayı ve ortak bir sohbeti paylaşmamıza vesile oldu.

Leyla Navaro, 34 seneden beri bu mesleğin içinde ve 25 yıldır kurucusu olduğu Nirengi Kişisel Gelişim ve Psikolojik Danışmanlık Merkezi'nde hizmet veriyor. O da her yeni yola başlayan gibi çeşitli aşamalardan geçerek bu noktaya ulaşmış. Özellikle ABD'de katıldığı mesleki çalışmalar, orada aldığı eğitimi Türkçeleştirerek çeşitli kurumlarda uygulaması, 'Gerçekten Beni Duyuyor musun,

İki Boy Ufak Pabuç, Tapınağın Öbür Yüzü, Bir Cadı Masalı' gibi psikoloji dünyasına ve okurlarına katkıda bulunan kitapları, öyküsünde en övünülesi satırbaşları; tabii şifa bulmuş çok sayıdaki danışanını saymazsak...

Nirengi, Ortaköy'ün göbeğinde, cumbalı şahane bir evde hizmet veriyor. Daire, içeri adım atar atmaz canlı renkleri ve otantik dekorasyonu ile beni büyüledi. Eminim ki, danışanlar da kapıdan girdikleri andan itibaren moral kazanmaya başlıyorlar. Biz de Navaro ile cumbalı odasında bir araya geldik; birlikte sohbet etmenin keyfi bir başkaydı...

FOTOĞRAFLAR: EMEL BENBASAT

İdealiniz miydi psikoloji tahsil etmek?

İdealimdi galiba, çünkü üniversitede direkt psikoloji bölümüne başvurduğum. Liseyi Dame de Sion'da okudum. Çok iyi bir talebeydim. Hayatımda tek bir ikmalim oldu, o da lise ikide psikoloji dersinden (kahkahalar). Neden? Çünkü bir Fransız lisesiydi ve öğretmen kitapta çizdirdiği yerleri ezberlememizi talep ediyordu. Oysa ben dersi anlamak istiyordum ezberlemek değil! Dolayısıyla ezberlemedim, anlattım. Anlatınca çok kızdı, ikmale bıraktı. Bütün yazım ders çalışarak geçti. Liseyi ise Prix d'excellence olarak bitirdim. Ardından birincilikle İstanbul Üniversitesi Psikoloji Bölümü'ne girdim. Sonrasında da Boğaziçi Üniversitesi'nde yüksek lisansımı yaptım. Halen aynı üniversitede süpervizyon yapıyorum. İnsanların yaşam deneyimleri, geçmişi, yaşadıkları, duygu ve düşünceleri her zaman çok ilginçtir. Bunu teori ve makalelerle zenginleştirmek – ki hala psikoloji ile ilgili makaleleri çok iştahla okurum – çok zenginleştirici bir süreç benim için.

Nedir süpervizyon, açar mısınız?

Üniversitenin bir psikoloji danışmanlık merkezi var, sorunu olan öğrenciler oraya başvuruyorlar. Orada çalışan bir psikolog ekibi bulunuyor. Ancak bazen, çok zor olan vakalarla karşılaşabiliyorlar. Böyle durumlarda, takıldıkları yerlerde bu meslektaşlarıma danışmanlık yapıyorum. Önceleri ders de verirdim ama şimdi süpervizyon yapmayı daha çok seviyorum. Deneyimli insanlarla çalışmak hoşuma gidiyor.

Nirengi nasıl açıldı?

Ben bir Ortaköy tutkunuyum. Nirengi'nin bulunduğu binanın karşısında Artisan Sanat Galerisi bulunuyordu. Sık sık galeriyi ziyaret eder ve "Ortaköy'de yer bulursam bir merkez açarım" derdim. Galeri sahibi bir gün beni aradı ve tam karşında kiralık bir daire olduğunu haber verdi. Boş olan yer de, cumbalı bir evin alt katı ve ben cumbayı çok severim. Hemen tuttum ve çalışmaya başladım. Üstümde, yani şu an bulunduğumuz dairede Karadenizli bir aile oturuyordu. Çok iyi bir komşuluk ilişkimiz vardı. "Kokusu gelmiştir" diye kapımı çalar evde pişirdikleri hamsiden ikram ederlerdi. Bir gün, "Biz Rumeli Feneri'ne taşınıyoruz, seni de çok sevdi, burayı satın almak ister misin?" dediler. Kısmet işte! 90'da buraya taşındım. Danışanlarımın sayısı artınca hepsiyle ilgilene mez oldum, yanıma birkaç meslektaşımı aldım. Yavaş yavaş burası bir merkez haline geldi.

Nirengi Danışmanlık'ta ne gibi çalışmalar yürütüyorsunuz? Yurt dışında verdiğiniz konferanslardan söz eder misiniz?

Nirengi'nin birincil çalışma alanı bireysel terapi ve danışmanlık tabii ki. Bunun yanında çift ve aile terapisi, ergen ve çocuk terapileri ve grup terapileri başlıca özgün çalışmalarımız. Türkiye'de grup terapilerinin öncülüğünü yapıp halen faal bir şekilde devam ettiren ender merkezlerdendir. Aynı şekilde, Sanatla Terapi de, 18 yıldan beri Türkiye'de başlatıp sürekliliğini sağladığımız çok önemli ve özgün bir çalışma alanı. Şöyle ki, terapinin önemli bir aracı olan sözel ifadeyi, sanat malzemeleri, hareket ve dansı da kullanarak genişletip zenginleştiren bir yaklaşım. Bu yaklaşımı daha da zenginleştirerek 25 yıldır eko-psikoloji çalışmalarını da Türkiye'de öncü olarak başlatıp yürütüyoruz. Eko-psikoloji doğa ve çevreyi de içine alan önemli bir çalışmadır. Örneğin, Türkiye'nin tarihi ve doğal dokusunu sevdiğimiz bir bölgesinde, gittiğimiz yöreye paralel bir temayla kişisel gelişim ve farkındalık çalışmaları yürütüyoruz. Bu çalışmalar sözel ifade kadar, sanat ve hareketi de içeriyor ve tabii ki gittiğimiz yörenin doğası, tarihi, müziği, insanları, yemekleri kadar doğal malzemeleri de çalışmaya dâhil oluyor. Genelde baharın karşılandığı döneme rastlattığımız bu çalışma, mesela bu sene Çamlıhemşin'in Fırtına Vadisi'nde olacak. Çalışmanın teması da 'Bulutların Üstünde' olmak...

Yurt dışında düzenli olarak katıldığım kongre ve konferanslar var. Özellikle ABD'de Amerikan Grup Terapileri Derneği'nin konferanslarında yaklaşık 15'i aşkın yıldır düzenli olarak çalışmalarımı sunmaktayım: rekabet, haset, arzu, tutku gibi konuları özellikle Amerikan ve uluslararası meslektaşlara sunmak ve bunlarla birebir çalışmak çok öğretici ve geliştirici oluyor. Aynı şekilde İsrail'de de sunduğum ve İsrailli meslektaşlarımla yürüttüğüm pek çok çalışmam var.

Kadın veya erkek, size en çok hangi şikâyetle başvuruluyor?

Son zamanların en önemli başvuruları ilişki sorunları, ilişki içinde veya dışında yaşanan zorlukları. Çalışmaya başladığım yıllarda (1980'ler) kadınlar henüz tam meslek sahibi değilken, ev kadınlığı veya meslek sahibi olmanın çelişki ve suçluluk duyguları, depresyon sık gelen sorunlardı. Günümüzde çoğunlukla kadınlar evlilik, ilişki sorunları ya da ilişkisizliğin zorluklarıyla başvuruyor. Erkekler ise ilişkinin bozulduğu boşanma süreçlerinde destek arıyor. Bir de yaşam dönemleri, özellikle 40'lı yaşlar, yaşamın sorgulandığı döneme rast geldiği için başvuruların çoğu bu yaşlara denk geliyor.

Psikoloji ve psikiyatri... Bu iki bilim dalının arasında rekabet var mıdır? Psikologa gitmek psikiyatraya gitmekten önceki adım mıdır?

Rekabet tabii ki tüm mesleklerdeki kadar var. Psikiyatri çoğunlukla ilaç yardımıyla sorunu gidermeye çalışır, psikologlar ise sorunun kökenini, şimdiki ve geçmişteki nedenlerini, bilinçaltı süreçleri anlamaya çalışarak çözüm getirir. Kimi durumlar ilaç takviyesi gerektiğinde, psikiyatrla birlikte çalışılır. Bazı durumlarda psikiyatrlar psikologların desteğini talep eder, kimi zaman da tersi olur. İlaç tedavisi sorunun bir süre için giderilmesine katkıda bulunur. Ancak psikolojik terapi başarıyla tamamlanmışsa, sorunun kökünden çözülmesi ve tekrarlamaması mümkündür.

Özellikle ABD'de her insanın bir psikologu vardır derler; sorunumuz olmasa da ara sıra bir uzmanla konuşmalı mıyız? Neden?

Aslında psikologa sorun olduğunda gidilir. Ancak arada sırada bir uzmanla konuşmak insanı özüne, gerçek benliğine kavuşturur. Malum, günlük yaşam koşulları, sosyal talepler, görsel medyanın dayatmaları çoğumuzu özünden uzaklaştırıp, sosyal kalıplar içine sokmaya çalışıyor. Özellikle daha önce çalışmış olduğu ya da güvendiği bir uzmanla ara sıra konuşmak insanı özgün benliğine kavuşturur.

Son yıllarda kişisel gelişim kitapları kitapçıların baş tacı olmuş durumda ve birçoğu uzman olmayanların kaleminden çıkmış. Psikologlardan rol mü alıyorlar?

Açıkçası kitap yazmanın tapusu yok! Deneyim ve okumalarından sağlıklı ve iyi bir kitap yazabilmişse, bu hem yazarın hem de okurun lehinedir tabii ki. Kanımca kişisel gelişim çalışmalarının her sektöre girmiş olması, birçok insanı bu konuda daha bilgili kıldı. Bunu kitaba dökmek isteyenler var ki, iyi ve sağlıklı dökebilmişse ne âlâ! Hani derler ya 'Etkili olan şarkı değil, şarkıcıdır'...

**"Evrenden dile! Olumlu düşün!
Ağızdan çıkan sözlerle dikkat et!";
sizce bu gibi söylemlerde gerçeklik
payı var mıdır?**

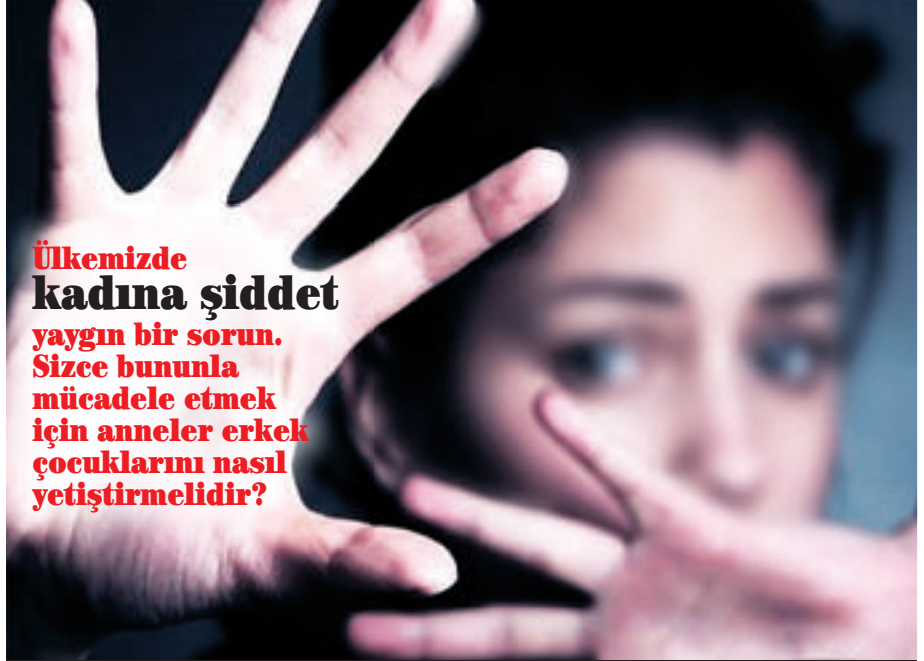
Bu duruma psikolojik terminolojide 'Kendi kendini gerçekleştiren kehanet'(self-fulfilling prophecy) denir. Yani kişi kendi düşüncelerinin doğruluğunu ispatlamak için kimi kötü sonuçları adeta başına getirtirmiş gibi... Hani 'kafama bir şey düşecek' diye hayıflanırsanız, örneğin başınıza bir saksı düşmesi için farkında olmadan duvar kenarlarından yürürsünüz, misali... Bu bilinçaltı bir süreçtir ve kimi durumlarda geçerlidir. Ancak kanımca bu söylem de fazlaca popülerleştirip ucuzlatıldı, her şeye ve her duruma uygulanmak isteyerek değerini yitirdi. Olumsuz düşünmek insanı mutsuz, hayat ve çevresine güvensiz kılar, ancak bu düşünce sistemini 'Evrenden dile! Olumlu düşün!' gibi basit bir komutla değiştirmek mümkün değildir. Kişinin düşünce ve değer sistemiyle ciddi bir psikolojik çalışma gerektirir.

**Bir yerlerde şöyle bir cümle
okumuş ve not etmiştim:**

“Varoluş karşısındaki
bilgisizliğinin, geçiciliğinin,
çaresizliğinin, yalnızlığının
ve tutsaklığının farkına varan
birey, tedirgin bir ruh haline
bürünür. Farkındalık, sürekli
ve daha yoğun bir hal aldıkça
kişi, derin bir iç bulantısı ve
yabancılaşmayla yüzleşir. Artık
geriye dönüşü olmayan bir yola
girmiş demektir...”

**Farkındalık nedir? Neye yarar? Her
zaman olumlu bir özellik midir?**

Farkındalık insanın kendi hayatının ve davranışlarının dümeninde olmasına yarar. Farkında olmadığımız zamanlar, bizi bilinçaltı süreçler yönlendirir: bunlar aileden farkında olmadan öğrendiklerimiz, yaşadığımız ortam ve kültürden farkında olmadan edindiğimiz davranış, değer ve düşünceler, ilişkide olduğumuz yakın çevrenin etki ve dik-taları, vb. etkenlerdir. Farkına varmaya başladığımızda, kimini değiştirebilir ve yaşamımıza kendi istediğimiz şekilde yön verebiliriz. Bu gibi içsel yapılanmaların farkındalığına psikolojik terimle 'içgörü' (insight) denir. Yani bir davranışı neden istemsiz olarak yapmakta olduğumuz, aynı yanlışları neden sürekli tekrarlamakta olduğumuz, aynı türden insanlarla istemesek de ilişki kurmakta

**Ülkemizde
kadına şiddet
yaygın bir sorun.
Sizce bununla
mücadele etmek
için anneler erkek
çocuklarını nasıl
yetiştirmelidir?**

Öncelikle çocuğun, erkek veya kız, eğitim ve gelişimi sadece anneye ait olmamalı. Babaların da çocuklarına, özellikle de erkek çocuğa öğretecek çok şeyi var. Bunların başında da babanın anneye, çocuklarına ve ev halkına davranış şekli geliyor. Eğer 'Dediğimi yap, yaptığımı yapma' şeklindeyse, zaten durum kayıp, ki bu annenin tutumu için de geçerli. Çocuklar söylediklerimizle değil, yaptıklarımızla öğrenir. 'Şiddet kullanma' diye buyurup çocuğunu tokatlayan bir ebeveyn, zaten şiddeti fiilen öğretir durumdadır. Toplumu-

muzda anneler çoğunlukla kızlara kıyasla erkek çocuklarını kayırır, onlardan ev içinde sorumluluk beklemez, karşı koymasını, yasaklara karşı çıkmasını nispeten idare eder, bu da erkeğe bir ayrıcalık kazandırır. Özellikle de evde babanın diktası geçerliyse, erkek ve kız çocuklar bu ayrımcılığı içseler ve kendi hayatlarına taşırlar. Bu konuda sorumluluk hem anneye, hem de babaya düşüyor. Çocuğunu sağlıklı yetiştirmek öncelikle kendi tutum ve davranışlarını gözden geçirip düzeltmekten geçer. Çünkü armut ağacının dibine düşer.

**Aslında psikologa
sorun olduğunda
gidilir. Ancak arada
sırada bir uzmanla
konuşmak insanı
özüne, gerçek
benliğine kavuşturur.**

olduğumuz hep geçmişimizin bilinçaltı yapılanmalarında yatar. "Hiç annem gibi olmak istemezdim ve tam da onun gibi davrandığımı farkediyorum şimdi" gibi bir içgörüyü seanslarda defalarca duydum. Farkındalık tıptaki teşhis gibidir ve çoğunlukla yolun yarısıdır. Farkına varınca istemediğinizi değiştirmek daha mümkün olur. Değişim de tedavidir.

**Genelleme yapmak istemem
ama etrafımdaki örneklerden yola
çıkarak çalışan genç annelerin
bir sendromuna dikkat çekmek
istiyorum: çocuklarının bakıcılarına
olan sevgisini kıskanmak. Size
böyle bir soruyla başvurular
oluyor mu?**

Günümüz tüketim toplumu!! Her şeyi hemen ve mutlaka ve eksiksiz ve uğraşmadan elde etmek istiyoruz. Ki bu mümkün değil! Çocukların bağlanmaya ihtiyacı vardır, bu da çok sağlıklı bir gelişim sürecidir. Eğer iyi bir bakıcı varsa ve çocuk ona bağlanmışsa, bu çocuk için sağlıklı bir gelişimdir. Ancak anne bunu kıskanıyorsa, çocuğuyla daha nitelikli zaman geçirmeye özen göstermesi lazım. Kimi zaman bu nevi kıskançlık çocuk/bakıcı iliş-

Tuna Saylağ ve Leyla Navaro

kisinden değil de, annenin kendi özgeçmişinden veya kendi özgüven eksikliğinden kaynaklanıyor olabilir. Sorunların nedeni her zaman ışığın düştüğü yerde değildir.

Deformasyon profesyonel durumundan mustarip misiniz; günlük yaşamınızda kendinizi karşılaştığınız insanların ruhsal profilini çözümlerken yakalar mısınız?

Deformasyon profesyonel kaçınılmaz... Benim en çok muzdarip olduğum tarafım çok fazla dinleyici olmaya yatkınlığım. Kendimi çoğu zaman konuşurken değil de, dikkatle dinlerken buluyorum, ki bu karşı taraf için çoğu zaman hoş olabilir, ama benim için sonuçta diyalogda olamamak gibi gereksiz bir varoluş getiriyor; ama farkındalıkla kendimi yakalıyorum. Başkalarını sürekli çözmeye çalışmaksa benim için önemli bir deformasyon değil; çünkü her psikologun tatil yapmaya ihtiyacı var. Ancak kimi zaman bazı bilinçaltı dinamikleri farketmek de mümkün değil;-)

'Psikoloji' dünyası nasıl bir dünya?

Çok ilginç bir dünya; çünkü bu çalışmayı yüreğin, ruhun ve zihninle yaptığın için sürekli kendini sorgulamak zorundasın. Kendi sorunlarını çöze-

Farkındalık insanın kendi hayatının ve davranışlarının dümeninde olmasına yarar. Farkında olmadığımız zamanlar, bizi bilinçaltı süreçler yönlendirir.

meyince başkalarının hiç çözemezsin. Dolayısıyla kendinle uğraşman lazım. Bu da çok geliştiren, büyüten, düşündürten, devamlı okumayı, araştırmayı, yenilenmeyi gerektiren bir iş. Meslektaşlarla takıldığımız konular hakkında konuşur, fikir alışverişi yapar, yeni çıkan makaleleri tartışırız. Bir doktor gibi sürekli kendimizi yenileriz, ki bu insanı çok update eden, diri tutan ve benim çok sevdiğim bir eylem.

Çocuklarınızı büyütürken mesleğinizin faydalarını gördünüz mü, yoksa hepimiz gibi siz de yanlışlar yaptınız mı?

Yapmışımdır tabii... Mükemmeliyetçi bir karakter değilim. Her zaman savunduğum tez: "Mükemmel bir anne mükemmel çocuk yapmaz ama mutlu

bir anne mutlu bir çocuk yetiştirir." Dolayısıyla bir annenin kendini mutlu etmesini bilmesi lazım. Kimisi kendini çocuklarına adanarak, kimisi çalışarak mutlu olur. Ben hep çalışan bir anne oldum. Çalışan bir anne olmanın hem zorluğunu hem keyfini yaşadım, keza çocuklarım da aynı şekilde. Bu meslekte çalışma saatleri zor. Akşam altıda kapatıp çıkamıyorsunuz çünkü çalışan danışanlarınız ancak o saatten sonra gelebiliyorlar. Bu geç çıkmalar bir şekilde aile hayatını etkiliyor, durumu iyi dengelemek lazım.

Biraz da özel zevkлерinizden, çocuklarınızdan, torunlarınızdan söz edelim mi?

Doğayı ve denizi çok severim. Yüzmek, bisiklete binmek, müzik dinlemek - klasik ve caz- birkaç yıl caz'ın tarihi ve caz dinleme derslerini takip ettim. Bu sene mitoloji ve sanat tarihi derslerine gidiyorum. Sanat olaylarını takip etmek çok doyurucu gelir. Sine-mada iyi film seyretmeyi ve yorumlamayı, yorum okumayı çok severim. Ve tabii ki kitap okumak ve yazmak, yazmak, hele hele doğada yazmak vazgeçilmez tutkum... Çocuklarım ve torunlarımla çok sıkı ve keyifli bir ilişkim var. Birlikte zaman geçirmeye ve dalga geçmeye bayılırız. ■

Arik Levy
Tuile de Cristal

Baccarat
lighting collection
WWW.BACCARAT.COM

b m s 25.YIL

Ayazma Yolu Sokak No: 5 Etiler - T: 212-2636406 - www.bms-tr.com

Baylan
birçok ilke
imza attı

Kup Griye

Kup Griye'nin yeri başka

Harry Lenas'ın sahibi olduğu Baylan Pastanesi'nin kuruluş tarihi 1923 yılına dayanıyor. Bu nedenle İstanbul'un yaşayan en eski pastane unvanına sahip. Filip Lenas ve kuzeni Yorgo Kiriçi'nin Beyoğlu Deva Çıkmazı'nda açtığı Baylan Pastanesi, 1928 yılında İstiklal Caddesi'nde, Atlas Pasajı'nın karşısındaki Luvr Apartmanı'na taşındı. Böylece Türk edebiyat tarihinde "Baylancılar" diye anılacak bir kuşağın da mekânı oldu. Salah Birsell'in ifadesiyle "1952 yılında Atilla İlhan gelip de otağ kurduktan sonra" Baylan'da bir şenlik başlayacaktır. Atilla İlhan'ı yol gösterici olarak kabul eden 'genç' yazarlar onunla konuşmak için Baylan'a gelir. Bunlar arasında başta Ferid Edgü olmak üzere 1950 kuşağının pek çok yazarı vardı. 1954'te Karaköy Baylan açıldı ve ondan beş yıl sonra Kadıköy Baylan İstanbullulara hizmet vermeye başladı. Günümüzde sadece Kadıköy Baylan hizmetini sürdürüyordu ama kısa süre önce Bebek'te ikinci bir şube açıldı. Baylan Pastanesi'nin kurucusu Lenas ailesinin temsilcisi Harry Lenas ile Baylan'ın tarihini konuştuk.

Bay Harry hafta içi her gün Kadıköy Baylan'a geliyor ve eski İstanbul beyefendilerine özgü bir nezaketle müşterileriyle ilgileniyor. Kadıköy

Baylan'ın hemen hemen her şeyi 1960'lı yıllardan kalma. Pastanenin dokusu bozulmasın diye bu eşyalar aynen korunuyor. Bay Harry'ye pastacılık yapma fikrinin nasıl oluştuğunu sordum.

"Bu mesleği seçmemde babamın çok etkisi var. Baylan Pastaneleri'nin kurucusu babam Filip Lenas, İstanbul'a on altı yaşında geliyor ve en çok yapmak istediği şey iyi bir pastacı olmak. Türkiye'nin ilk çikolata imalathanelerinden Mulatier'de çalışıyor ve 1923 yılında Beyoğlu Deva Çıkmazı'nda ilk pastanesi L'Orient'i açıyor. Beni de liseyi bitirdikten sonra Viyana'daki pastacılık okulu Zuckerbaecker Schule'a yolladı. Daha sonra İsviçre'nin Luzern kentindeki Richmond Fachschule'a devam ettim. Çeşitli pasta ve çikolata yapımı kurslarına gittim ve ardından Mövenpick Restaurant'ta bir süre çalıştım. İstanbul'a 1954'te döndüğümde Tünel çıkışının karşısındaki Karaköy Baylan şubelerini açtık ve birçok yeniliği burada başlattık."

Bay Harry'ye göre pastacılıkta bu kadar iyi olmasının sebeplerinden biri müzik ve sporla ilgilenmek.

"Babam müthiş yetenekli ve zeki bir adamdı. Beni ve iki kardeşimi pazar günleri tiyatroya, sinemaya götürürdü. Bizlere hocalar tuttu ve bir müzik aleti çalmayı öğrenmemizi sağladı. Ben akordeon, kardeşlerimin biri gitar ve diğeri keman çalmayı öğrendi. Trio adında bir grup kurup Ses Tiyatrosu'nda konserler verdik.

Ben ayrıca çok iyi kayak yaptım. Sporla ve sanatla ilgilenmek insanı eğitiyor."

Bay Harry'nin Avrupa'da aldığı pastacılık eğitimi ona 'Akademisyen Pastacı' unvanını kazandırdı. Pek çok yeni tadın İstanbul'a gelmesini sağlayışını şöyle anlatıyor: "İtalyan espressosu, İtalyan dondurması, milk shake'ler ve tam yağlı gravyer peynirinden yapılan hakiki tostlar ilk defa Baylan'da denendi. Bunların içinden tostun hikâyesi çok başkadır. İstanbullular tosta çok ilgi gösterdiler. Mebuslar, zengin aileler, işadamları tost almak için şoförlerini yollardı. Baylan'ın önünde müthiş bir araba kuyruğu olurdu. O yıllarda İstanbul'da tost çılgınlığı başladı. İnsanlar evlerinde denemeye çalışıyordu. Bu işi en çok da manavlar ve aktarlar sevmişti. Neredeyse bütün manavlar ve aktarlar tost yapmaya çalışıyordu. İstanbullular da tost manavlar ve aktarlar yapar sanmaya başlamıştı. Biz yeniliklere devam ettik ve Karaköy şubemizde 'gündüz barı' denilen 'Tagesbar'ı açtık. Şimdilerde çok meşhur olan yılbaşı sepetleri de ilk defa Baylan'da yapıldı. Cappuccino'yu da Türkiye'de ilk defa Baylan yaptı. Ben hâlâ pastacılık alanında dünyayı takip ediyorum. Beş lisan biliyorum ve bu alanda altı mecmua takip ediyorum. Sürekli kendinizi yenilemelisiniz."

BAYLAN'IN İLK ADI L'ORIENT İDİ

İstanbulluları Batılı tatlarla tanıştıran Baylan Pastanesi'nin eski adı L'Orient. L'orient 1934'te Baylan'a dönüştü. Baylan "Kendi alanında

Harry Lenas ve Berken Döner

Harry Lenas'ın
gençlik yılları

1940'lı yıllar
Baylan imalathane

1960'lı yıllar,
Harry Lenas

mükemmellik" anlamına gelen Çağatay Türkçesinde bir sözcük... Bay Harry bu değişikliği şöyle açıklıyor:

"1934 yılında Türkçeleştirme akımı başlamıştı. Babam bu nedenle L'Orient adını değiştirmek istedi. Baylan'ın müdavimleri edebiyatçılardan pastaneye yeni bir isim bulmalarını rica etti. Fevzi Çakmak'ın damadı, sanat tarihçisi Burhan Toprak, Baylan ismini önerdi. Baylan hem öz Türkçe hem de akılda kolay kaldığı için babam bu ismi çok beğendi; 1934'ten itibaren Baylan adıyla hizmet vermeye başladık. 'Baylan'ı çok beğenen müşterilerimiz çocuklarına isim olarak vermeye başladı ve birçoğu da soyadı olarak aldı.

Pek çok İstanbullunun Baylan'la ilgili anıları var. Eski İstanbullu olup da Baylan'a bir kez olsun gelmemiş pek kimse yoktur. "Sadece edebiyatçılar gelmiyordu" diyor Harry Lenas. "Okul çıkışlarından, dağılan tiyatrolardan pek çok kişi geliyordu. Beyoğlu'nda gezmeye çıkmış insanlar mutlaka uğruyorlardı. 50'li yıllarda genç kızlar arasında zayıflama modası başlamıştı. Bu modaya ilk ayak uyduranlar bankalarda çalışan genç kızlardı. Öğle yemeğini yemedik, zayıflamaya çalışıyoruz, sadece çay istiyoruz derlerdi ama üç tane Kup Griye yemeden de gitmezlerdi. Baylan'da tanışıp evlenen çok insan var. Uzun yıllar önce Gazi Paşa da gelmişti. Kral Faruk, Kral Konstantin ve dönemin İsveç prensi İstanbul'u ziyarette gelmişti. Biz üç pastane, yani Markiz, Lebon

ve Baylan birleşip misafirler için özel pastalar, çikolatalar hazırladık. Silvana Pampanini adında meşhur bir artist vardı. Sophia Loren kadar güzeldi. İstanbul'a geldiğinde ona bir hediye hazırladım: Telgraf şeklinde bir pasta. Bayan Pampanini çok beğendi bu hediyeyi ve Roma'ya

kadar sigortalatarak yanında götürdü. Eski İstanbul ailelerinin çocuklarının düğünlerinde, yaş günlerinde bizi yalılarına çağırırlardı. Törenlerin tatlılarını biz hazırladık. Şu an yapılan catering servisini biz önceleri yapıyorduk zaten."

Baylan'da, Baylan kadar ünlü bir tat var: 'Kup Griye'. Dondurma ve karameladan yapılıyor. Bay Harry

tarafından 1954'te denenmiş ve o günden bu yana çok sevilir. "Avrupa'dan dönünce baktım ki halkımız karamelayı çok seviyor, ben de karamelli bir tatlı yaptım. Uluslararası tatlı literatürüne de girdi. Avrupa'da bazı pastanelerde de var. Avrupa'da 'Baylan Kup' olarak geçiyor. Truf pastamız da çok ünlüdür. Halkımız bu iki tadı çok seviyor" diyor Bay Harry.

Baylan'ın bu kadar ünlü olmasında Beyoğlu Baylan'ın büyük etkisi var. İstiklal Caddesi'ndeki Baylan şubesinin yerinde şimdilerde bir hazır giyim mağazası var. Baylan'ı Beyoğlu'nda tekrar açmayı düşünüyor musunuz diye soruyorum; "Beyoğlu'nun şartları değişti. Orada yeniden Baylan olarak hizmet vermeye başlasak bile eskisi gibi olmaz. Bir zamanlar Haldun Taner'e Beyoğlu'nu nasıl kurtarabiliriz, acaba nostaljik yerleri tekrar mı açsak diye sormuşlar ve o da şöyle demiş: 'Beyoğlu'nun eski insanlarını getirin. İşte o zaman Beyoğlu kurtulur'... Pera'nın insanları yok artık. Bebek'te açtık zaten. Müşterilerimiz çok memnun oldular. Boğaziçi'nde oturanlar arayıp teşekkür ediyor. Çok fazla olursa kontrol edemezsin ve kalite düşer" diye yanıtlıyor.

EDEBİYATTA 'BAYLANCI' KUŞAK OLUŞTU

Baylan Pastanesi, Batı kökenli tatlılarıyla, pek çok yeniliği ilk defa İstanbullulara tanıtmasıyla ünlü

Harry Lenas, pasta yaparken

1960'lı yıllar
Baylan Pastanesi

olsa da asıl ününü “edebiyatçıların mekânı” olarak elde etti. 1950 kuşağı yazarlarının bir bölümü kendilerini ‘Baylancılar’ olarak ifade etti. Bay Harry’ye göre yazarların Baylan’ı çok sevmesinin nedeni ‘rahat edebil-

meleri’ydi’. O yılları şöyle anımsıyor:

“Başta Attila İlhan olmak üzere Oktay Akbal, Asaf Çiğiltepe, Behçet Necatigil, Salah Bırsel, Demir Özlü, Sezer Duru, Tezer Özlü, Hayalet Oğuz, Orhan Duru, Ferid Edgü buranın müdavimi’ydi. Burada toplantılar yapar, tartışmalara katılırlardı. Birçok edebiyat dergisi Baylan’da hazırlandı. Garsonlarımız çok sever ve sayardı onları. O zamanlar meşhur bir garsonumuz vardı; Hristo. Yazarlar, şairler çok severdi Hristo’yu. Çok geniş bir imzalı kitap koleksiyonu vardı. Baylan’a gelen bütün yazarlara kitaplarını imzaltırdı. Okuyor muydu bu kitapları bilmem ama. Attila İlhan’a ayrıca bir özen gösterirdi ve ona hoca derdi. Baylancılardan birinin yanındaki kız pasta mı istiyor; Hristo kızı şöyle söylerdi: ‘Deli misin? Öğrenci bu. Sana bir limonata yeter.’”

NE OLDU GARSON HRİSTO’YA?

“Kötüleşen şartlara dayanamadı ve Yunanistan’a gitti. Orada da vefat etti. Çok iyi bir insandı. Bir de Todori vardı ki en genç olanıydı içlerinde. Beyoğlu Baylan kapanınca bir Rum kilisesine papaz oldu. Bizim ustamız otuz yedi yıldır bizimle çalışıyor. Garsonlarımız arasında yirmi senedir birlikte çalıştıklarımız var. Baylan bir mekteptir. Biz tesadüfen kimseyle çalışmıyoruz.” ■

En önemli bayramımız hangisi?

Yahudi takvimi bayramlarla doludur. Yahudi Yeni Yılı Roş Ašana'yı; Kefaret Günü Yom Kipur'u; çölde kalışımızı ve toplumun ziraata dayalı olduğu dönemde meyvelerin toplanmasını andığımız Sukot'u; ve tabii, Mısır'dan kurtulduğumuz ve mayasız matsa

yediğimiz Hamursuz Bayramı Pesah'ı kutlarız. Bunların yanı sıra, Yisrael topraklarının eski Yunanlılar tarafından istilas sırasında Kutsal Mabet'in yeniden adanışını andığımız Hanuka'yı; ve bütün Yahudilerin öldürülmesi kararının kaldırıldığı Purim Bayramları'nı da kutlarız. İki Kutsal Mabet'in yıkılışını ve benzer olayları anan Tişa be Av günü gibi başka günlerimiz de vardır.

Bu günler arasında belki de "en önemlisi", Sivan (Mayıs sonu, Haziran başları) ayında kutlanan ve Sinay Dağı'nda Tora'nın alınışını anan Şavuot'tur. Peki, gerçekten de "en önemlisi" midir? Bir bayramı bir başkasından daha önemli addedebilir miyiz? Bayramları Tanrı öyle emretti diye kutladığımıza göre, hangisinin daha önemli olduğunu belirtmek haddimize midir? Tanrı bize belli bir bayramı kutlayın diye emrederken "aklından ne geçtiğini" bilmemiz mümkün müdür? Tabii ki hayır! Bizim aklımız, Onun düşüncelerine ermez. Dolayısıyla bütün emirler ve bütün bayramlar, eşit önemde olmalı...

Bu soru çok eski zamanlardan beri Yahudi din bilimci ve düşünürlerin aklını meşgul etmiştir. Talmud bilgeleri, Talmud'un Pirke Avot Risalesi'nde, kişinin "küçük" bir mitsva (emir) konusunda, tıpkı "büyük" bir mitsva için olduğu gibi dikkatli olması gerektiğini yazar: Çünkü, hangisinin daha fazla ödül getireceği belli değildir. Mesele gayet basittir: Bütün emirler eşit derecede önemlidir. Her ne kadar bu deyiş, bütün emirler konusunda

eşit derecede dikkatli olmamız gerektiğini belirtse de, burada bir nicelik söz konusudur: "Büyük" ve "küçük". Ancak, bu emirler, bizim saptamış olduğumuz "büyük" ya da "küçük" kıstaslarımıza göre açıklanmaktadır! Soru hala cevaplanmış değil: "Daha değerli" emirler var mıdır? Ya da öncelikli olanlar?

16. yüzyılda yaşamış, İspanyol engizisyonundan kaçarak Mısır - Kahire'ye yerleşmiş ve orada Baş Haham olan Rabi David Ben Zimra, bir soruya verdiği cevapta, hapisten bir günlüğüne çıkabilecek olan, ve o gün için de istediği bayram gününü seçmesine izin verilen bir hükümlüden söz eder. Mahkûmun rabi'sine sorduğu soru basittir: Yahudiliğini yaşamak üzere hangi günü seçmelidir? Günahları için af dileyeceği Yom Kipur'u mu? Matsa yiyebileceği Pesah'ı mı? Şabat'ı mı? Hangi günü?

Rabi'nin yanıtı, temel Yahudi düşüncüsü konusunda çok belirleyicidir. Tutuklu müsait olan ilk günü seçmelidir. İster pazar, pazartesi, salı ya da Şabat olsun. İster bayram, Hanuka ya da Yom Kipur olsun. Fark etmez! İnsan dışarı çıkabileceği ve bir gün için bile olsa Tanrı'nın emirleri uyarınca yaşayabileceği ilk günü seçmelidir. Kişi, mitsva'ları "daha önemli" ve "daha az önemli" diye ayıramaz çünkü bütün emirler eşit derecede önemlidir.

Bu da bizi başladığımız yere geri getiriyor. Şavuot dikkat çekici bir bayramdır ve biz insanlara kalsaydı, belki de Yahudiliği şekillendiren ve bir din olmasına vesile olan Şavuot'u en önemli bayram olarak "seçerdik". Ne de olsa bu, Tora'yı Sinay Dağı'nda, Moşe aracılığı ile Tanrı'dan aldığımız gündür. Ancak, bütünlüğü içinde eşit olarak Tanrı'nın Sözü olan, işte bu Tora'dır. İnanan kişi için, içeriğindeki hiçbir şey, Tora'nın kendisinden daha önemli ya da daha az önemli olamaz. ■

* İstanbul Aşkenaz Cemaati Hahamı

YİNE DE SEVECEĞİZ SENİ

Vatani olmayan bulutlar ağlıyor, yağmur sanıyorsun.

Geceyi almışsın koynuna, yıldızlar gibi yaşıyorsun...

Olsun yine de seveceğiz seni...

Korkuyorsun; Tanrıdan, Şeytandan, nazardan, lanetten, gurbetten, ihanetten, sefaletten ve kalbe sığmayacak kadar çok şeyden. Kaderin kıyamet dediğine sen nefes diyorsun. Olsun yine de seveceğiz seni. Soluğundaki korkuyu bitireceğiz.

Bir bedenden diğerine yeni bir uzaklık yaratıldı.

Bilinmeyen mesafelerden; sadece ışığa yürüyenlerin varabildiği yeni bir "hiç" Eskiye ne varsa kaybolmadan duracak diyenlerin kahrolduğu bir noksanlık. Zamansızlığın ortasında yeni bir zaman yaratıldı, uykusuzların karanlığında yeni bir rüya...

Doğmasın istiyorsun güneş, yol sahibine varmasın.

Duyulmasın, derinlerdeki bulunmasın. Kimse bilmesin istiyorsun kimseyi ve su ateşi söndürmesin. Yaşamamanın anlamaya yetmediği şu dünyada; doğruya yürümek değil yanlışla bürünmek istiyorsun...

Olsun yine de seveceğiz seni, gözlerindeki karanlığı sileceğiz.

Ölerek kaçamaz hiç kimse! Tanrılar bile bakmaz olur bizi gördüğünde. Hiç gelmeyecek bir günü her an geleceymiş gibi bekle! Sana söz; hiçbir sözümüzü tutmayacağız! Bu da dahil.. Ne çok umudun var. Dualarından, arkadaşlarından, geleceğinden, verilen sözlerden, yürüdüğün yollardan, bakılan fallardan ve ömrüne sığmayacak nice yaşanmamışlıklardan. Ne çok umudun var! Öznelliğinin nesnel yıkılışından, cesaretindeki tükenmez kaygılardan ve Erciyes'in umuda uzak duruşundan kurtulamasan da seveceğiz seni. Putlaşan umutlarını kırıp dökeceğiz!

Unutma! Hiçbir deniz kızı değil ve gitmeyenler bilmez senin Musa'daki yerini. Ve sakın binme! Kaptanı Nuh olmayan herhangi bir gemiye...

İstiyorsun ki; bir elin yağda bir elin Kafkaslarda olsun. Gözlerinde cümbüş kalbinde her daim düğün. İstiyorsun ki; acı hep başkalarında kalsın, kahkahalar ise tapulu malın. Teninde şehvet kadehinde hep şerbet istiyorsun. Olsun yine de seveceğiz seni. Nefsindeki kendini söküp alacağız senden. Korkma her şeyden vazgeç! At gitsin her neye sahipsen! Nasılsa alınacak; her birini başka elinden...

Öyle bir "an" geliyor ki; tüm "an"lar gidiyor! Ve susuyor Tanrıyı anlattığın masalların. Maviyle yeşile dönüyor tahtakurusu sahte yalanların. Ne kadar uçurum varsa düşüyor gözünden. Ve nereye kadar uzuyorsa düşlerin, orada bekliyoruz seni. Hadi anlat şimdi bildiğin tüm masalları, hadi anlat! Nasılsa bitmeyecek bu gece, nasılsa her masal biraz yalandı. Olsun yine de seveceğiz seni. Yalanlarına gerçek katıp dinleyeceğiz...

Ey sözü olmayan göz!

Bakışsız görene dek konuşacağım seninle.

Ey acıyı geçmişe örten sahibim!

Sislerimin ardına akan aydınlığını kucaklıyor kalbim... ■

Kovuluşlarının 150. yılında Çerkesler

“Adıge’mi tanımiyorsan

Tarihe bak o söyler

Kitaplarda ne dendiğini bilmiyorsan

Bana sor; ben anlatayım.

Büyük Ramses’le keskin kılıçlarıyla

Savaşanların çocuklarıyız.

Kırım Hanlarını dağ eteklerinde

Dağıtanların kardeşleriyiz.”

‘Adıge’ adında çok eski bir Adıge - Çerkes şarkısının bir bölümü ^[1]...

Ve... İsraili Çerkesler

Kfar Kama
köy meydanı

Kfar Kama köy meydanı

Boyun eğmeyen insanların ülkesi: Kafkasya! Evet, Kaf Dağı'nın ötesindekiler, Çerkesler! Kaf Dağı Kafkasya'da! Yoksa siz onu sadece bir masal dağı mı sanıyordunuz?

Elbruz Dağı'na denir, Kaf Dağı. (Ağrı Dağı'ndan 800 metre daha yüksek.)

Kaf Dağı'nda oturanlar, Çerkesler... Sürülmüşler onlar, dünyanın sayısız yerlerine. Atalar, çocuklar, akrabalar birbirini hep arar durur. Her gittikleri yerde bir 'azınlık' onlar.

Onlar, Çerkes halkı, kendisini Adıge olarak adlandırıyor. "Adıge misin?" ya da "Adıgabze (Çerkesçe) bilir misin?" diye soruyorlar.

Bir sene önce bu konuya değinmeye karar verdiğimde ancak kitaplara, ansiklopedilere sığdırılabilecek bir konu olduğunu gerçekten bilmiyordum. 'Göçer' duruma düşürülmüş bir halk olması merakımı uyandıran konulardan ilkiydi. Sonra onların bu yıl – 21 Mayıs 2014'te Kafkasya'dan sürgünlerinin 150. yılını etkinliklerle anacaklarını okudum. (21 Mayıs 1864 Çerkes Sürgünü ve Soykırımı Anma Günü olarak kabul edilmekte.)

21 Mayıs oğlumun da doğum günü... Üstelik oğlum, ilkokulda, hayatının

ilk müsameresinde, Kafkas dansları yapmışken, hem de tam bir Kafkas kılığında... Rusçada 'Çerkeska' adı verilen bu kıyafet çok beğenildiği için Rus Kazakları tarafından da benimsenmiş. Çerkesler o kıyafete 'tsey' derlermiş. Koyu renk çuhadan palto gibi bir üst giysisi; göğsünde fişeklikler; dizlerin altına kadar inen etek; hâkim yaka gömlek; altta şalvar pantolon. Ayaklarda ise yumuşak deriden topuksuz çizmeler. 'Azınlık' derken... İsrail'e kadar uzanılır...

Ülke sınırları içinde bulunan iki Çerkes köyünden biri olan Kfar Kama'ya! Hayfa'da yaşayan kuzenim Albert Abigadol sayesinde de Kfar Kama Muhtarı (Yerel Yönetiminin Başkanı demek belki daha doğru olur!) Hasan Nisim Bakir ile randevulaştık.

Buluşmamız Kurban Bayramı'nın ilk günü olduğundan Kfar Kama Yönetim Binası bomboş. Bay Bakir bizi ağılamak için çeşitli içecekleri sergilemiş. Sımsıcak karşılıyor bizi. Hem de en azından bir saat gecikmemize rağmen.

İsrail'in kuzeyinde, Tiberias (Taberiye) Gölü'ne çok yakın bir yerleşim, Kfar Kama. 'Kfar' köy anlamına gelse de... Kocaman bir Akdeniz güneşinin altındayız. Büyük bir köy burası! Sıra dışı bir düzen ve temizlik... Bu yerleşkede 3,000 kadar Çerkes yaşıyor. Kfar Kamalılar Şapsuğlar Kabilesinden.

Bir Çerkes köyü daha var İsrail'de:

Kfar Kama Camii

Rihanna (diğer adıyla, Reyhaniye!) Orada da 1,500 kadarı yaşıyor, aralarında birkaç Arap aile barındırıyorlar. Rihannalılar ise Çerkeslerin Abedzah Kabilesinden...

Hasan Nisim Bakir, genç, yakışıklı, yapılı bir adam! Tipik bir Çerkes! Soyuna hürmetkâr. Tüm aidiyetlerini nesillerin onuruyla taşıyor. Sanırım çok alışkın röportaj vermeye. Anlatıyor...

Fotoğraflarla belgeliyor... Gösteriyor...
Hep aynı sınımsıcak dostane eda ile!

Hasan Nisim Bakir anlatıyor...

Çerkes nüfusu İsrail toplumunun bir parçasıdır. Başbakanlığa bağlı müsteşarlıklarla nüfusun değişik katmanları konusunda hizmet sağlanıyor: Çerkesler... Araplar... Dürziler.

150 yıl kadar öncelerinde... Kırım Savaşı'nı (1853-1856) takiben 1864 yılında Çerkeslerin bir kısmı Balkanlara göç etmek zorunda kalmıştı. Kafkasların doğasına en yakın yer olarak algılanmıştı, Balkanlar. Ne var ki Çerkeslerden bir grup, bulundukları bölgenin yerli halklarıyla sorunlar yaşadıklarından 1870'de bir kez daha göçmek zorunda kaldılar ve deniz yoluyla bugün İsrail toprakları olarak bilinen bölgeye gönderilmişler. Önceleri kıyı kesimlerinde yerleşmişler, ancak daha sonra sıtma salgınları nedeniyle kuzeye doğru yönelen 17 aile Kfar Kama'yı kurmuş.

Günümüzde Kfar Kama'nın toplumsal, ekonomik yaşamı

Kfar Kama belediye olarak, bir İsrail yerleşimi. Diğer köylerinden farkı yok - aynı statüye sahip ve merkezin sağladığı tüm imkânlardan aynı şekilde yararlanıyor. Kama, Çerkes nüfustan oluştuğu için, İsrail'de herkes köyün adı geçince bunun bir Çerkes köyü olduğunu biliyor, dolayısıyla belediyemiz de bu kimliği ile tanınıyor. Reyhaniye de aynı şekilde tanınıyor.

İsrail devletinin İsrail toplumunu oluşturan bütün etnik grupların farklı etnik kimliklerini tanımasının bir göstergesi olarak nüfus cüzdanlarımızda da Çerkes kimliğimizin tescil edildiğini eklemeliyim.

Bizler birer İsrail yurttaşı olarak tam bir eşitlik ve özgürlüğe sahibiz, bu arada bazı konularda ayrıcalıklarımız da olabiliyor. Örneğin, İsrail'de askerlik kadın/erkek için zorunlu olduğu halde, Çerkes kadınlarının, tıpkı Dürzi kadınlar gibi, askerlik zorunlulukları yok.

Meslek grupları...

Her meslek grubu var, köyümüzde. Polisi de, memuru da var! Örneğin, kayınbiraderim Tarım Bakanlığı'nda çalışıyor... Ben mecburi askerlik hizmeti-

Hasan Nisim Bakir, Nana Tarablus ile

mi bitirdiğimde muvazzaf olarak ordu-daki işime devam ettim ve daha sonra albay rütbesiyle ayrıldım.

Köyümüzde özelde ihracata yönelik tarım da yapılıyor. Tarım Bakanlığı, belirli bir standart tutturarak ihracata yönelik tarım yapmak isteyenlere özel bir ruhsat veriyor, arkasından da her türlü teknolojik yardımı sağlıyor.

Toplumsal yaşam...

Geleneklerimizi sürdürmek için elden ne gelirse yapıyoruz. Bunun en önemli parçasını gençlerin bunların yaşatılmasına gönüllü katılımı oluşturuyor. Spor kulübümüzde ya da kültür merkezimizde gençler bir araya gelerek çeşitli faaliyetlerde bulunuyorlar. Köyde herkes ana dilini biliyor ve evlerde hep Çerkesçe konuşuluyor. Kfar Kama hakkında bu söylediklerim Reyhaniye için de geçerli. Köylerde dışarıdan -yani Çerkes olmayanlarla- hiç evlenme yok! Önceleri evlenmeler hep köy içinden olurdu, son yıllarda ise evlenmeler Reyhaniye ile Kfar Kamalı gençler ara-

sında da oluyor.

Köyümüzde, kızlarımızla evli, "ithal" birkaç Türk damadımız da var!

İsrail'de Çerkes kültürünü sürdürmek mümkün mü? Çerkesçe, İbranice ve Arapça üçgeninde, nasıl duruluyor?

İki şekilde mümkün!

İlki, daha önce de söylediğim gibi çocuklar Çerkesçe konuşulan evlerde büyüyor, sokakta arkadaşlarıyla oynarken de bu dili kullanıyor. Yani okul çağına kadar öğrendiği ilk dil, anadili! Aynı esnada tabii ki İbranice ile de tanışıyor, özellikle televizyon aracılığıyla.

Diğer yandan İbraniceyi sistematik olarak öğrenmeye daha sonra okul yıllarında başlıyor. Bildiğiniz gibi, İsrail'de ilk/orta öğrenim ilk dokuz yılı zorunlu olmak üzere toplam 12 yıl. Zorunlu 9 yılı tamamladığınızda okuldan ayrılabilirsiniz ancak, 12 yılı tamamladığınızda bitirme sınavı gibi bir sınav vererek üniversite eğitime hak kazanabiliyorsunuz. Bu eğitim sistemi içerisinde öğrenciler İbraniceyi yanı sıra Arapça ve İngilizce de öğreniyorlar.

Çerkes çocuk beşinci sınıftan itibaren haftada asgari 2 saat Çerkesce öğreniyor. Alfabe, Kiril alfabesi... Çerkes Tarihi. Çoğu Kafkasya'dan gelen hocalar sayesinde, elbette!

Evde (ve mahallede) konuşulması sürdürüldükçe, televizyona rağmen

bildiklerimiz, bilmediklerimiz

Türkiye'nin ilk kulüplerinden olan BEŞİKTAŞ, 1903'te iki Çerkes kökenli kardeş tarafından kuruldu. İlk başkan - Fuat Balkan ve sporcularından itibaren uzun süre kulüpte Çerkes etkinliği sürdü. Kulübün uzun yıllar başkanlığını yapan Süleyman Seba da Kafkas geleneğinden...

Çerkesce unutulmuyor. Lisanımızı kullanıyoruz ve yaşıyoruz!

İsrail'deki eğitim sistemi böylelikle farklı etnik topluluklara, resmi dil olarak İbranice'nin yanı sıra, anadillerini, Arapçayı ve İngilizceyi, dolayısıyla 4 alfabeyi öğreterek oldukça zor bir işi başarmaya çalışıyor.

Eğitim açısından sorununuz yok gibi görünüyor. Ama Kfar Kama'da görülen öğrenim Çerkes gençlerine yüksek öğrenimin kapılarını açabiliyor mu?

Maalesef Kfar Kama'da temel öğretimin zorunlu olan sadece 9 yıllık bölümü var! Bu nedenle çocuklarımız, üniversiteye gidebilmeleri için gerekli diploma ile bitirme sınavını alabilecekleri son 3 yıllık okul için başka yerlere gitmek zorundalar. Bu da bir engel şüphesiz...

Bizler de çözüm olarak şimdilerde, bütün öğrenciler için tek bir köy belirleyerek, oradaki okula toplu halde gitmelerini sağlamaya çalışıyoruz.

Bütün amacımız, gençlerimizin son senelerde artış gösteren yüksek öğrenim görme oranının, daha da artacağını ümit ediyoruz.

Ya, kızlar?

Yüksek öğrenim konusunda ise, daha çok kızlar yüksek öğrenimi tercih ediyorlar, erkekler ise askerlik yapmayı...

İsraili Çerkesler olarak anayurt Kafkasya ve Diaspora Çerkesleriyle ilişkiler... Ayrıca İsrail'den anayurda hiç 'geri dönüş' oldu mu?

Çerkes topraklarına özlem var, tabii ki. Bu hayatlarımızın bir parçası... Kapı artık açık, gidebiliriz, ama giden yok. Çünkü: Yaşam biçimi... Zihniyet... Dostlar ve çevre... Artık bunları değiştirmek de çok zor!

Diaspora ile ilişkiler özellikle son yıllarda çok artmaya başladı. Örneğin Türkiye'ye çok gidip gelen var. Hatta buraya gelip yerleşen, evlenenler de oldu.

1967 yılından beri Suriye'deki yakınlarımızla hiç görüşmüyoruz. Ürdün'deki Çerkeslerle ilişkilerimiz ise ancak son yıllarda görünür bir artışta.

Anayurtla ilişkiler... Sınırlar açıldıktan sonra, Kafkasya'ya çok rahatlıkla gidip gelebilmeye başladık. Diyebilirim ki, oraları ziyaret edip görmeyen kalmadı.

bildiklerimiz. bilmediklerimiz

Kafkas halkı dışında kalan halklar tarafından Çerkeslerin yaptığı her tavuk yemeğine 'ÇERKEZ TAVUĞU' denilmesi âdet olmuş. Oysa Çerkeslerin asıl tavuk yemeği, yapılışı ve lezzeti ile tamamen farklı olan – 'Şıpsı'dır.

???

İsrail pullarında Çerkesler

Bu arada dil öğretmek için okulumuza öğretmen getirttik.

'Dönüş' ile ilgili sorunuza gelince... Kfar Kama'dan bir kişi yerleşmek üzere gitti, ancak 3 yıl sonra geri döndü. Sanıyorum bunun nedeni belki de, İsrail'de tamamen kendi aslımıza uygun, kendimize ait yerleşimlerde, Çerkes kimliğimizle, Çerkes gibi yaşayabiliyor oluşumuz. Ayrıca İsrail'de yaşam düzeyinin çok yüksek olması da kanımca önemli bir faktör...

Çerkes dili

Dünyanın hiçbir yerinde Çerkes dili, çocuklar seviyesinde kullanımda değil - Sadece İsrailli Çerkesler dillerini koruma konusunda başarılılar!

Yaşadığımız ülke bunu engellemiyor... Bu son derece önemli! Demek ki dünyanın başka yerlerinde ana dillerini muhafaza edip nesillere nakletmek mümkün değilmiş! Örneğin yılların içinde, lisanımıza yapışan Türkçe... Arapça... İbranice sözcükler de var. Geçmiş nesillerin adımladıkları yollar - ülkelerden edindiklerimiz...

Çerkes bayrağı - 12 yıldız ve üç ok. İşte ben de Adige'ye gittiğimde almıştım!

Yıldızlar, Çerkes Kurultayını oluşturan 12 kabileyi simgeliyor.

Bayrağımızda yer alan renkler: İpek kumaşın yeşil rengi, Kafkasya'nın dağ ve ovalarını... Oklara gelince... Siyah 3 ok dönemin en yetenekli ve ünlü üç ailesini (Zaniko, Aytekkiko, Boleteko'ları); siyah renk "düşmana ölüm" ifadesini taşıyor; yıldızların

**"Çerkes nüfusu
İsrail
toplumunun
bir parçasıdır!"**

sarısı da bütün yaşamları açık havada, kır ve dağlarda geçen ve gökyüzündeki yıldızlara bakarak uyuyan kahramanların yer aldığı 12 kabileyi: Natukhay (Nathkoç), Şapsuğ, Abedzah, Ubih, Bjedugh, Temirgoy, Abhaz, Hatukay, Mahoş, Besleney, Brakiy, Karaçay ve Ka barday...

Bir takvim hazırlattım: İçinde Çerkeslere ait her kutlama - her anma belirtilmiş. Benim görevim dilimizi - kültürümüzü kollamak ve korumak. Kafkaslardan getirttiğimiz bir hoca var: Çocuklara danslarıyla, şarkılarıyla folklorumuzu öğretiyor. Her sene köyümüzde bir festival düzenliyoruz. Türkiye'den, Kafkaslardan, Ürdün'den gelen Çerkes grupları misafir ediyoruz.

Komşu ülke - Ürdün'de Kral'ın muhafızları genellikle Çerkesler.

Neden mi? Çünkü onlar 'en güvenilir' olanlar...

Müslüman olmayan Çerkes var mı?

'Rus' ve 'Hristiyan' sözcükleri Çerkesçede aynı kelimedir: 'Uris' deriz... Çünkü asırlar öncelerinde pagan olan halkımız

daha sonra Hristiyan ve en sonunda da tabii ki Müslüman olduk!

Herkesin Müslüman olduğu Kfar Kama için köyün yerlileri, "Dünyada Çerkeslerin en rahat yaşadığı yer burası" diyor ve "Dinimize kimse karışmaz. Örf ve âdetlerimize de öyle. Dini bayramlarımız, ramazanımız çok keyifli geçer. İsrail'le hiçbir sıkıntımız yok, üstelik burası tüm dünya Çerkeslerinin, azınlıklara verilen hakları görebilmeleri için ziyaret etmesi gereken bir yerdir..."

...Ve Hasan Nisim Bakir bizi arabamıza kadar uğurluyor...

"Memlekete selâm olsun" diye, diye... Bizler de yüreklerimiz renklenmiş, aydınlanmış, yolumuza tekrar revan olduk.

bildiklerimiz, bilmediklerimiz

Kafkasyalı direnişçi, zamanının ötesinde bir kahraman olan HACI MURAT'ın hikâyesi, Rus yazar ve düşünür Lev Tolstoy'un klâsiklerinden biridir. Hacı Murat hakkındaki efsaneler İtalyan ve Türk sinemalarında farklı karakterler olarak karşımıza çıkıyor: Kâh bir Western filminin ortasında, kâh bir Yunan mitinin içinde...

Kafkas Dağlarından Ortadoğu'ya

Sımsıcak bir misafirperverlikle, dostlukla, erdemle yoğrulmuş Çerkes insanları. Kaderlerini İsrail ile bir tutmuşlar. Geleneklerine bağlılıkla-ryla hayran bırakıyorlar. Sıra-dışı lisanları! Damaklara şölen, ağız sulandıran lezzetleri. Aidiyetlerinin rengârenk giysileri, iç titreten danslarıyla...

19. yüzyıldan kalma taş bir yapı - Çerkes Ethem'in 1950'de Kfar Kama'da 6 ay yaşadığı ev, 1990'ların başlarında belediye tarafından satın alındı, Çerkes Müzesi ve Kültür Merkezi haline getirilerek 2007'de kapılarını açtı. Evde o dönemden kalan eşyalar, kullanılan malzemeler, silahlar, süsler, sanat eserleri ve giysiler sergilenirken, köy sakinleri, köy dışından gelen İsrailli olsun, turist olsun tüm ziyaretçilere, Çerkeslerin hafızalarına kazındıkları tüm adetleri ve kültürü sergilemekteler.

Çerkes Mirası Müzesi'nin logosu

Kim bu Çerkesler?

3000 yılı aşkın bir geleneğin sahibi, Çerkesler.

Onlar suya, ateşe, bitkilere, ormanlara, kayalara, gök gürültüsüne ve yıldırımlara tapmışlardı. Dans ve müzik eşliğindeki ibadetlerini, tapınak işlevini gören kutsal korularda yaparlardı. Bu yüzden eski Çerkes inançlarında ağaç, özellikle meşe ağacı kutsal sayılırdı. Mitolojide ağaçların koruyucu Tanrıçası 'Jığ Guaş' (Ağaç Prenses) bilgeliğiyle tanınan, alt tarafı ağaç, üst kısmı gümüş – altın çok güzel bir kadın olarak resmedilir.^[2]

'Çerkes'i, Nart Destanları anlatır. Mitolojisine göre Oşhamaho (Kutlu Dağ – Elbruz Dağı) Tanrıların yaşadığı yerd. Zirvesinde her yıl, Tanrıların Ziyafeti düzenlenirdi.

Destanlara göre... Nartların aksakallı bilgisi Nesren Jake, Nartlardan ateşi

çalan Kötülük Tanrısı Pako ile mücadeleye girer. Ancak Oşhamaho'nun zirvesinde kayalara zincirlenir ve bir kartal her gün kalbini gagalayarak oyar. Ünlü kahraman Bataraz onu kurtarır ve yaşlı bilgeliği hiç sönmeyen ateşle birlikte Nartlara geri getirir.

Çerkes adı, Kafkasya'da Çerkesçe denen lehçe grubunun Batı Çerkesçesi ve Doğu Çerkesçesi olmak üzere iki kolunu konuşan Kuzey Kafkasyalıları nitelendiriliyor. Türkiye'de (ve Osmanlı coğrafyası özelinde) ise bunlar dışında ayrıca Ubıhlar, Abazalar, Abhazlar, Osetler, Karaçaylar ve Balkarlar ile Çeçenler ve Dağıstanlılar gibi farklı dil ailelerinden dilleri konuşan Kuzey Kafkasyalıları topluca belirtmek için Çerkes/Çerkez adı yaygın biçimde kullanılır.

At!
Bir Çerkesin yaşamının odağı! Çerkes halkı her zaman eşsiz nitelikte at cinslerine sahipti.

Günümüze o atlardan sadece tek bir cins ulaştı. Her

Çerkes, atı kardeşi kadar değerli sayar, özenle korur. Ata duyulan bu yakınlık, onu nitelendirdikleri isme de yansır "şı" denir ata – bu sözcük aynı zamanda 'erkek kardeş' anlamındadır.

8. yüzyılda Bizans'tan kaçan yaklaşık 20 bin Yahudi'nin Kafkasya'ya yerleşmesi ve Türk kökenli Musevi Hazar Kağanlığı ile kurulan ilişkiler sonucu bazı Çerkes kabilelerinin geçmişte Museviliği seçtiği biliniyor.

Günümüzde Kuzey Osetya'nın üç köyünde Hristiyan Çerkesler bulunmakta. Bu Hristiyan topluluk dışında dünya Çerkeslerinin tamamına yakını Sünnî Hanefî Müslüman'dır. İsrail Çerkeslerine gelince... Kuzey Kafkasya'dan Osmanlı İmparatorluğu topraklarına sürülen ve Osmanlılar tarafından 1864 yılında Balkanlara yerleştirilen Çerkeslerden bir grup, buralardaki yerli halkla yaşanan sorunlar yüzünden 1870 yılında ikinci defa göçe tâbi tutuldu ve deniz yoluyla bugün İsrail toprakları olarak bilinen bölgeye gönderildi.

Aynı coğrafyada, Ürdün nehri'nin doğu yakasındaki Çerkesler de İsrail'le çatışan menfaatleri olan Ürdün Haşimi Krallığı'nın sadık vatandaşlarıdır.

Her Çerkes, atı kardeşi kadar değerli sayar, özenle korur.

bildiklerimiz, bilmediklerimiz

Cumhuriyet'in ilk yıllarında, Tek Parti Rejimi'nde yaşanan baskılar, 2. Dünya Savaşı'nda çekilen ekonomik sıkıntılar, İsmet İnönü'ye duyulan (Çerkes Ethem'e yapıldığına inanılan haksızlık yüzünden) karşıtık duygularıyla Demokrat Parti'yi destekledilerse de 'kendi kaderlerini tayin etme hakkı' gibi tezleri sosyalizmde bulmaları, Çerkesleri her zaman sola duyarlı hale getirdi.

bildiklerimiz. bilmediklerimiz

Çerkeslerin) Nart Destanlarının (tahminen MÖ 3. – MÖ 1. yüzyıllardan başlayarak) gelişim süreçlerinde anaerkil aileden ataerkil aileye, sınıfsız toplumdan sınıfların belirginleştiği toplum yapıları gözlenmekte. SETANAY HANIM Türk, Kafkas ve Nart mitolojilerindeki efsanevi kahraman. 'Halkın Anası' olarak bilinir. Güzelliğin ve bilgeliğin sembolüdür. Babası Güneş'tir ve annesi Ay'dır. Doğaüstü güçlere ve sihirlere sahiptir. Gelecekte haber verir, istediği insanın veya hayvanın şekline girebilir. Nartlar, Setanay'a danışmadan hiç bir işe kalkışmazlar.

???

Çerkes sürgünü, 1864,

Göçlerle dolu ıstıraplı bir geçmişe sahip bir azınlık olarak Çerkesler ^[3]

Bir azınlık olarak Çerkeslerin bazı ulus-devletlerdeki azınlıkların sergilemiş olduğu tutum ve tavırları sergilemediği gözlenmiştir. Toprakları üzerinde yaşadıkları ülkenin sadık vatandaşı olmayı reddetmemeleri, hatta o ülkenin kuruluş aşamasında çoğunluğu oluşturan toplumsal kesimden geri kalmamaları, XX. yüzyılın önemli olgularından biriyle (ulus-devlet kavramı ile) çelişmektedir. Yeryüzünde anavatanlarının dışında yaşadıkları bütün topraklarda aynı tutum ve davranışı göstermeleri bu farklılığın sebebinin daha çok Çerkeslerin Diaspora hayatını algılayışının bir sonucu olduğunu ortaya koymaktadır.

Gerçekten de Çerkesler, Kuzey Kafkasya'da yabancıların tahakkümü

altına girmeyi her ne şartla olursa olsun reddederken, göç etmiş oldukları topraklardaki farklı millî oluşumlara destek olmuşlardır.

Diaspora, Çerkesler için hiçbir zaman anavatanın yerini almamıştır. Üzerinde yaşadıkları ülke neresi olursa olsun onun sadık vatandaşı olmanın yanında anavatanları ile kimliklerini özdeşleştirmişlerdir. Bugün Avustralya'dan Kanada'ya kadar uzanan dünyanın pek çok yerindeki Çerkesler altı veya yedi nesil öncesinden Kuzey Kafkasya'dan ayrılımlarına rağmen hala kendilerini Kuzey Kafkasyalı ve kabile isimleri ile tanımlamaktadırlar. Bu duyguları taşırken üzerinde yaşadıkları ülkelerin sadık birer vatandaşı olduklarını gizlememektedirler. Hatta kendi dedesinin Ürdün'ün devletleşmesinde önemli katkıda bulunuşuyla övünen Çerkeslerin olması, bu iki gerçeğin aynı anda nasıl var olabileceğini göstermektedir.(...)

Ayrıca, bulundukları ülke yönetimi ile organik bir bağa (evlilik v.s.) sahip olmaları sadakatlerinin

daha da kuvvetlenmesine sebep olmaktadır. Zira Çerkesler arasında aile, kabile ve yakın çevre ile olan ilişkiler üst düzeyde tutulmakta ve insan ilişkilerinde belirleyici bir rol oynamaktadır.

Çerkeslerin azınlık olarak sergilemiş olduğu tavır, ulus-devletlerdeki hâkim millî kimlik ile azınlıklar arasındaki teoride kabul edilmiş sürtüşmenin her durum için geçerli olmadığını gözler önüne sermesi bakımından dikkate değerdir.

Çerkes Soykırımı ve Sürgünü

1800'lerin son yarısında ırkçı ve yayılmacı Rus yönetimi, şüphesiz, insanlığa karşı bir suç işlemekte olduğunun bilinci içindeydi.

Tarihçilerin tahminlerine göre, sürülen Çerkes ve diğer Kafkas topluluklarının sayısının 1.200.000 dolayında olabileceği, bunun ancak 800 bin kadarcığının hayatta kalabildiği belirtiliyor. Sağ kalan nüfusun 600 bini 1856-64 ara-

sında, 200 bini de 1864 sonrasında göç etmiş. Adige-Çerkes kaynakları ise, genellikle 1.500.000 sayısı üzerinde birleşmektedirler.

Sürgüne katılan nüfusun en az dörtte birinin yolculuk, kamp yaşamı ve yeni yerleşim yeri sırasında öldüğü kabul edilmekte. Rusların doğrudan öldürdüğü Adige sayısı ise 500 binden fazla olarak tahmin ediliyor^[4].

Osmanlı yönetimi Batum, Trabzon, Giresun, Ordu, Samsun, Sinop, Kefken, Burgaz, Varna ve Köstence'de göçmen kampları kurmuştu. Bu yerler açlık ve salgın hastalıklar nedeniyle, kısa sürede ölüm kamplarına dönüşmüştü. 1864'te Türk yönetiminde olan Batum'a 70 bin, Trabzon'a ilk posta 24.700 (19 bini öldü), ardından 63.900 Çerkes (günde 180-250 kişi ölüyordu), Samsun'a da 110 bin Çerkes (günde ortalama 200 kişi ölüyordu) çıkarılmıştı. Kısa bir süre içinde kampların çevreleri yer-yer toplu Çerkes mezarlıklarına dönüşmüştü.

Yazar Nazan Bekiroğlu, bir Doğu masalı lezzetinde, hayat kadar gerçek bir hikâye olan "Nar Ağacı" adlı romanında Çerkes Sürgünü'nü şu sözcüklerle anlatıyor:

Rus Ordusundan kaçan muhacirler "(...) yürüyen bir coğrafyadan taşan sel gibi İstanbul'a boşalıyordu."^[5]

Salgın hastalıklar nedeniyle İstanbul'a göçmen sokulması yasaklanmış, sevkıyat Balkanlar'a yönlendirilmişti. Kuzey Anadolu limanlarına çıkarılan göçmenler şimdiki Ordu, Samsun, Tokat, Amasya, Sinop, Yozgat, Düzce, Adapazarı, Kocaeli gibi o zamanlar boş durumda olan yerlere yerleştirilmişti. Sürgün sırasında Osmanlı topraklarının dört bir yanına yerleştirilen Adigeler, bu şekilde birbirlerini aramaya neredeyse yüzyılı aşkın süredir devam ediyorlar.

Nar Ağacı'ndaki kahramanlardan biri o günlerin 'göç'ünü şöyle tanımlıyor:

"(...) Farklı milletlerden, coğrafyalardan, zamanlardan milyonlarca insan hepsi de acı içinde oradan oraya süriklениyordu.

Bir tek veya milyon, fark etmezdi. Çünkü birinin ölümü her birinin ölümü gibiydi. Çünkü her insan bir evrendi ve ölüm evrenin sönüşü demekti."

Osmanlı, Çerkeslere küçük ölçekli ve dağınık yerler tahsis etmiş, belli yerlerde öbekenmelerine, özellikle toplulaşmalarına fırsat tanınmamıştı. Çünkü "Çerkeslerin kötü ve saldırgan kişileri oldukları" biçiminde etkili bir Rus 'dezenformasyonu' (kasıtlı olarak yaydıkları yalan bilgiler) vardı.

Balkanlar'da özellikle Tuna Irmağının güney boylarında şerit gibi uzayan, yer-yer toplulaşan Adige yerleşmeleri - Köstence, Varna, Silistre, Rusçuk, Plevne, Vidin, Niş, Burgaz, Kazanlık, Filibe... Şimdiki Kosova, Makedonya, Arnavutluk ve Trakya gibi yerlerde irili ufaklı Çerkes yerleşim birimleri oluşmuştu.

Balkanlar'daki Çerkes yerleştirmeleri sırasında, Osmanlı yönetimi Sırp ve Bulgar nüfusu rahatsız edici (toprağı Hristiyan köylülerden alıp Çerkeslere vermek... Hristiyan nüfusa Çerkesler için ev yapımına yardım etme zorunluluğunu yüklemek... Angarya işleri... gibi) davranışlarda bulunmuştu. Bu da, yönetimi aşp Çerkeslerin aleyhine dönüşen tepkilere yol açmıştı. Ayrıca Sırp ve Bulgar ayaklanmalarını bastırma işinde Çerkes milislerin de görev almış olması, tepkileri giderek düşmanlığa dönüştürmüştü.

1878 Berlin Antlaşması gereğince, Türkler ve diğer Müslüman toplulukları ayrı tutularak, sadece Balkanlar'daki Çerkes nüfusa, bütünüyle Osmanlı Devleti'nin Asya ve Afrika'daki topraklarına sürülme cezası verilmişti. Bugün Anadolu'nun Marmara, Ege, Akdeniz, İç, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerindeki ana Çerkes nüfusu, daha çok bu Balkan muhacirlerinin torunlarından oluşmakta.

Balkanlar'dan sürülenlerin sayısı

üzerine 200 binden başlayıp 600 bine ulaşan tahminler yürütülmekte. Sürülenler, aynı zamanda şimdiki Suriye, Lübnan, Filistin (şimdi İsrail), Ürdün, Irak, Mısır, Kıbrıs ve Tunus'a da götürülerek yerleştirilmişti.

Sürgüne tabi tutulan Adigeler bugün Türkiye, Irak, Suriye, Lübnan, Ürdün, İsrail, Mısır, Kıbrıs, Libya, Tunus, Kosova gibi ülkelerde; burarlardan da göç edip de AB ülkeleri (Almanya, Fransa, Hollanda, Belçika, Avusturya, Bulgaristan), İsviçre, ABD (New Jersey, New York, California), Kanada, Avustralya ve toplam 40 kadar ülkede yaşamaktalar.

Rus makamları Adigeler ile diğer Kuzey Kafkas halklarına uyguladıkları sürgünü ya da etnik temizliği, aradan 150 yıl geçmiş olmasına karşın, kabul lenmemişler... Henüz Adigelerden özür dilememişler... Rus yönetimleri 1864 sürgününü, Rus ve dünya kamuoyundan halen gizlenmekte, konuya bir tür sansür uygulanmakta. Rus makamları tarihi bir ülke olan Çerkesya'yı yok ettikleri gerçeği konusunda da derin bir sessizlik içindeler.

21 Mayıs 1864, 300 yıl süren Kafkas - Rus savaşlarının sona ermesi ve Kuzey Kafkas halklarının sürgüne zorlanmasının başlangıç tarihidir. Bu tarihten sonra Çerkes toplulukları dünyanın çeşitli ülkelerine dağılmışlar. Sürgün süreci içerisinde birçok insan hayatını kaybetmiş, sürüldükleri topraklarda ise hastalık, açlık ve yoksulluk gibi problemlerle karşı karşıya kalmışlardı.

Çerkes Soykırımı 20 Mayıs 2011 tarihinde Gürcistan parlamentosunun oybirliğiyle aldığı bir kararla Gürcistan tarafından resmen tanındı. Böylece Çerkes Soykırımı, bağımsız bir devlet tarafından resmen uluslararası gündeme taşınmış oldu.

bildiklerimiz, bilmediklerimiz

1880'lerde Suriye'ye yerleştirilen Çerkesler, Bedevî ve Dürzî kabilelerle olan anlaşmazlıklarda karşı karşıya getirilerek kullanıldı. Aynı zamanda bu kabileler arasında 'kan gütmeye' ve 'barıştırılma' gelgitleri de sıkça yaşandı. Golan Tepelerinde yer alan Kuneitra, 1967 İsrail - Arap Savaşı'na kadar Ortadoğu Çerkeslerinin başkenti oldu. Bölge Çerkesleri, o tarihten sonra, çoğunlukla Amerika'ya ve Şam'a göç etti.

Şimdilerde Çerkesler ne istiyor?

Çerkes halkının tüm dünyada dağınık şekilde asimilasyona maruz kalması, Çarlık Rusya'sının uyguladığı 'etnik temizliğin' sonucu! Çerkesler, yaşadıkları soykırım ve sürgünün, Rusya Federasyonu ve dünya kamuoyu nezdinde tanınmasını talep etmekte ve Rusya Federasyonu'ndan özür beklemekte!

- Çerkesler bir daha benzer katliamların yapılmaması, benzer acıların çekilmemesi için uğradıkları haksızlıkları telâfi edecek adaleti istiyor.
- Çerkesler soykırım ve sürgünde yaşamını yitirdiklerine saygı gösterilmesini, kaybettiklerini onurlu bir şekilde anmak istiyor.
- Çerkeslerin haklı taleplerinin göz ardı eden ve bu tarihsel trajediyi inkâr edenler, insanlığa karşı işlenen en ağır ve en büyük suça ortak olacak.
- Çerkesler geçmişi unutmadan tüm insanlık için onurlu bir gelecek istiyor. [7]

Çerkesler tanınma ve adalet istiyor

Soçi'deki 2014 Kış Olimpiyatları protesto edildi

Bu yıl 22.'si düzenlenen Kış Olimpiyat Oyunları'nın 6 – 23 Şubat günleri arasında Rusya'nın Soçi şehrinde yer almasını en çok Çerkesler protesto etti. Olimpiyat öncesi bu protestolardan biri de Ankara'da gerçekleşti; Kafkas Dernekleri Federasyonu (KAFED) öncülüğünde bir araya gelen Çerkesler, Soçi'nin 1864'te yaşanan Çerkes soykırımı ve sürgününün simgesi olduğu gerekçesiyle Rusya Büyükelçiliği önünde toplandı. Soçi'de, Çerkeslerle ilgili unutulmuş ve unutturulmuş bir gerçeğin bulunduğunu belirten KAFED Başkanı Yaşar Aslankaya, şöyle vurguladı:

"Soçi Olimpiyatları, Kızıl Çayır olarak bilinen yerde düzenleniyor. Olimpiyat, barış, dostluk, kardeşlik, sevgi ve saygı içinde yarışmak değil midir? Ne yazık ki amacı barışı ve uluslararası işbirliğini spor yoluyla yükseltmek olan olimpiyat, Çerkeslerin katledildiği bölgede yapılıyor. Çerkesler adına, halkımızın yaşadığı soykırım ve sürgününün, Rusya Federasyonu ve dünya kamuoyu nezdinde tanınmasını talep ediyor ve Rusya Federasyonu'nun tarihi ile yüzleşerek, özür dilemesini bekliyoruz." [6]

Soçi, 50 milyar dolarlık maliyetiyle en pahalı olimpiyat oyunları olarak tarihe geçti.

Karadeniz'in küçük bir sahil kasabası Soçi, Olimpiyat Oyunları sayesinde adeta baştan yaratıldı. Halkın büyük bir bölümü değişiklilerden dolayı gururlu ve mutlu olsa da Soçi'de her şey güllük güllü-

tanlık değil.

Mayıs 1864'te bu yörede, Çerkesler ve Çarlık Orduları arasında geçen son muharebe, Çerkeslerin direnişinin sonu ve anayurtlarından kitlesel olarak sürgün edilmelerinin başlangıcı oldu. Bu güzel yörenin 'Kızıl Çayır' olarak bilinmesinin nedeni de bu! Tam 150 yıl sonra, aynı yerde, bölgenin yerel halkı Çerkeslerin trajik tarihi yadınarak Soçi Olimpiyatları düzenlendi. Dünyanın seçkin drama yazarından İngiliz şair William Shakespeare bir eserinde Alp Dağlarını cüceleştirerek "bunlar donmuş Kafkaslardır" demişti.

Efsaneye göre Avrupa'nın en yüksek dağı olan Elbruz Dağının iki tepesinin ortasında Ağrı Dağına giden Nuh'un Gemisi bulunmakta...

Rus klâsik edebiyatçıları Aleksandr Puşkin, Lev Tolstoy buralardan ilham almıştı. Güzellikleri, fizikleri, atçılıkları, uzun ömürleri ve dört dörtlük tavırları ile tanınan Çerkesler, işte böyle bu ülkeden gelmişti!

Çerkesler tarihleri boyunca acımasız saldırılara karşı ülkelerini ve bağımsızlıklarını korudu. Çarlık Rusya'sının 18. yüzyılda başlattığı saldırılara kadar tüm istilâcılara karşı direnen Çerkesler, kendi ülkelerinde tarihsel kültürlerini geliştirdiler. Çarlık İmparatorluğu'na karşı düzenli bir orduları olmadan ve dış destek almaksızın yüzyıldan uzun bir süre, 1763'den 1864'e kadar, ülkelelerini büyük bir dirençle savundular. ■

DİPNOT:

- [1] "Çerkes Aşkı – Adıge Şuleğu", Halit Kakinç, Destek Yayınları, Şubat 2013, s.112
- [2] "Kafdağı'nın İnsanları Çerkesler", Atlas Dergi, Sayı 246, Eylül 2013
- [3] Celal Sarıçam, Arap Devletlerinin Oluşum Sürecinde Çerkesler, Ürdün Çerkesleri, Şamil Eğitim Kültür Vakfı Yayınları, İstanbul 1998'den alıntı. <http://www.kafkasevi.com/index.php/article/detail/38>
- [4] Dr. Almir Abreg, "Geçmişten Günümüze Kafkasların Trajedisi", İstanbul, 2006, s.43
- [5] "Nar Ağacı", Nazan Bekiroğlu, Timaş Yayınları, 2012, s. 496
- [6] "Çerkeslerin 1864 tepkisi", Oğuz Demir, Haber, 1.Şubat. 2014, Hürriyet Gazetesi
- [7] <http://sochifacts.org/tr>
- [8] 'Bildiklerimiz, bilmediklerimiz' kutuları; "150. Yılında Savaş ve Sürgün, Kafkas Göçü", Atlas Tarih Özel Sayı:24 /2013'ten alıntıdır.
- [9] http://www.circassiancanada.com/tr/info/unlu_cerkesler/uc_01.htm

KAYNAKÇA:

<http://www.circassiancenter.com/cc-turkiye>
Rafael Sadi, www.odatv.com
Röportaj: Erol Taymaz – Nart Dergisi
<http://www.circassiancenter.com> : "Kaf Dağı'ndan Anadolu'ya Çerkesler", Fuat Uğur, Güneş Gazetesi, 22-26 Ağustos 1990

bildiklerimiz, bilmediklerimiz [8]

**Türkiye'nin ünlü Çerkeslerinden...
Türkân Şoray, Taha Akyol, Şansal Büyüka, Meltem Cumbul, Murathan Mungan, Nâzım Hikmet, Orhan Pamuk, Janset, Hıncal Uluç, Mehmet Aslantuğ, Kerime Halis, Arzum Onan, Kenan İşik, İhsan Sabri Çağlıangil, Ediz Hun, Fahri Korutürk, Gülse Birsnel, Hasan Cemal, Halit Kıvanç, Ayşe Kulin, Halide Edip Adıvar, Can Bartu, Mehmet Öz, Deniz Baykal, Abdüllatif Şener, Ahmet Necdet Sezer; Ajda Pekkan[9]...**

YAHUDİLİK ÖZGÜRLÜKTÜR

Laurent Mignon, “Hüzünlü Özgürlük” adlı kitabında, Yahudi inancında var olan, dünyanın güzelleşmesine, iyileşmesine yönelik katkılarda bulunan hahamların, şairlerin, yazarların kitaplarından / düşüncelerinden alıntılar yaparak bizleri tarihsel bir yolculuğa çıkarıyor.

Yahudi düşüncesi ve edebiyatı, her zaman, her türlü sınırı zorlayan, sorgulayan, *bazen kendi geçmişindeki hataları da dile getiren bir anlayış içermektedir.*

L. Mignon, Yahudi düşüncesini, ilginç bir biçimde ele alıyor, onu bir ‘dil’ serüvenine dönüştürüyor. İnsanın kendini ifade etmek için kullandığı ‘dil’ bir yerden sonra, baskılar, tehditler, aymazlık gibi nedenlerle, kendi yalnızlığına ve edilgenliğe geçmeye başlar. Böyle bir durumda, ‘dil’ dediğimiz

eksiklik, kişinin dinsel kimliğini tüketir, başka bir inanç içinde kaybolur. Bu yüzyılın sonunda,

önlem alınmazsa, konuşulan altı bin dilin yarısı yok olacaktır. Ayrıca o dilleri konuşan insanların kültürlerinin de silineceğini unutmayalım...

Yazar, Yahudiliğin evrensel bir ‘dil’ olduğunu ısrarla vurguluyor, bu konuda, birçok atıfta buluyor. Sözelimi, Toplama Kampları’nda ‘ben kimim ve neden buradayım’ sorgusuna, oradan Arap-Yahudi düşmanlığına, Osmanlı gerçeğine

kadar daha birçok konuda kişisel görüşlerini, önemli hahamların ve düşünürlerin yazılarından alıntılar yaparak destekliyor. Yahudiliğin, yaşamdaki temel değer’lerini öne çıkarıyor. *İbranice’nin ve kimlik sorununun ‘ötekileştirilmeden’ ayakta*

Kitapta müzik, edebiyat ve şiirin bir duygu alış verişi olmakla birlikte, herkesi birleştiren ve kucaklayan evrensel bir gerçek olduğunun altı önemle çiziliyor.

kalmasının önemini anlatıyor.

Kitapta müzik, edebiyat ve şiirin bir duygu alış verişi olmakla birlikte, herkesi birleştiren ve kucaklayan evrensel bir gerçek olduğunun altı önemle çiziliyor. Ayten Alpman’ın söylemiş olduğu, “Memleketim” adlı şarkının bestesi, “Der Rebbe Elimeyleh” adlı Yiddiş şarkının bestesini yazan Moşe Nadir’e atıftır. Müzik her coğrafyada geçerlidir. Önemli olan, bu geçişlerin uyumu ve birleştirici özelliğidir.

Kitabın içinde, Bilge Karasu’nun eserleri de ‘dil’ üzerinden yorumlanıyor. Yahudi bir baba ve

Hüzünlü Özgürlük
Yahudi Edebiyatı ve
Düşüncesi Üzerine Yazılar

Laurent Mignon
Gözlem Yay. / 176 sf
13,5 X 21 cm

Rum bir anneden doğan Bilge Karasu, yaşadığı Araf'ı, tüm kitaplarında sezdirir, 'dil' oyunlarına girerek, satırlar arasında kimlik sorgulaması yapar. Bilge Karasu'nun, Yehuda üzerine yaptığı yorumlar, edebiyatın sınırlarını zorlar, 'dil'in evrenselliği üzerine farklı açılımlar sunar. B. Karasu, bireyselliği, eşcinselliği, aykırılığı, cinsel kimliği alabildiğine yorumlar, edebiyat metni eşliğinde anlatır. Kitapta yer alan, İsmet Zeki Eyüboğlu ise, "Divan Şiirinde Sapık Sevgi" adlı kitabında, tüm eşcinsel temaların, Türk insanıyla hiçbir ilgisinin olmadığını, ırkçılığa varan bir anlayışla yazar.

Talmud yorumcusu, Emmanuel Levinas'ın, İkinci Dünya Savaşı'nda yaşadığı acılar, yine 'dil' aracılığı ile yansıtılmaktadır. Yazdığı bir yazının sonunda şöyle der: "Özgürlüğü öğrendik." Yaşanılan acılar, 'dil' ile bütünleşir, olgunlaşır, insanlığın ortak bir değeri haline gelir.

Yahudi yazarlar, 1909'da İstanbul'da yayınlanan, Mirat dergisinde yazılar yazmaktaydı. Mahir Ruso'nun bir yazısı gerçekten çok ilginçtir. Doğada her şeyin saklı olduğunu, tüm bulunan icatların yaratılmadığını, sadece bulunduğunu söyler. Oradan 'dil' aracılığı ile Yahudi kimliği üzerine kişisel düşüncelerini aktarır. İsak Ferera ise, isminden utanan Yahudiler için sert yazılar yazar. Bazı Yahudilerin isimlerini değiştirdiklerini, Türkleşmeye başladıklarını öne sürer. Ancak kendi ismini, İsak olarak söyler. Asla İshak yapmaz. 'Dil' ve inanç bir bütündür. O halde, ayrılamaz. 'Dil' öylesine önemli bir olgudur ki, Osmanlı'da Yahudilerin rahat yaşamaları, onların edilgen olmalarıyla doğrudan bağlantılıdır. Pierre Loti, bu konuda şunları yazar: "Türkiye Musevilerinin hali, köpeklerin halinden farklı değildir. s.109" İnsanların 'dil'i unutulduğunda, inançları ve tarihi de ortadan kalkmaktadır. Bunu en iyi bilenler, Yahudilerdir. Bu konuda, kitapta çok sayıda örnek olduğunu söyleyebiliriz. İsimsizlik asimilasyonun başlangıcıdır. Nitekim arkadaşan ünlü "Vatandaş Türkçe Konuş" uyarısı gelir. Yahudilerin tüm tarih boyunca yaşadıkları bundan başka bir şey değildir zaten. Amoz Oz'un

LAURENT MIGNON KİMDİR?

Laurent Mignon, Oxford Üniversitesi'nin Şarkiyat Fakültesi'nde Türk Dili ve Edebiyatı kürsüsünün başında. St. Antony Koleji üyesidir. Araştırma alanları: Modern Türk edebiyatı ve düşüncesi, Türkiye'nin azınlık edebiyatları, sosyalist edebiyat, Türk edebiyatında Yahudi-Hristiyan öğeleri ve modern Yahudi düşüncesini kapsıyor. 2002 - 2011 yılları arasında Bilkent Üniversitesi'nde Türk Edebiyatı Bölümü'nde öğretim üyesi olarak çalıştı. Yapıtları arasında *Lettres de Turquie et d'ailleurs*, *Ana Metne Taşınan Dipnotlar* adlı incelemeleri ve *de Pierres et poètes* başlıklı şiir kitabı var.

Yazar, 'dil' olgusunun içine, Yahudi inancını, geleneğini ve tarihini ekliyor. Dil'i evrensel bir kullanımla, tüm insanlığa eşit, sevgi dolu, paylaşımcı bir 'değer' haline getiriyor.

(Bodrumdaki Panter), yarattığı bir karakter, örnek alınabilecek sözler söyler: "... Birbirimizi anlayarak bazı ödünler verip, ortada buluşup birbirimizi affetmiyoruz. s.52" İnsanların bunu yapabilmesi için, birbirlerinin dil'lerine saygı duyması gerekmiyor mu? Yazar, 'dil' olgusunun içine, Yahudi inancını, geleneğini ve tarihini ekliyor. Dil'i evrensel bir kullanımla, tüm insanlığa eşit, sevgi dolu, paylaşımcı bir 'değer' haline getiriyor. Yahudilerin bu 'çıkış' sayesinde, kimlik sorunu yaşamadan, huzur ve güvenle kullandıkları 'dil' ile insanlığa katkı yapacağını öngörüyor. W. Shakespeare'in yazmış olduğu, "Venedik Taciri" adlı oyunda, Yahudi bir tefeciden söz edilir. İnsani değerlerden uzak, bu oyunda, tefeci bir Yahudi karakteri yaratılır. Aynı karakter üzerinden topyekûn bir saldırı başlatılır.

Yahudi'nin kimliği, inancı ve geleneği tartışmaya açılmak istenilir. Sonuç, "Ben neden Yahudi'yim?" sorusuna gelir. G. Emil Hirsch, "Yahudilik özgürlüktür" der. Kitapta önemli bir yer tutan, Marc H. Ellis, "Bir Yahudi Kurtuluş İlahiyatına Doğru" çalışmasında çağının ötesinde yorumlar yapar. Her türlü bağnazlığı, cemaatçiliği, merkezci mezhepçiliği farklı yorumlar ve kim olursa olsun, yardıma ihtiyacı varsa, ona yardım edilmelidir savını ortaya koyar. Kitabın bu bölümlerinde Arap-Yahudi savaşları, Filistin-İsrail sorunları, genel anlamda edebiyat ve felsefe bakış açılarıyla ele alınıyor. "Hüzünlü Özgürlük", hayli donanımlı, belgelere dayanan, mutlak okunması gereken, emek verilerek hazırlanmış bir kitap.

Yahudiliğin, tüm dünyayı kuşatan, evrensel bir 'dil' olgusu içinde, herkese kucak açan, edebiyat ve sanatı bir bütün olarak kabul eden, bu konuda coğrafya ve sınır tanımayan, tutarlı bir gelenekten yeşerdiği anlatılıyor.

Laurent Mignon, her Yahudi'nin el kitabı olacak çalışmasında, Yahudilik ve kimlik sorununu 'dil' üzerinden, metinler arası ilişkilerden yola çıkarak, sağlam belgelere dayandırıyor. ■

"Fırtına Öncesi Tedirgin Sessizlik"

28 Haziran 1914 günü Avusturya-Macaristan İmparatorluğu veliahtının Sarayevo'da Bosnalı bir milliyetçi tarafından öldürülmesinin ardından, 84 yaşındaki İmparator Franz Joseph'in Sırbistan Krallığına savaş açmasıyla dört yıl boyunca tüm Avrupa'yı saran ve 17 milyon insanın ölümüne neden olacak I. Dünya Savaşı başlamış oldu. Avusturya-Macaristan, Prusya ve Osmanlı İmparatorluklarının sonunu getiren bu karasaban, aynı zamanda refah dolu bir dönemin kapanmasına ve -bitiminden yirmi yıl gibi çok kısa bir süre sonra- ikinci bir karakiyımaya yol açacaktı.

2014 boyunca, savaş başlangıcının yüzüncü yıl dönümünde bu kötü günler anılarak "bir daha asla" savsözleri yeniden her yerden yankılanacaktır - neye yararsa..! Tarihe karışmış üç imparatorluğun kültür kurumları ise bu konuda Nisan ayı içerisinde İstanbul'da ortak bir etkinliğe girişti: Alman Orient ve Goethe Enstitüleri, Avusturya Kültür Ofisi, Türk Tarih Vakfı ve Bilgi Üniveristesi'nin önderliğinde dünyanın değişik ülkelerinden bilim adamları bir araya geldi, değişik konularda konferanslar verildi, paneller düzenlendi, belgesel

tiyatro gösterileri ve filmler sunuldu. Bunların arasında, 1914 öncesi kültürel doruk olgusunu son derece kapsamlı biçimde sunmuş olan Avusturya Kültür Ofisi'nin Yeniköy'deki binasında düzenlediği "Fırtına Öncesi Tedirgin Sessizlik" başlıklı sergisine kısaca değinmek istiyorum - tankların altında

nelerin ezildiğini göstermenin yanı sıra, diğer bazı soyut çekincelere de işaret etmek amacıyla... 1914-1918 arası sürecek olan bu ölümcül fırtınanın öncesinde Viyana'da aslında önemli bir "seslilik" vardı - bu klişenin aksine, Avusturya'da yaratıcılığın doruğa çıktığı bir dönem görülüyor, yaşamın her alanında modernleşme adına önemli adımlar atılıyordu... Bu bağlamda, geçtiğimiz yüzyılın ilk 20 yılında Viyana çağdaşlığın merkezi gibiydi: Sigmund Freud, Theodor Herzl, Leo Trotzki, Josef Stalin, Adolf Hitler ve Tito gibi daha sonra dünya tarihini şekillendirecek olan isimler bu metropolde yaşıyor, fikirlerini orada geliştiriyorlardı. Yanı sıra Avrupa'nın en yaratıcı sanatçılarından bazıları aynı caddelerde dolaşıyor, kentin o güzelim café'lerinde buluşuyordu. Egon Schiele'den Gustav Klimt'e, Gustav Mahler'den Arnold Schönberg'e veya Stefan Zweig'dan Robert Musil'e kadar nice isimler bunlardan sadece bazıları... Resim hızla nesnellikten kurtuluyor, müzik harmoninin temel prensiplerinden uzaklaşıyor ve ebebiyat romantizmden gerçekçiliğe dönüşüyordu. En önemlisi, varoluşumuzun bilinçaltı araştırılıyor, keza Avrupa'nın diğer kentlerine göre Viyana aynı zamanda feminizmin tohumla-

rı için bereketli bir toprak oluşturunuyordu.

Öte yandan 1914 öncesinde çok kültürlü Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nda kimlik, ulus ve dil farklılıklarının gittikçe öne çıkmasıyla kimi Avrupalı entelektüel ve sanatçı, ufukta görünmeye başlayan savaşı "temizlik yapacak" olan bir fırtına gibi görüyor ve Avrupa'da var olan gerilimi yok edeceğini düşünüyordu... Ne yazık ki bu fikirlerin yıkıcı sonuçları 1933 yılı sonrasında daha da ölümcül biçimde ortaya çıkacaktı! - Diğer önemli bir olgu, Viyana nüfusunun 19. yüzyıl ortalarından itibaren yaklaşık yarım milyondan iki milyonun üzerine, yani dört misline çıkmış olmasıydı. İmparatorluğun tüm bölge ve eyaletlerinden göçmenler şehre akın ediyordu. Doğal olarak, bu ani büyümenin sadece kazananları değil, birçok da kaybedeni vardı. Benzersiz "Ring" Caddesi ve görkemli binalarının, varıl kentsoyluların eklektik biçimdeki evlerinin yanı sıra, Viyana'da oluşan yoksul semtler gözardı edilecek gibi değildi.

İşte, bu çok uluslu monarşinin içinde milliyetçi akımların güç kazanması ve antisemitik eğilimlerin artmasıyla, liberal düşüncedeki entelektüeller I. Dünya Savaşı'ndan önceki yıllarda nüfusun diğer bölümlerine karşı yabancılaştı. Böylece yukarı orta sınıfın siyasi, ahlaki ve sanatsal değer algısından koparak modern fikirlerini radikal bir şekilde gerçekleştirme arzusunda olan, gide-rek soyutlanan yaratıcı bir "ara kültür" oluştu. Sigmund Freud, Kasım 1906'da eleştirmen Karl Kraus'a yazdığı mektupta "biz azınlıklar birbirimize

bağlı kalmalıyız" diyordu. Bu akıl insanların böylesine bağlılığı, "Büyük Savaş"ın başlamasından önce doruk noktasına ulaşan Viyana'daki modern akımın yaratıcı potansiyeline bir itici güç oluşturdu...

...ancak "fırtına"nın gittikçe yaklaşmasına engel olamadı! 1914'ten önceki yıllarda eski ve yeni Avrupa'nın avantaj ve dezavantajları bir kez daha karşı karşıya getirildi ve test edildi: sanatsal, kişisel ve sosyal sınırların uygunluğu sınandı, ahlaki ve dini temeller yeniden düşünüldü ve şehir planlaması ile tıp alanlarındaki yeni teknik olanaklar denendi - ne var ki, insanoğlu'nun "yıkıcılığı" nedense "yapıcılığı"ndan üstün çıkarak önce Avrupayı, ardından da tüm yerküreyi art arda iki savaşa götürdü, milyonlarca insanın kan ve gözyaşları içinde boğulmasına neden oldu. Bu sergi sadece Avusturya kültür dağarcığının derinliğini göstermiyor - savaştan dolayı Avrupa'nın bu anlamda kaybettiklerini örnekleriyle ortaya koymasının yanı sıra, sergi küratörleri M.Thurnberger ve S.Kutzenberger'in giriş yazısından yukarıya aktarmış olduğum bazı alıntılardan, insanoğlunun sürekli olarak karşı karşıya olduğu nice tehlikeler gözlerimizin önüne seriliyor... ■

» Norman Stone: “Birinci Dünya Savaşı” – Doğan Kitap, 2010; 168 sayfa

» “Büyükkelçi Morgenthau’un Öyküsü”; çev.: Attila Tuygan – Belge Yayınları, 2005; 296 sayfa

Birinci Dünya Savaşı hakkında sayısız araştırma ve anı kitabı yayımlanmış olsa da, burada sadece ikisinden kısaca söz edebiliriz... İlki, İngiltere’nin önde gelen çağdaş tarihçileri arasında sayılan, halen Bilkent Üniversitesi’nde ders vermesiyle ülkemize çok şey kazandırmış olan Prof. Norman Stone’un kısa, öz ve kolay anlaşılır üslubuyla, tarih kitaplarının (o çok korkulan!) “sıkıcılığından” uzak, konuyla ilgili bilinmeyenleri de ortaya koyan, zevkle okunacak Birinci Dünya Savaşı tarihidir. – Diğeri ise, 1913 ile 1916 yılları arasında ABD’nin Osmanlı’daki büyükelçisi olan Henry Morgenthau’un anı kitabıdır... Osmanlı İmparatorluğunun I. Dünya Savaşına, öncelikle Prusya Büyükelçisi Wangeheim’in kişisel çabaları ile nasıl dahil edildiğini ilk elden nakleden bu anılar, Enver ve Talat Paşa’dan da sık sık söz edilen, dönemin en önemli tanıklıkları arasında görülüyor. Savaş süreci boyunca dokuz ülkenin diplomatik işlerinin emanet edildiği Morgenthau, bu zorlu yılların en gerçekçi gözlemcisi olmuştur. Tanık olduğu Ermeni tehciri konusundaki yorumları tartışma yaratmış olsa da, Osmanlı devlet yönetiminin savaşa karşı tutumu ile bu sorun ile nasıl baş edemediği konusundaki kayıtları, tarihçilerin de vazgeçemediği önemli belgelerdendir...

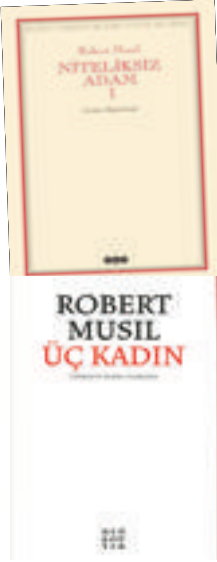
» Stefan Zweig: “Düünün Dünyası”; çev.: Gülperi Sert – Can Yayınları, 2000; 338 sayfa

1942 yılında yaşamına son vermesinin ardından yayımlanmış olan bu anıların önsözünde Zweig, “Ya-zacaktım, benim yaşadıklarım olmaktan çok, bütün bir kuşağın yaşadıklarıdır...” diyor ve şöyle devam ediyor: “19. yüzyıl Avrupasının görece güvenli, tekdüze ortamında yetişen kuşaklar, 20. yüzyılın hemen başlarında öyle olaylarla yüz yüze geldiler ki, başka zamanlarda belki dokuz-on kuşağın yaşayacağı olaylar ve kökten değişmeler bu kuşağın insanlarının yüreklerinde, benliklerinde onarılmaz yaralar açtı.” Gerçekten de, kentsoylu Avusturyalı Yahudi bir ailenin çocuğu olarak 1881’de Viyana’da doğmuş olan bu çok yönlü yazar, karşılaştığı Herzl, Buber, Rilke, Rodin gibi düşünür ve sanatçılarla dostluklarını, bulunduğu Budapeşte, Prag, Viyana, New York ve Sao Paolo gibi kentleri, iki dünya savaşının insanlıktan alıp götürdüklerini anlatırken, yaşadığı güzelliklerle vahşetin karşısındaki tüm duygu ve çaresizliğini asil bir “Avrupalı”nın bakış açısından ustalıkla biçimde gözümüzün önüne sermekte.

» Robert Musil: “Üç Kadın”; çev.: Zehra Yılmaz – Helikopter Yayıncılık, 2009; 102 sayfa

1880-1942 yılları arasında yaşamış olan Avusturyalı yazar Robert Musil’in tamamlamadığı “Niteliksiz Adam” başlıklı dev romanının ilk iki cildi Ahmet Cemal’in çevirisiyle 424 ve 555 sayfa olarak yayımlanmış olsa da, Joyce ve Kafka ile birlikte anılan bu yazar daha “yumuşak bir giriş” olarak önce “Üç Kadın” kitabını önermek isterdim... Bu alçak gönüllü, ancak büyük keyif alınarak okunan, Musil’in “küçük başyapıtı” olarak anılan yapıtında köylü kadını Grigia’nın, aristokrat “Portekizli Kadın” ile tezgâhtar kız Tonka’nın yazgıları usta bir dille anlatılır. İlişkiye girdikleri erkekler için hem yabancı hem de aşinadır onlar. Musil ruhun labirentlerinde dolaşarak bu gerilimi o eşsiz diliyle anlatır. Çözümlemeyen “öteki” kadınlar ise yazarın peşinde olduğu içsel gerçekliğin bir anahtarıdır sadece...

» Erich Fromm: “Freud Düşüncesinin Büyüklüğü” – Arıtan Yayınevi, 1997

“Bu yaştan sonra bize Freud okutma!” diyenler için, ancak “Çizgiroman Freud” gibi kitaplar da önermeksizin, yıllar önce okuduğum Erich Fromm’un ölümünden önce bu “ustası” hakkında yazdığı son kitabına kısaca işaret etmek istiyorum... Freud’un öğretileri ile bir çeşit “hesaplaşma” olan bu incelemesinde Fromm, ustanın heykelini yıkmamakla birlikte, bir nevi “dogmatik ilah” olarak tarihe geçmesine de karşı çıkıyor! Konuya girerken bilimselliğin sınırlarını altını çizirken, ruhbiliminde gerçeği arayan Freud’un kuramları karşısında saygı ile eğiliyor. Ardından üstadın ortaya çıkarmış olduğu bilinçdışı, Ödipus kompleksi, çocukluk döneminin önemi, yansıma, narsizm ve karakter bilimini irdeleyerek üstün ve eksik yanlarını açığa çıkarıyor. Kitabın ilerleyen bölümlerinde ise rüya yorumu yöntemiyle içgüdü kuramlarına, ayrıca cinsellik ve tüketim (“homo consumens”) güdülerinin incelemesine yer veriyor – ancak Freud’un toplumsal etmenlere yeterince değinmemiş olduğunu acı biçimde eleştiriyor. Bu kitabın en büyük kazanımı ise, toplumbilimci Fromm’un ruhçözümçü Freud ile çatışması bir yana, psikanalizim biliminin bu öncüsünün yapıtlarına nitelikli bir “kuşbakışı” atabilmemizdir!..

» Gustav Mahler: “Songs and Symphonies” – 10 CD’lik set

Çağdaş batı sanat müziğinin en önemli hazırlayıcısı/öncüsü, 1860-1911 yılları arasında yaşamış olan Bohemia / Avusturyalı, Yahudi kökenli Gustav Mahler tutkunlarının çoğunda kesinlikle bulunan en önemli (yedi) senfoni ile altı “şarkı albümü”ünü içeren 10 CD’lik bu set, bestecinin en önemli yapıtlarını usta yorumculardan dinleyebilmek için çok özel bir olanaktır – inanmayacaksınız, örneğin dr.com.tr’de sadece 31.50 TL’ye!.. Bu seçkinin tek sakıncası, yorumlarının 1940’lı yıllara kadar geri gitmesidir, ancak Bruno Walter ve Leopold Stokowski gibi ustaların yönettiği Viyana ve New York Filarmoni ile Staatskapelle Berlin orkestralarının kayıtları son derece berrak ve temiz... Aynen Fromm’un “Freud” kitabında olduğu gibi, Mahler’in müziğine “ekonomik” bir “kuşbakışı” atmak için – ve bu müzikten hoşnut kalanların günümüz ustalarından da değişik yorumlar edinebilmelerine yol açabilecek bulunmaz bir fırsat!!

SEYAHAT TUTKUSU

Esra HEKİMOĞLU

CINQUE TERRE

İtalya'da renkler diyarı

Cinque Terre
deniz, toprak, üzüm,
şarap, zeytin, zeytinyağı,
limon, kayalık, tepe,
kumsal, çiçek, zeytinlik,
balık, pesto, taze
makarna, gün batımı
ve yine deniz demek.
Rengarenk köyler,
kayalara oyulmuş evler,
dimdik kayalıklarda teras
şeklinde düzenlenmiş,
bağlar, zeytinlikler, çam
ağaçları... Bir çeşit rüya
yani.

Italya'nın kıyı şeridindeki şehirlere olan aşkımın başlangıcı bundan 20 yıl önce çekilmiş "Only You" filmiyle başlar. Filmdeki görüntülere mi yoksa yaşanan aşka mı âşık oldum bilinmez, ama denize kadar inen yemyeşil dik yamaçlar, o yamaçlara kuş yuvası gibi kondurulmuş villalar, her an yol sizi yutacakmış, ya da "ay şimdi uçacağız" duygusu veren daracık virajlı yollar, her tarafta zeytin ağaçları ve üzüm bağları, ve ille de deniz... Tabii ki romantizm...

Nedense uzun bir süre, Avrupa'ya yaptığım seyahatlerin çoğunluğu büyük şehirlere tekrar tekrar gidip, onların etrafındaki bölgeleri gezmekle kısıtlı bir şekilde oldu. Ta ki bundan birkaç yıl önce artık Paris, Londra, ya da Roma'yı yeterince gördüğüme karar verip artık İspanya'nın ya da İtalya'nın doğal bölgelerini arşınlamaya karar verene kadar.

Amalfi seyahatim ya da Cinque Terre seyahatim de bu sonucunda gerçekleşti denebilir. Zaten "Only You" filmiyle oltaya takılmışım bir kere. Bir yeri gezme hayalini kurmaya başladığımda bu hayali bazen 2 hafta sonra, bazen de 20 yıl sonra gerçekleştirebiliyorum. Olsun... Mühim olan gitmek ve orayı yaşamak.

Cinque Terre ismini bunda birkaç yıl önce bazı arkadaşlarımla oraya yaptıkları bir seyahat sayesinde duydum. Görüntüye bakılırsa avuç içi kadar bir yere gidiyorlardı, ve orada tamı tamına

beş gün kalacaklardı. Değer miydi, sıkılmazlar mıydı, acaba oradayken arada başka şehirlere seyahat yapmalar mıydı. Tamam fotoğrafları iyiydi, hoştu ama sanki beş gün biraz çoktu. Yanılmışım...

İtiraf etmem gerekiyor ki, "gitmişken yapmalıyım" ruh halimle ben Cinque Terre'yi, Toskana ve Floransa seyahatimin arasına sıkıstırdım ve iki günde gezdim, ama size tavsiyem siz kesinlikle bunu yapmayın, Cinque Terre'ye hak ettiği değeri verin ve daha uzun bir süre orada zaman geçirin. Cinque Terre, Levanto ve La Spezia'nın arasındaki 18 km'lik bölgede yer alıyor. 1997'de UNESCO World Heritage (Dünya Mirası) ve milli park olarak kabul edilmiş, bu da bölgenin korunmasını sağlamış.

ULAŞIM

Bölgeye ulaşmanın en kolay yollarından biri Milano'ya gidip oradan trene binmek. Araba kiralamak da bir fikir, ancak Cinque Terre köylerinin arasında arabanızı kullanmanız mümkün değil, köyler araç ve motosiklet trafiğine kapalı. Köylerin arasını gezebilmenin tek yolu trenle ya da denizden tekneyle geçmek.

Trenler dağların içine oyulmuş tünellerden geçerek gidiyor. Trenler çok sık, ve indi bindi yapabiliyorsunuz. Size tavsiyem her

seferinde bilet almak yerine Cinque Terre Card satın almanız. Bu kart trenlerde limitsiz 2. sınıf kompartımanında seyahat imkânı sağlıyor, ayrıca kimi yürüyüş parkurlarına bu bileti kullanarak girebiliyorsunuz. Zaten her köyün arası trenle yaklaşık 5 dakika sürüyor. Bir diğer seçenek teknelerle ulaşım... Corniglia hariç tüm köylere tekne ile ulaşmak mümkün. Hava güzel ben doğayı yaşamak istiyorum diyenlere tavsiyem bisiklet ya da yürüyüş. Köylerin arasında dağlarda yürüyüş patikaları var ve manzaraları enfes.

NEREDE KALSAK?

Kalınacak yere gelince, nerede, hangi köyde kalalım dersiniz benim tavsiyem kesinlikle, Levanto. Yani köylerin hemen dışındaki kasaba... Levanto deniz kenarında çok şeker bir kasaba, diğer Cinque Terre köyleri kadar kalabalık değil, valizinizi taşımak için merdiven çıkmanız, ya da trafiğe kapalı daracık sokaklardan geçmeniz, tepelere tırmanmanız gerekmiyor. Üstüne üstlük Levanto ile Monterosso'nun arası trenle sadece 5 dakika. (Ve benim gibi küçük lokal markalardan alışveriş yapmayı sevenlerdenseniz, alışveriş şahane.)

BEŞ DUYUNUN DANSI

Cinque Terre benim için, deniz, toprak, üzüm, şarap, zeytin, zeytinyağı, limon, kayalık, tepe, kumsal, çiçek, zeytinlik, balık, pesto, taze makarna, gün batımı ve yine deniz demek. Rengarenk köyler, kayalara oyulmuş evler, dimdik kayalıklarda teras şeklinde düzenlenmiş bağlar, zeytinlikler, çam ağaçları demek. Bir çeşit rüya yani.

Cinque Terre girintili çıkıntılı kayalarıyla ve uçurumun tepesindeki köyleriyle insana biraz havada kalmış duygusu veriyor. Cinque Terre kelimesi, beş toprak- kara parçası, anlamına geliyor. Monterosso, Vernazza, Corniglia, Manarola ve Riomaggiore – 5 köy – yüzyıllar içinde dağlar oyularak, zeytinliklerin ve bağların arasına inşa edilmiş. Çok yakın bir zamana kadar Cinque Terre’deki köylere karadan ulaşım yokmuş, ulaşım ancak deniz yolundan motorlarla ve teknelerle yapılabiliyor-muş. Çiftçilerin yüzyıllar içinde dimdik ve kayalık dağ eteklerinde tarım yapabilmek, zeytin ve üzüm yetiştirebilmek için dağları oymaları, yontmaları, şekil vermeleri ve kat kat haline sokmaları gerekmiş. Dışarıdan bakıldığında neredeyse imkânsız gibi görünüyor.

Aslında Cinque Terre’nin köyleri ile ilgili anlatılacak çok fazla bir şey yok. Her köy birbirinden çok farklı olsa da bir anlamda da aynı. Burası herkesin görüp, kendi anılarını, kendi yaşanmışlıklarını oluşturacağı yerlerden. Hani bir söz vardır; “kelimeler kifayetsiz kalır” diye, aynen öyle. Duyularınızla yaşayacağınız bir yer Cinque Terre.

Cinque Terre’de; Doğanın tüm renklerinin arasında kalmış rengarenk evleri, kayıklarıyla, masmavi denizi, yeşilin her tonuyla gözleriniz...

Kuş sesleriyle, turistlerin kahkahaları ve sokaktaki kulağınız şiir gibi gelen İtalyancayla kulaklarınız...

Çam kokusunun limon kokusuna, limon kokusunun da, aile restoranla-

rından gelen nefis makarna ve balık kokularına karışmasıyla koku alma duyunuz...

Tattığınız her bir lokmada tat alma duygunuz bayram edecek. Yaşadığınızı hissedebileceğiniz, iyi ki yaşıyorum, iyi ki varım diyebileceğiniz bir yer Cinque Terre.

TARİH

Cinque Terre ismi 15. yüzyıl dönemine dayanıyor olsa da köylerin olduğu kıyı şeridinin tarihi çok daha eski. Buralarda bulunan arkeolojik kalıntılarla bu bölgede ilk çağ insanların yaşadığına dair bulgulara rastlanmıştır. Bu bölge Akdeniz’deki stratejik pozisyonundan dolayı Romalılar da dahil olmak üzere farklı medeniyetlerin eline geçmiş, sürekli savaş görmüş. Deniz kenarındaki ilk köyler, Vara vadisinden gelenlerin bölgenin hırçın doğasını değiştirmesiyle başlamıştır.

Monterosso’da yaşam 7. yüzyılda tepelerde yaşayanların barbarlardan kaçmak için kıyı bölgelerine sığınmalarıyla başlamıştır.

Riomaggiore 8. yüzyılda Bizans’taki kıyımdan kaçan Yunanlılar tarafından kurulmuştur.

Vernazza ismi Latince yerli anlamına gelen “verna” kelimesinden gelmekteymiş. Vernazza’nın tarihi Romalılar dönemine kadar uzansa da uzun bir dönem yaşam iç bölgelerde sürmüştür. Vernazza’nın önemi yerleşim şeklinden kaynaklanmıştır. Bu yerleşim şekli sayesinde denizden gelenler tarafından görünmez olmuşlar.

Corniglia köyünün ismi bir dönem bu köyün sahibi olan Romalı Cornelia ailesinden gelmekteymiş.

Manarola, Riomaggiore bölgesine ait olsa da tarihi Riomaggiore’den daha eskilere dayanıyor. Manarola isminin kaynağı hakkında değişik hikâyeler var. Bir tanesi: büyük tekerlek anlamına gelen manga rota kelimesi.

Köydeki değirmen tekerleğinden alıyor bu ismi. Bu köyde yerleşim 12. yüzyılda Volastara köylülerinin buraya yerleşmesiyle başlamıştır.

Tüm bu köylerin tarihindeki ortak nokta ise belli bir dönem feodal ailelerin yönetiminde kaldıktan- ve çekişmelerine sahne olduktan sonra-Cenova Krallığı tarafından yönetilmiş olmaları.

VERNAZZA

Kayalara tutturulmuş gibi duran eski evler, deniz kenarındaki kilisesi, küçücük koyuyla Vernazza için söyleyebileceğim kelime tablo gibi oldu. Vernazza'da Doria kalesini görün ve manzaranın tadını çıkartın. Piazza Marconi'de bir kahve için ve mutlaka deniz kenarında kayalığın üzerine inşa edilmiş Santa Margherita d'Antiochia kilisesini ziyaret edin.

MANAROLA

Via dell' amore, yani aşk yolunun başlangıç noktası. 14. yüzyıldan kalma San Lorenzo kilisesini mutlaka görün. Meşhur Sclacchetrà tatlı şarabını tadın.

"Cinque Terre girintili çıkıntılı kayalarıyla ve uçurumun tepesindeki köyleriyle insana biraz havada kalmış duygusu veriyor."

MONTEROSSO

Monterosso Cinque Terre köyleri-
nin içinde en uzun kumsalı olanı. Ayrıca
Riomaggiore'ye kadar giden 12 km'lik yürüyüş
yolunun da başlangıç noktası. Köy iki koya yayıl-
mış durumda. Doğuda Bruanco nehrinin yakınında
eski şehir var, batıda Fegina körfezindeki bölümü
daha sonra gelişmiş. Tren istasyonu da bu bölgede.
Fegina'daki deniz tanrısı Neptüne'nün heykeli köyün
sembolü haline gelmiş durumda. Eski şehirde kale
kalıntılarını, rengârenk teraslı evleri ve daracık orta-
çağ sokaklarını görmek mümkün. Bunun dışında
1200'lerde yapılmış San Giovanni Batista
kilisesi ve 17. yüzyılda yapılmış Soviore
ibadethanesi kesinlikle görülme-
ye değer.

CORNIGLIA

Denizle doğrudan bağlantısı
olmayan tek köy. Tren istasyonuna
vardıktan sonra 377 basamak çıkarak
köye varıyorsunuz. İtiraf etmeliyim ki
nefes nefese kaldım. Tırmanırken yanı-
nızda mutlaka su bulundurmaya ve yükü-
nüzün çok ağır olmamasına dikkat edin.
Tepeye çıktığınızdaki manzara ise ina-
nılmaz. Köyün üç tarafı da bağlarla
çevrili. Yeşille mavinin nerede
başlayıp nerede bittiği birbiri-
ne girmiş durumda.

RIOMAGGIORE

Riomaggiore, asıl nehir anlamına geli-
yor ve adını bölgeden geçen nehirden
alıyor. Diğer köylerde olduğu gibi burada
da dağlarda tarım, deniz kenarında da
balıkçılık var. Küçük bir limanı ve iki tara-
fında taşlı küçük plajları var. 14. yüzyılda
yapılmış San Giovanni Battista kilisesini
ve 16. yüzyılda yapılmış tapınağı ve
Madonna di Montenero manastırı
ve kale görülebilecek tarihi
eserler arasında.

DAĞLARIN İÇİNDEN YÜRÜYÜŞ YOLU - MAVİ YOL

12 km uzunluğundaki bu yol
yüzyıllardır köylüler tarafından
bir bölgeden diğer bir bölgeye
geçiş için kullanılmış ve yolun bir
kısmı katır yolu.

8 km patika, 2 km katır yolu, 1
km köylerin içinden geçen yol,
kalan kısmı da meşhur Aşk Yolu.
Yol Riomaggiore - Manarola,
Manarola - Corniglia, Corniglia
- Vernazza ve Vernazza-
Monterosso olarak dört
bölümden oluşuyor.
Yürüyüş amacıyla hepsini
bir kerede yapmak, Via
dell'Amore gibi bir tane-
sini seçip diğer köylerin
arasını trenle gezmek ya
da köylerde mola vererek
bu yolu parça parça yürümek
mümkün. Bu yolun Riomaggiore
- Manarola arasındaki bölümü -
Via dell'Amore- çok kolay yani
herkese uygun. Ancak diğer
bölümleri yapabilmek için biraz
daha fit, ve yürümeye alışık
olmanız gerekiyor. ■

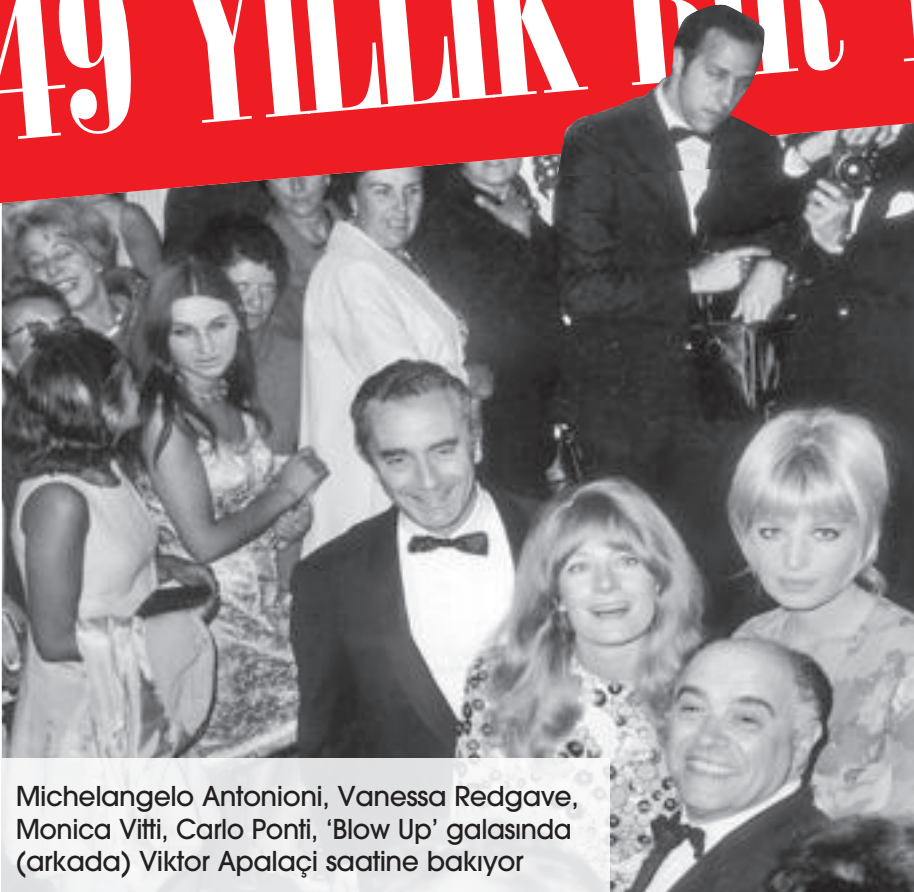
SON NOT

Taşımaya üşenmiş olsam da Cinque
Terre pesto, zeytinyağı, limon marmela-
dı, limon kremi, limonlu turta, limoncino, limonlu
sabun (yani limonlu her şey) ev yapımı makar-
nalar, zeytin, şarap alışverişi için bir cennet.
Yedikleriniz ve tattıklarınızın tadı o kadar
damagınızda kalıyor ve size öyle bir duygu
veriyor ki, o duygunu valinize koyup getire-
bilmek, İstanbul'a dönüşünüzde aynı duy-
gunu yaşayabilmek adına farkında
olmadan dünyanın alışverişini
yapıyorsunuz.

CANNES FİLM FESTİVALLERİ ANILARI-2

49 YILLIK BİR YÜRÜYÜŞ

Michelangelo Antonioni, Vanessa Redgrave, Monica Vitti, Carlo Ponti, 'Blow Up' galasında (arkada) Viktor Apalaçi saatine bakıyor

Geçen sayımızda anlatmaya başladığım Cannes Film Festivalleri anılarımda, hobisi olmayan bir insanın hayatında bazı şeylerin eksik kaldığını söylemiştim.

Benim hobim sinema. Sinema bana sayısız dost ve statü kazandırdı. Cannes Film Festivallerindeki yarım asıra yaklaşan serüvenimin arkasında bıraktığı anılardan bazılarını, bu yazımda sizlerle paylaşmak istiyorum.

CANNES'A SADIK BİR İTALYAN

BİR EFSANE: ANTONIONI

İtalyan Yeni Gerçekçilik akımının kuramcılarından biri olarak sinema tarihinin en saygın yönetmenleri arasına giren Michelangelo Antonioni'yi ilk kez 1967 yılında Cannes Film Festivali sırasında gördüm.

Bu festivalde "Macera / Avventura" (1960) ile Jüri Özel Ödülü ve "Güneş Tutulması / L'Eclisse" (1962) Jüri Ödülü kazanmış bir yönetmen olarak gelen Antonioni, o yıl yarışmaya İngilizce olarak çektiği ilk film olan "Cinayeti gördüm / Blow Up" ile katılıyordu.

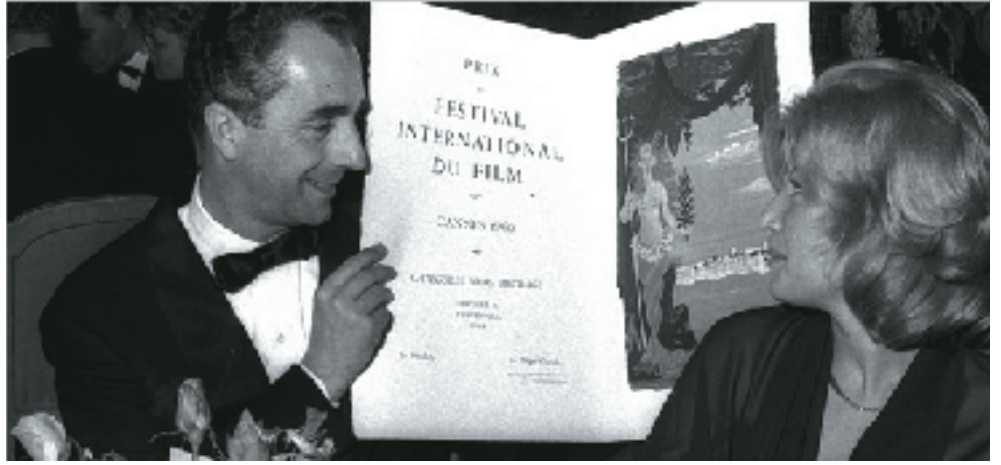
Aralarında Shirley Mc Laine'in de bulunduğu, Alessandro Blasetti başkanlığındaki jüri (henüz Altın Palmiye olarak adlandırılmıyordu) Büyük Ödülü Antonioni'nin filmine vermişti. Antonioni ödülünü almak üzere (eski) Festival Sarayına önceki filmlerinin yıldızı, hayat arkadaşı Monica Vitti ile gelmişti.

"Blow Up"ın basın gösteriminde ise Antonioni'nin yanında iki görkemli kadın oyuncusu Vanessa Redgrave ile Sarah Miles oturuyordu. Mahcup hallerini unutamadığım, bu filmle ilk sinema deneyimini yaşayan, mankenlikten gelme Jane Birkin, gazeteci ordusunun sorularına çekingen bir şekilde yanıtlayıp, foto muhabirlerine poz verirken tebessümü ile etrafı aydınlatıyordu.

Yanında Monica Vitti olduğu halde Cannes festivallerinde sık sık gördüğüm Michelangelo Antonioni bu festivalin müdavimlerinden biriydi.

Savaş yüzünden 1940 ile 1945 arasında durdurulan Cannes Film Festivali'nin 1949 yılı yarışmacılarından biri, "Yalan Aşklar / L'Amoroza Menzogna" ile henüz 37 yaşında olan Antonioni idi.

İtalyan Yeni Gerçekçiliğini modern bireyin trajedisi bağlamında ustaca yorumlamış akımlar üstü, çizgi dışı bir yönetmen olan Antonioni'nin ilk filmi, bir aşk öyküsü olan "Cronaca di Un Amore" (1950) idi. Kendisini şöhrete kavuşturan filmleri, hayat arkadaşı Monica Vitti'nin başrollerini oynadığı, "Macera / L'Avventura" (1960), "Gece / La Notte" (1961), "Kızıl Çöl / Il Deserto Rosso" (1964), "Batan Güneş / L'Eclisse" (1962) idi.

Michelangelo Antonioni-Monica Vitti (1982)

Michelangelo Antonioni 'Blow Up' ile kazandığı 'En İyi Film Ödülü'nü gösterirken (1967)

Cannes'daki filmlerinin basın gösterimlerinde bulunduğum Antonioni en çok "çağdaş toplumun duygusal bakımdan kısırlaştırılmışlığı" araştırdığını söylüyordu. Filmografisine bakıldığında insan doğasının ağır bastığı konulara iltifat ettiğini gördüğümüz Antonioni'ye gazetecilerin basın konferansarında en çok sordukları soruların başında, filmlerindeki kadınların niye daha güçlü karakterli olup, erkeklerin niye hep zayıf yönleri ile sunulduğu idi.

Antonioni'yi Cannes'da gördüğüm 1975 ve 1982 yıllarında, gösterilen filmleri "Profession:Reporter" (yarışma dışı) ve "Bir Kadının Tanımlanması / L'Identificazione di una Donna" erkeklerin zayıflığını, kadınların kararlılığını ortaya çıkaran yapıtlardı.

Cannes'daki Büyük Ödül'ün dışında Berlin'de "Gece" ile 1961'de Altın Ayı, Venedik'te 1964'te "Kızıl Çöl" ile Altın Aslan Ödülü'ne layık görülen Antonioni, yabancılaşma, iletişimsizlik ve kadın-erkek uyumsuzluğunu en çarpıcı bir şekilde işleyen yönetmen olarak sinema tarihindeki yerini aldı.

İtalya'nın kuzey doğusunda, Ferrera'da 1912 yılında orta halli bir ailenin oğlu

Maria Schneider - M. Antonioni (1982)

olarak dünyaya gelen Antonioni, 2007 yılında Roma'da öldü. 95 yıllık ömrünün son 22 yılını felçli olarak yaşadı. 2004 yılına kendisine saygı duruşunda bulunan festival için Cannes'a tekerlekli sandalyesi ile geldi. Aynı yıl Cannes'da yarışma dışı gösterilen "Eros" üçlemesinin üç yönetmeninden biriydi. 91 yaşındaki yönetmeni felçli hali ile görmek insanın içini acıtıyordu.

2013 Cannes Film Festivali Jürisi

STEVEN SPIELBERG

SİNEMANIN DAHİ ÇOCUĞU

Rahmetli Tuncan Okan, Türk basın hayatına batılı anlamda sinema eleştirisini ilk yazan gazeteci olarak adını tarihe yazdırmıştır. 1966 yılında izlemeye başladığım Cannes Film Festivali'nde, bana ilk yol göstericilik yapan kişi Tuncan Okan'dır. Batı dünyasını ve iki yabancı dili çok iyi bilen bu duayen gazeteciden, çiçeği burnunda bir sinofil olarak katıldığım ilk festivallerimde çok şey öğrendim.

Steven Spielberg henüz yirmi beş yaşındayken çektiği ilk uzun metraj filmi "Duel"de (1971), sürücüsünü hiç göremeyeceğimiz bir dev kamyonun ölümcül kovalamacasından kaçmaya çalışan, kendi halinde bir satıcının (Dennis Weaver) öyküsünü anlatmıştı.

1974'te Cannes Film Festivali'nde yarışan ikinci filmi "Sugarland Express" kocasını hapishaneden kaçırmaya çalışan bir kadının (Goldie Hawn) hikâyesini anlatan bir polisiye idi. Filmin basın konferansında, yanımda oturan Tuncan Okan'a, kısa boylu, kara kuru, kasketli Steven Spielberg'i göstererek; "Kim bu genç adam?" diye sormuştum.

Tuncan Okan: "Ona, sinemanın yeni dahi çocuğu diyorlar. Film çekmeye 12 yaşındayken 8 mm'lik kamerası ile başlamış. Gerilim yaratmada çok

usta" cevabını vermişti. Spielberg bu film ile Cannes'da En İyi Senaryo ödülünü kazanmıştı.

Sinema endüstrisinin en etkin ve en güçlü yönetmenlerinden biri olarak gösterilen Steven Spielberg ile, Cannes'a geldiği yıllarda, sayısız kez karşılaştım.

Geçen yıl, Cannes Film Festivali Organizasyon Komitesi'nin uzun yıllardır kendisine teklif ettiği jüri başkanlığını nihayet kabul eden Spielberg'i hemen her gün galalarda, Le Suquet'deki geleneksel basın yemeğinde gördüm.

Etrafına karşı her daim kibar ve mütebessim olan Spielberg'in en göze çarpan özelliği çekingenliği. Kalabalıklar arasında bulunmaktan hoşlanmadığını tavırlarıyla belli edip, insanlarla arasına mesafe koymayı seven ihtiyatlı duruşunu hep koruyor.

Steven Spielberg (2013)

Steven Spielberg ve eşi
Kate Capshaw

Geçtiğimiz yıl Cannes'da jüri heyetinin basın konferansında Başkan Spielberg, Cannes Film Festivali'nin işlevini şu cümlelerle dile getirdi: "Cannes dünyanın dört bir tarafından gelen sayısız film arasından keşif yapmak için, sinemanın rekabet tanımaz platformudur. Cannes Film Festivali, sinemanın dünyadaki müşterek lisansı olduğunu yorulmak bilmez bir enerji ile kanıtlamayı ısrarla sürdürüyor."

Spielberg'in ilk başyapıtı, "Denizin Dişleri / Jaws" (1974), "Tehlikeli İlişkiler" (1977), "1941: Çılgın Dünya" (1979) ve "Kutsal Hazine Avcıları" (1981) kendisinin bolca görsel ve işitsel efektlerle güçlendirilmiş geniş bir hayalgücü anlatımına sahip olduğunu ortaya koyuyordu.

En İyi Film Altın Küre ödülünün sahibi "E.T." (1982), "Kamçılı Adam" (1984), siyahi Amerikalılar için destan niteliğindeki epik film "The Color Purple" (1985), konusu İkinci Dünya Savaşı Japonya'sında geçen "Güneş İmparatorluğu" (1987) gibi insanlığın çektiği acı ve ısrırapları konu alan filmler sinema tarihinin unutulmazları arasında yerini aldı.

En İyi Film ve En İyi Yönetmen Oscar'ı, En İyi Film Altın Küre

ve Bafta ödülleri sahibi "Schindler'in Listesi" (1993), kölelere yapılan zulmü dile getiren "Amistad" (1997), futuristic "Yapay Zeka" (2001), gibi yapıtlarla Spielberg, kullandığı efektler ile kendi alanında bir çığır açmış, hayal ürünü nesneleri gerçeğe yakın mükemmellikte canlandırarak tüm dünyayı hayretler içerisinde bırakmıştır.

"Er Ryan'ı Kurtarmak" (1998) adlı epik savaş filmiyle En İyi Yönetmen Oscar'ını ikinci kez kazanan Spielberg, aynı başarıyı En İyi Yönetmen Altın Küre ödülüyle sürdürdü.

Yorulmak bilmez, türler arasında dolaşmaktan keyif alan bir yönetmen olduğunu Spielberg, "Yapay Zeka" (2001), "Azınlık Raporu" ve "Sıkıysa Yakala" (2002), "Terminal" (2004), "Dünyalar Savaşı" (2005) ile gösterdi.

Holokost'u sinemaya taşıyan en önemli başyapıt "Schindler'in Listesi"nden 12 yıl sonra, Spielberg Münih Olimpiyat Oyunları'nda İsraili sporculara yapılan saldırıyı ve teröristlerin yakalanışını "Münih"

(2005) filminde anlatınca, Arap dünyası yönetmenin Yahudi kimliği yüzünden Arapları hep kötü gösterme eğiliminde olduğunu iddia etti.

Sanatçının son filmleri arasında, 2011'deki iki filmi, "Tenten'in maceraları" ve "Savaş Atı", ABD'nin kurucu başkanı "Lincoln" (2012) için yaptığı filmi, 2008 Cannes Film Festivali'nin Açılış Gecesi'nde, yarışma dışı olarak gösterilen "Indiana Jones ve Kristal Kafatası Krallığı"nı sayabiliriz.

Fransa'da çok sevilen Steven Spielberg'e Fransız Devleti 2004'te Légion d'Honneur nişanını takmıştır. Sanatçı ayrıca 2008'de Cecil B. De Mille ödülünü kazandı.

Alma-Alfred
Hitchcock (1980)

Hitchcock
1972'deki galaya
Monako prensesi
Grace ile geldi

SİNEMA TARİHİNİN EN
BÜYÜK SUSPENSE USTASI

HITCHCOCK VE SEVGİLİ ALMA'SI

Sinema tarihinin gerilim ve korku türünün en büyük ustası sayılan, efsanevi yönetmen Alfred Hitchcock'u, 1976 Cannes Film Festivali süresince yakından görüp, bir basın konferansında dinleme mutluluğuna eriştim

Hitchcock deyince aklıma ilk gelen, herkesin aksi ve hiç gül-meyen gerdanlı yüzü değil, Cannes'da yanından hiç eksik etmediği sevgili eşi Alma'nın elini sımsıkı tutan, hiç bırakma-yan babacan, sevecen, tonton adamdı.

O yıl Festival Sarayı'nın kori-dorlarında, eşi Alma ile yürüyen Alfred Hitchcock'u, yanlarında eşim Tuna ile resimlerini çek-miştim. Ne yazık ki o fotoğrafı bulamadım.

Ancak kadim dostum Atilla Dorsay benim kadar talihsiz değildi. Alfred Hitchcock ile Carlton Otelindeki odasında yaptığı söyleşi Türk basınında yankı bulmuştu.

30 yıl boyunca, yılda ortalama bir sinema filmi çeviren Alfred Hitchcock, kariyeri boyunca (bazıları TV için) gerilim ve cinayet temalı 70'e yakın film yönetti.

1976 Cannes Film Festivali'nin Kapanış Galası'nda yarışma dışı gösterilen "Aile Komplosu / Family Plot" sanatçının kariyerinin son filmi oldu. Ödüllerin dağıtılacağı geceye Alfred Hitchcock yine, elini hiç bırakmadığı sevgili eşi Alma ve Karen Black, Barbara Harris, Bruce Dern'den oluşan oyuncu kadrosu ile geldi.

Tüm zamanların en iyi yönetmenlerinden sayılan Hitchcock'un o gece jüri başkanı yazar Tennessee Williams', Altın Palmiye galibi "Taksi Şöförü / Taxi Driver"ın yaratıcıları Martin Scorsese – Robert de Niro ikilisini gölgede bıraktığını görmek beni şaşırtmadı.

Festivalin bitmesine bir gün kala Alfred Hitchcock'un basın kon-feransı salonunun önü panayır yerini andırıyordu. Mutad basın konferanslarının yapıldığı salon-lardan çok daha büyük bir salon tahsis edilmesine rağmen, sayı-sız gazeteci tıklım tıklım dolu salona giremedi.

Gazeteciler Hitchcock'a yanın-da oturan filmin baş oyuncu-su Karen Black'i işaret edip: "Sarışın kadın oyuncuların vazgeçmeyecek misiniz?" diye sordu. Zira yönetmen ilk filmi "39 Basamak"tan yani 1935'ten beri hep sarışınları (burada Madeleine Carol) oynatıyordu.

Sesini duyurduğu ilk filmi olan efsanevi "Rebecca"da (1940) asil sarışın Joan Fontain oynu-yordu. 1954-55 yıllarındaki üç filmi "Arka Pencere", "Cinayet Var" ve "Kelepçeli Aşık"ta hep Grace Kelly'yi oynatmıştı. Grace Kelly'nin Monaco prensesi olmasından sonra Hitchcock'un "Marnie" (1964) filminde oynat-

ması için yaptığı teklifi reddetmesiyle yönetmen yine başrolü bir sarışına, Tippi Hedren'e teslim etmişti.

Hitchcock'un, Grace Kelly'nin sinemayı bırakmasıyla, 50'li yılların ikinci yarısında yaptığı filmlerin aktrisleri hep sarışın kadınlardı: "Lekeli Adam"da (1956) Vera Miles, "Tehlikeli Adam"da Doris Day, "Vertigo / Ölüm Korkusu"nda (1958) Kim Novak, "Gizli Teşkilat"ta (1959) Eva-Marie Saint oynamıştı.

Gazeteciler basın konferansında Hitchcock'a, izleyicilerin sarışınlar için daha çok endişe ettikleri için hep sarışın kadınları oynattığı gerçeğini, bir türlü söyletmediler.

Alfred Hitchcock Cannes festivallerinde yarıştığı altı filmle de ödül kazanamadı. Bunlar arasında "Sessizliğin kanunu / I Confess"i (1953), "Çok Şey Bilen Adam / The Man Who Know Too Much"ı (1956) ve "Kuşlar / The Birds"ü (1963) sayabiliriz.

Alfred Hitchcock onur konluğu olarak geldiği 1972 Cannes Film Festivali'ndeki galaya, kendisine çok şey borçlu olan Monaco Prensesi Grace ile geldi.

Hitchcock'un ölümünden bir ay sonra yapılan 1980 Cannes Film Festivali'ndeki, "Hitchcock'un Sanatına Saygı Gecesi"nin onur konluğu yine Monaco Prensesi Grace'di.

1899'da İngiliz ve İrlanda kökenli bir anne-babanın oğlu olarak Londra'da doğan Alfred Joseph Hitchcock, ölümünden bir yıl önce Amerikan Sinema Enstitüsü Yaşamsal Başarı ödülünü, öldüğü

yıl da Kraliçe II. Elizabeth'in kendisine verdiği "sir" unvanını aldı.

İstanbul'daki cizvit okulunda 7 yıl yatılı okuduğum için Londra'da cizvit okulunda eğitim gören ve suspense türüne mizahi tadlar ekleyen Hitchcock ustayı kendime yakın buluyordum. Hitchcock ustanın "Sapık" filmindeki düş sahnesi, "Kuşlar"daki kuşların saldırdığı sahne, "Gizli Teşkilat"taki uçak sahnesi, sinema klasikleri arşivindeki yerini çoktan almış bulunuyor.

Grace Kelly, Alfred Hitchcock'un teklifini reddedince 'Kuşlar/The Birds' filminde başrolü Tippi Hedren oynamıştı

Melanie Laurant, Tarantino, Diane Kruger, Brad Pitt

QUENTİN TARANTİNO

SİNEMANIN GEVEZE DEHASI

Amerikan Sineması'nın karizmatik harika çocuğu Quentin Tarantino'yu ilk kez 1992 Cannes Film Festivali'nde gördüm. Yarışmaya katıldığı (acayip isimli) "Rezervuar Köpekleri / Reservoir Dogs" hakkında hiçbir fikrim yoktu

Aslına bakarsanız Tarantino hakkın-
da da hiçbirşey bilmiyordum. Tahsil
hayatının kısıtlı olduğunu, sinemayı
müstahdem olarak çalıştığı video
kulübünde öğrendiğini, 22 yaşınday-
ken aynı video kulübünde
çalışan arkadaşı
Roger Avery ile ilk
filminin senaryosunu
birlikte yazdığını,
basın için dağıtılan
dokümantasyondan
okudum.

O yıl Sundance
Bağımsız Film
Festivali'nin açılışını
yapan "Rezervuar
Köpekleri / Reservoir
Dogs"nin Cannes'daki
basın gösteriminden
çıkan herkes Tarantino
ile sinemanın müthiş ve
özgün yeni bir yaratıcı kazandığını
dan hemfikirli.

Adları Mr. White (Harvey Keitel),
Mr. Pink (Steve Buscemi), Mr. Orange
(Tim Roth), Mr. Blonde (Michael
Madsen) ve Mr. Brown (bizzat
Quentin Tarantino) olan siyahlar
giyinmiş beş soyguncu başarısız bir
soygun girişiminden sonra peşle-
rine düşen polisten kurtulmak için
bir depoya sığınıyorlardı. Polise
ihbarı yapan aralarından biriydi.
Soyguncuların psikolojisi üzerine
yoğunlaşan film, "muhterim kim?"
sorusuna yanıt arıyordu.

Quentin Tarantino'nun iki yıl sonra
yaptığı "Ucuz Roman / Pulp Fiction"
benim son 20 yılda izlediğim filmler
arasında birinci sırayı hala koruyor.

Elmore Leonard'ın "The Switch" adlı
kitabından esinlenerek
Tarantino'nun yine Roger
Avery ile birlikte yazdığ-
ı senaryo birbirlerine
göbekten bağlı küçük
öykücüklerden oluşu-
yordu. Sinema tarihi-
ne bir "çapraz kurgu
harikası" olarak geçen
film, Cannes'da Altın
Palmiye kazanmakla
kalmadı, yaratıcısına
o yıl En İyi Özgün
Senaryo dalında
Oscar heykelciği
getirdi.

Tarantino'nun 35
yaşındayken yaptığı
bu kara- film ve devrim

yaratan çapraz kurgusu sonraları çok
taklit edildi. Senaryo, birbirlerine aşık
iki soyguncuyu, uzman iki gangsteri,
bir Mafya patronunun güzel eşini ve
yakışıklı korumasını, şikeyi reddeden
cesur bir profesyonel boksör gibi aykırı
tipleri inanılmaz bir ustalıklarla bir araya
getirip yollarını kesiştiriyordu.

10 yıl sonra Cannes Film Festivali'ne
jüri başkanı sıfatıyla gelen Tarantino,
41 yaşında bu festivalin tarihinde en
genç jüri başkanlarından biri oluyordu.
2008 yılında Cannes'a sinema dersi

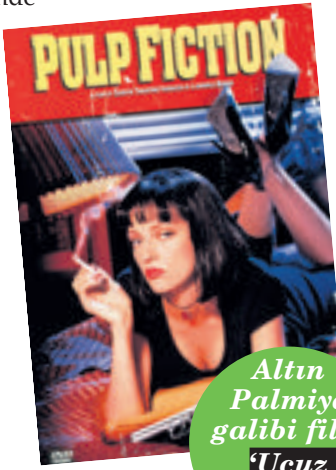
vermesi için davet edilen Tarantino,
festivale damgasını vuran iki olay-
dan birinde önemli rol oynuyordu.
Ev sahibi Fransa'nın 21 yıllık aradan
sonra (Laurent Cantet'in "Entre le
Murs"ü ile) Altın Palmiye'ye kavuş-
ması ile önem kazanan 2008 festi-
valinin diğer belirgin olayı, Festival
Sarayı'nın en büyük salonu olan
Lumiere'in ilk kez bir sinema dersi
için Tarantino'ya tahsis edilmesi idi.
Salona girmeyi başaran 2.200 talihli-
den biri olarak, elleri ve mimikleriyle
konuşan, makineli tüfekten çıkmış-
casına espri üreten bu komik adamla
geçirdiğim iki saat en renkli festival
anılarım arasında kalacak.

Filmlerinde pop kültürün birçok
ögesini barındırmasıyla tanınan
Tarantino, sinema dersinde hem
popüler kültürün, hem de art-house
sineması hakkında çok fazla bilgiye
sahip olduğunu gösteriyordu.

Tarantino, "Jackie Brown" ile 70'li
yılların Amerikan sinemasına saygı
duruşunda bulunuyor, iki bölümlük
"Kill Bill" (2003-2004) ile western
türüne hayranlığını dile getiriyor,
western geleneğini sürdürdüğü
"Zincirsiz / Django Unchained"
(2012) ile Christoph Waltz'a Oscar
kazandırıyor.

Bu oyuncuyu keşfeden Tarantino,
2009'da Cannes'da yarışan "Soysuzlar
Çetesi / Inglourious Bastards"da
Waltz'ın En İyi Aktör seçilmesini sağ-
lıyordu.

Tarantino ile en keyifsiz buluşmam
2007'de Cannes'da "Ölüm Geçilmez
/ Death Proof" filmiyle olmuştu.
Yönetmen bu filmdeki sınır tanı-
maz gevezeliği ile herkesi kendinden
soğutmuştu.

Altın
Palmiye
galibi film
'Ucuz
Roman'

*Martin Marcantino
Luciano Scorsese adıyla
1942'de New York'ta
doğan, yönettiği filmlerle
20 Oscar ve 10 Altın
Küre kazandırmış
yönetmen- senarist-
yapımcı Scorsese,
birçok eleştirmene göre
günümüzün en önemli
sinemacısı.*

Francis Ford Coppola, Woody Allen, Martin Scorsese

MARTIN SCORSESE

YAŞAYAN YÖNETMENLERİN EN BÜYÜĞÜ

Ben Martin Scorsese'ye Cannes Film Festivalinde birkaç kez rastladım. Cannes'da Altın Palmiye kazandığı "Taksi Şoförü / Taxi Driver"ın (1976) basın konferansında Scorsese'yi ilk kez yanında senaristi Paul Schrader ve oyuncularını Robert de Niro, Harvey Keitel, Cybill Shepard ve Jodie Foster olduğu halde gördüm.

Deliliğe yakın, hastalıklı ruh ve beyin sahibi çizgi dışı karakterleri sinemaya taşımaktan hoşlanan Scorsese, Robert de Niro'nun canlandığı, Vietnam Savaşı'nın travmasını üstünden atamamış, psikopat, asosyal taksi şoförü Travis Bickle ile sinema tarihinin en renkli karakterlerinden biriyle hayranlığımızı kazanmıştı.

Daha çok suç dünyasının toplumsal hayatımıza verdiği tahribatı ve yozlaşmayı sinemaya taşımadaki becerisini sayısız yapıtıyla ortaya koymuş bir yönetmen olarak Martin Scorsese türler arasında dolaşmaktan hoşlanan bir yönetmen olduğunu "Kahkahalar Kralı / The King of Comedy" (1982), "After Hours" (1986) ve bu yıl izlediğimiz "Para Avcısı / The Wolf of Wall Street" ile kanıtladı.

"Kahkahalar Kralı"nda başrolü Robert de Niro ile paylaşan, sinema tarihinin gelmiş-geçmiş en ünlü komedyenlerinden biri olan Jerry Lewis'i ilk kez bir basın konferansında herkesi gülüp geçirirken gördüm. Kendisine uzatılan mikrofonu traş makinesi gibi kullanıp itina ile traş olur gibi yaparken, cebinden çıkardığı minik fotoğraf makinesi ile, ellerindeki son model fotoğraf

makinelere ile kendisini görüntülemeye çalışan foto muhabirlerinin toplu fotoğrafını çekerken Jerry Lewis, basın konferansının ciddi havasını bilinen şakla-banlıkları ve taklitleri ile dağıtıyordu. Jerry Lewis'i 30 yıl aradan sonra geçen sene geldiği Cannes'da tekrar görmek nostaljik tatlar içeren bir hoşluktu.

Martin Scorsese'ye dönecek olursak, kendisini 1986 Cannes Film Festivali'nde kariyerinin aykırı filmlerinden biri olan 'After Hours'u takdim etmek için geldiğinde, filmin galasında gördüm, basın konferansında bulundum.

Scorsese Cannes'dan yine boş ellerle dönmüyor, En İyi Yönetmen seçiliyordu. Sydney Pollack başkanlığındaki jüri o yıl Iguazu şelalelerini dünyaya tanıtan, Roland Joffe'nin "Mission" filmine Altın Palmiye'yi layık görmüştü.

Bir görsellik ve kurgu ustası olduğunu, deneyimli bir öykü anlatıcısı olarak, temposu hiç düşmeyen mizansenli filmleriyle kanıtlayan Martin Scorsese, 1970'te "Mean Streets" ile başlayan kariyerinde, "Alice Artık Burada Yaşamıyor" (1974) ve "New York, New York" (1977), "Kızgıl Boğa" (1980) ile sivrildi.

1990 Venedik Film Festivali'nde "Sıkı Dostlar" ile En İyi Yönetmen seçildi, 2002'de "New York Çeteleri" ile En İyi Yönetmen Altın Küre ödülü kazandı.

Müthiş gerilimli polisye "Cape Fear" (1991), kumar dünyasının içyüzüne ayna tutan "Casino" (1995) ve biyografik film "Gökler Hakimi"nden sonra, Martin Scorsese uzun yıllardır kendisinden esir-

Martin Scorsese
1976 Cannes'da

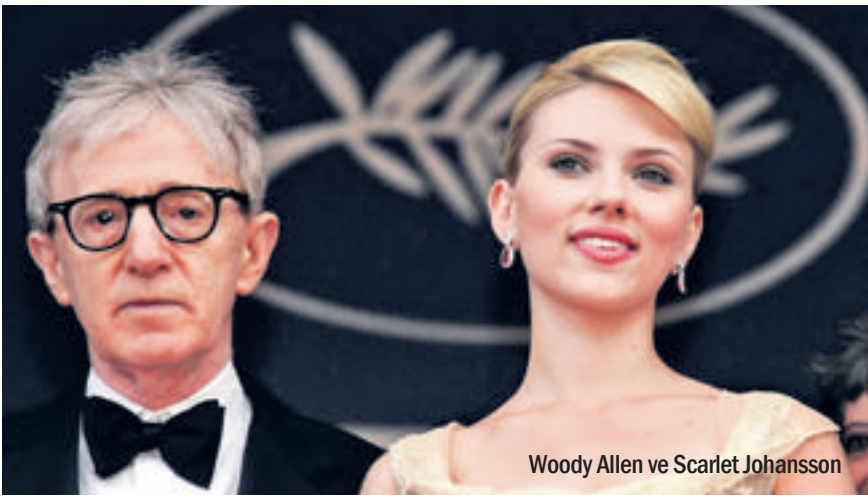

Martin Scorsese ve
eşi Helen Morris

genen En İyi Yönetmen Oscar ödülünü 2007'de "Köstebek" ile kazandı.

Fetiş aktörü Robert de Niro'yu filmle-rinde sekiz kez, Leonardo di Caprio'yu ise beş kez oynattı. Son yıllarda klasik sinemanın eskimiş kopyalarını canlan-dırıp sinemaya kazandırarak hizmetini sürdüren Scorsese, bu icraatı için bir-çok kez Cannes'a geldi.

En İyi Yönetmen Oscar ödülünün sahi-bi olduğu 2007 yılında tarihin garip bir cilvesi olarak Cannes Film Festivali'nde jüri başkanı oldu.

Woody Allen ve Scarlett Johansson

Woody Allen ve
eşi Soon-Yi

Penelope Cruz,
Woody Allen

YAHUDİ MİZAHIN TEMSİLCİSİ WOODY ALLEN FESTİVALİNİN DEMİRBAŞI

Sinemada Yahudi mizahının en önemli temsilcisi sayılan, yönetmen / senarist / stand-up'cu / oyun yazarı / öykücü / müzisyen Woody Allen'in bilinmeyen bir sıfatı daha var. Kendisi Cannes Film festivalleri tarihinin en çok sayıda yarışma dışı filmle katılan sanatçısı

Woody Allen'i ilk kez 1979 Cannes Film Festivali sırasında yarışma dışı gösterilen "Manhattan"ın galasında ve filmin basın konferansında gördüm. Yarışmaya katılmış olsaydı, romancı Françoise Sagan başkanlığındaki jüri, Altın palmiye ödülü için çok zorlanacaktı. Zira bu ödülü paylaşan Francis Ford Coppola'nın "Kıyamet / Apocalypse Now" ile Wolker Schloendorff'un "Teneke Trampet / Die Blechtrommel"e "Manhattan" ciddi bir rakip olacaktı. Zira film Woody Allen'in kariyerindeki belki de en önemli başarıydı. 1980'li yıllarda Woody Allen Cannes'a sık sık geldi. 1986 festivalinde sıradışı

bir aile hesaplaşma draması olan "Hannah and her Sisters / Hannah ve Kızkardeşleri" ile geldiği şenliğin galasında yanında üç mükemmel aktiris; eşi Mia Farrow, Barbara Hershey ve Carrie Fisher vardı.

Ertesi yıl Woody Allen kariyerinin en iddialı ve ağır filmi olan, psikolojik derinlikli "Radyo Günleri / Radio Days" ile Cannes'a katıldı. Yine yarışma dışı gösterilen filmin basın konferansında yanında baş kahramanını oynayan hayat arkadaşı Mia Farrow ile Dianne West yer aldı.

İki yıl sonra Woody Allen 1989 Cannes Film Festivali'nin açılış galasını

W. Allen "Paris'te Gece Yarısı" oyunları ile

da gösterilen "New York Öyküleri / New York Stories" in üç yönetmenin- den biri olarak boy gösterdi.

Filmin galasında ve basın konfe- ransında filmin prestijli diğer iki yönetmeni Francis Ford Coppola ile Martin Scorsese vardı. Utangaç mizacı ile Allen diğer iki yönetme- nin yanında gölgede kalmayı tercih etmişti. Basın konferansı süresince, kendisine soru sorulmadığında sus- kun kalmaya özen gösterdi.

İlerlemiş yaşında dahi, yılda en az bir film çevirerek sinema endüstrisinin en üretken film yönetmeni olan Woody Allen tüm zamanların en üretken sanatçıları arasında gösteriliyor.

2000'li yıllarda Woody Allen Cannes'a dört kez geldi. 2005 Cannes Film fes- tivaline Londra'da çevirmiş olduğu "Maç Sayısı / Match Point" ile yarışma dışı olarak katıldı. Filmin galasına eski evlatlığı iken yeni eşi olan Soon-Yi Previn ve filmin baş kadın oyuncusu Scarlett Johansson ile geldi.

2008 yılında Cannes'da festivale yine yarışma dışı gösterilen "Vicky, Christina, Barcelona" ile boy gösteren yönetmen, festivalin en hoş kome- disinin yaratıcısı olarak takdir görü- yordu. Eşi Soon -Yi gölgede kalmayı

yeğlerken filmin iki aktrisi Penelope Cruz ile Rebecca Hall güzellikleri ile göz kamaştırıyorlardı.

İki yıl sonra 2010'da Cannes'a yeni bir komedi ile yine yarışma dışı olarak katılan Woody Allen "Uzun Boylu Bir Yabancıyla Karşılaşacaksın / You Will Meet A Tall Dark Stranger" ile festival izleyicilerine hoşça vakit geçiriyordu. Filmin galasına Allen, biri sarışın (Naomi Watts), diğeri esmer (Freida Pinto) iki afet ile katıldı.

Ertesi yıl Woody Allen, "Paris'te gece Yarısı / Midnight in Paris" ile 2011 festivalinin açılışını yaparken bir sansasyona da yol açıyordu. Filmin kalabalık oyuncu kadrosun- da Fransız Cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy'nin eşi Carla Bruni de yer aldı. Eski şarkıcı-manken Bruni'nin ve tabii eşi Sarkozy'nin festival gelip gelmeyeceklerinin spekülasyonu yapıyordu. Zira Cannes, Jacques Chirac'tan bu yana 11 yıldır bir cumhurbaşkanını konuk etmiyordu. Carla Bruni hamileliğini sebep göste- rip Cannes'a gelmeyeceğini bildirin- ce, ben de çok kişi gibi düş kırıklığı yaşadım.

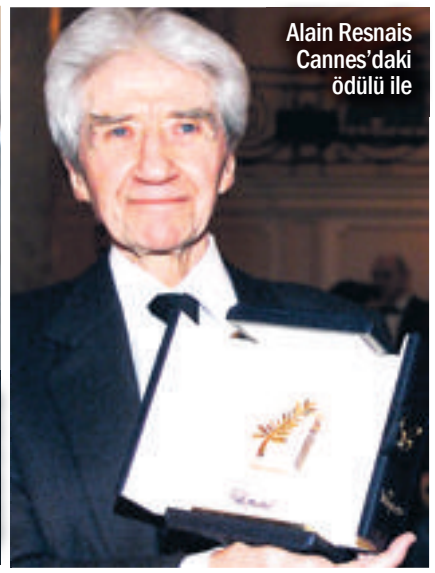
Açılış galasında o yıl Woody Allen'in yanında filmin güzeller

güzeli üç aktrisi vardı: Taze Oscar ödüllü Marion Cillard, yine Fransız aktris Lea Seydoux (Mavi En Sıcak Renktir) ve ABD'li Rachel Adams.

1935 yılında Allen Konigsberg adıyla New York'ta dünyaya gelen Woody Allen 1980'li yıllarda sinema dün- yasında fırtına gibi esti. Entelektüel boyutu ağır basan çizgi dışı bir film olan "Zelig" (1983) perdeden fırlayıp sinema izleyicileri arasında karışıp, sinemada yeni bir çıkış açan "The Purple Rose of Cairo" (1985), "Broadway Danny Rose" (1984) sanatçının filmografisine başyapıt olarak katılan filmler.

1977'de "Annie Hall" ile Oscar koleksiyonculuğuna başlayan Allen, bu filmle En İyi Film ve En İyi Özgün Senaryo Oscar ödülleri- ni kazanmıştı. Sanat dünyasına Diane Keaton gibi dev bir aktrisi kazandı- ran "Annie Hall", çoğu eleştirmene göre Woody Allen'in en önemli başyapıtı.

Allen "Radyo Günleri" ile 1987'de En İyi Özgün Senaryo Oscar'ını kazandıktan sonra 1990'lı yıllarda "Alice" (1990), "Husband and Wives" (1992) ve "Bullets Over Broadway" (1994) gibi kaliteli filmlere imza attı. 2011'de "Paris'te Gece Yarısı" ile Oscar serisine devam edip yine En İyi Senaryo Oscar'ını kazandı, Akademi kendisine Ömür Boyu Başarı Oscar'ını verdi. Bu yıl "Mavi Yasemin / Blue Jasmin" de oyuncusu Cate Blanchette'e yazdığı rol ile birçok ödül kazandı. Geçen mayıs ayı Fransız Riviera'sında film çevir- mekte olan Woody Allen Cannes'a gelmedi. Cote D'Azur'e olan sempa- tisini her zaman dile getiren sanat- çıyı Fransızlar Amerikalılardan çok sevip bağışlarına basıyorlar. Ümit ediyorum ki Woody Allen önümüz- deki yıllarda Cannes'da eksikliğini hissettirmeyecek.

Alain Resnais
Cannes'daki
ödülü ile

Alain Resnais
asansörden
indikten
sonra filminin
oyuncularıyla halkı
selamlıyor

RESNAIS USTAYA SAYGI DURUŞU

ASANSÖR SIRAMI RESNAIS'YE BIRAKTIM

İki ay önce kaybettiğimiz, Yeni Dalga akımının kuramcılarından Fransız Sinemasının efsane yönetmenlerinden Resnais'yi ilk kez 1968'de gördüm

Mayıs 1968 olaylarının festival sıçramasıyla o yıl Cannes Film Festivali yarıda kalmıştı. Alain Resnais sayısız sinema adamı gibi Paris'te kan gövdeyi götürürken, Fransız Riviera'sında bir şenliğin sürdürülmesine karşı çıkıyor ve organizasyon komitesine festivalin durdurulması için baskı yapıyordu.

1968 festivali, İkinci Dünya Savaşı sırasında düzenlenemeyen altı festivalin ardından yarıda kalan tek festivaldi. 1968 ruhunun Cannes'a sirayet etmesi ile durdurulan festivalin gösterilemeyen filmleri arasında Alain Resnais'nin yarışma filmi "Je t'Aime, Je t'Aime" de vardı. Aynı film 34 yıl sonra Cannes Film Festivalinin Alain Resnais'nin parlak kariyerine saygı duruşunda bulunduğu 2002 festivalinde gösterildi.

2 Mart'ta 91 yaşında ölen Alain Resnais'yi ben son kez iki yıl önce "Daha Hiçbir Şey Görmediniz / Vous N'Avez Encore Rien Vu" ile yarışmaya geldiği Cannes'da Festival Sarayı kulislerinde gördüm. Festival boyunca hiç dinmeden yağan yağmurdan az hasarla sıyrılmanın gayreti içinde, bir akşam galaya yetişebilmek için Festival Sarayına artistlerin kapısı denen arka kapıdan girmeyi denemiş-

tim. Dar bir koridorda asansör beklerken, koridorun girişinde, arkasında korumaları, elindeki bastona yaslanarak ağır ağır ilerleyen bembeyaz saçlı bir ihtiyar gördüm. Kendisi Festival Sarayı'nın kırmızı halı kaplı uzun girişinden ve bitmek bilmeyen merdivenlerinden çıkmayı göze alamayan, asansörlü arka kapıyı tercih eden Alain Resnais idi. Saygıyla kenara çekilip sıramı kendisine verdim.

Resnais filmin galasında hazır bulunmak üzere gelen güzel hayat arkadaşı Sabine Azema ve filmin oyuncu kadrosuna kırmızı halılı merdivenlerin en üst basamağında katılarak salona girdi. Katıldığı 7 Cannes Film Festivalinde Altın Palmiye kazanan Resnais, 1980'de "Amerika'daki Amcam / Mon Oncle d'Amerique" filmi ile Jüri Ödülü aldı.

"Çılgın Otlar / Les Herbes Folles" ile yarıştığı 2009 festivalinde jüri sanatçının kariyerinin tümünü özel bir ödülle taçlandırmıştı. Savaşın bitmesinden 10 yıl sonra bile işbirlikçi Vichy Hükümeti'nin ayıbını dile getirmeyen Fransa'da Alain Resnais, Nazi katliamını konu edinen müthiş bir belgesel yaptı.

İlk Holokost filmlerinden sayılan "Gece ve Sis / Nuit et Brouillard"ın

Fransız sansürüne takılmasını engellemek için Alain Resnais bir hileye başvurdu. Sansürün kaldırılmasını istediği, Vichy Hükümeti üniformalı polisini de gösteren bir sahnede, polisin şapkasını karartarak sansürden geçirdi.

Seçtiği hikayeleri belgesel unsurlarla bir araya getirerek harmanlayan Resnais, 50'den fazla film ve belgeselin yönetmenliğini yaptı. Şubat ayında son Berlin Film Festivalinde son filmi "Aimer, Boire et Chanter" ile FIPRESCI ve Alfred Bauer Sanatsal Ödüllerine layık görüldü.

Alain Resnais'nin başyapıtları arasında "Marienbad"ta Geçen Yıl / L'Année Dernière A Marienbad" (1961), "Savaş Bitti / La Guerre est Finie" (1966), Gerard Depardieu'lü "Amerika'daki Amcam / Mon Oncle d'Amerique"i (1980) sayabiliriz.

Benim kişisel "Sinema Tarihinin En İyi 10 Filmi" listemin ikinci sırasında, unutulmaz "Hiroşima Sevgilim / Hiroshima Mon Amour" var.

Alain Resnais'nin üç yıl önce "Les Herbes Folles" ile katıldığı festivalin basın konferansında 87 yaşındaki bir delikanlının heyecanı ve dinamizmi ile projelerini anlatmasını hiç unutmayacağım. ■

Minik yıldızlarımız için geleceğin anahtarı!

OUR CURRICULUM

At Sihirli Orman, Gokturk, our child-centered curriculum embraces all the aspects of a great preschool experience. By engaging the children in a variety of activities that encourage the development of social emotional cognitive and physical skills, we strive to:

- Provide a natural environment where children are exposed to English
- Develop numeracy and phonemic awareness
- Stimulate conceptual learning
- Provide opportunities for emotional and social growth
- Nurture Individuality and promote individual problem-solving and observational skills

OUTCOMES FOR CHILDREN

- Children develop self-confidence, initiative, creativity and problem-solving skills
- Children learn about social relationships, the world around them, math, science and technology, reasoning and language
- Children develop positive attitudes to self, others and to future learning
- Children develop spatial awareness and physical co-ordination

OUR ENGLISH PROGRAM

Our English program follows the HighScope method in which children are exposed to active learning with:

- Warm, supportive adult-child interactions
- A welcoming, child-oriented physical environment
- Schedules and routines that flow with the children
- An increase in young children's oral language development, phonological awareness, alphabet knowledge, and print awareness.
- Structured content of literacy learning.
- Tailored curriculum activities to meet the developmental needs of individual children
- Education through music and movement

**ŞİHİRLİ ORMAN
ANAOKULLARI**

Çekmeköy - Güneşli - Maltepe - Bayrampaşa - Göktürk - Ataşehir

www.sihirliormananaokulu.k12.tr

Sihirli Orman Anaokulları GÖKTÜRK / KEMERBURGAZ Şubesi
Göktürk Mah. Köprübaşı Cad. No:7 / 1-2 Göktürk Kemerburgaz
Tel. 0(212) 227 6425

Sanatçı ruhlu BOĞA

Bu ayki konuğumuz Boğa Burcu. 20 Nisan ve 20 Mayıs tarihleri arasında etkisini gösteren Boğa burcunun yönetici gezegeni Venüs'tür. Venüs, eski Yunan mitolojisinde Aşk, Güzellik ve Zevk Tanrıçası olarak bilinir. Bu sebeple boğalar, her nerede olursa olsun her zaman güzelliği simgelemiştir

Boğa burcu astrolojik olarak sabit ve toprak grubuna ait bir burç olarak tanımlanır. Sabit burçlar genellikle temel özellikleri bakımından kararlı, düzenli ve dengeli olmalarıyla tanınır. Bu sebeple Boğa burçlarını hayatları boyunca aşkı, güzelliği ve zevki bir arada yaşamaya çalışırken görebilirsiniz. Toprak grubuna ait bir burç olması sebebiyle, Boğa burçları kendilerini daha somut nesnelerle ifade etmeyi tercih ederler. Ayakları yere tam olarak basmadan kendilerini garantide hissetmezler. Bir konuyu anlamaları ve anlatabilmeleri için kendi ifade şekilleri olan somut nesneleri karşı tarafın da aynı şekilde uygulaması gerekir. Ardından, bir konuyu tam olarak anladıklarından da emin olmak istedikleri için o konuyla ilgili somut uygulamalar yapmaları gerekir. Bunu sık sık yaptıkları taktirde işte o zaman o konuya tam olarak hakim olmuşlar demektir ve yine o zaman kendilerini güvende

yani ayakları yere tam olarak basıyor gibi hissederek. Bu sebeple boğa burcu insanlarıyla iletişim kurarken karşı tarafın bu yönde empati kurabilmesi gerekir. Sabırlı, sakin yardımsever ve özverili olması gerekir. İşte bu sebeple Boğa burcu insanlarıyla rahat bir ikili iletişim kurabilen burçlar Oğlak ve Başak'lar olur; çünkü Boğa burçları gibi Oğlak ve Başak insanları da toprak grubuna ait diğer burçlardır ve bir konuyu somut nesnelerle anlamayı, anlatmayı ve uygulamayı tercih ederler. Somut nesneler aynı zamanda Boğa burçlarının hayatları boyunca karakterleriyle bütünleşme şekilleridir. Sabit bir burç olmaları sebebiyle Boğa burçları sakin ve düzenli bir hayat için gereken neyse onu yapmaya çalışır. Kendilerine ait bir eve ya da arabaya sahip olmak buna birkaç örnektir ya da sonunda kazanacakları bir sertifika için sertifika programına katılmak gibi.

Boğa burcunun yönetici gezegeni olan Venüs'ün özellikleri arasında yer alan aşk, güzellik ve zevk Boğa burcunda kendini nasıl belli eder? Biraz da bu yönden Boğa burçlarını tanıyalım. Bildiğiniz gibi bir insan sanatla ilgiliniyorsa -bu hangi sanat dalı olursa olsun- sonucunda çıkacak eserinden zevk almak ister ve insanlara eserinin güzel görünmesini de sağlar. Tabii bu sonuca varabilmesi için icra ettiği sanat dalına aşkla bağlanmış olmalı; yoksa istediği sonucu tam olarak alamaz. İşte aşk, güzellik ve zevk içgeninin arasında kalan en güzel ifade şekli sanattır. Boğa burcu insanları da bu özelliklerden dolayı sanata çok yatkın olurlar ve sanatsal faaliyetlerde bulunmaktan da ayrıca büyük zevk duyarlar. Somut nesnelerle kendilerini ifade etmelerinden dolayı Boğa burcu insanlarında genellikle müzik, resim, heykeltıraş vb. sanat dallarına yatkınlığı daha çok görürüz. ■

Balon ve Pinyata
Doğumgünü temaları
Bekarlığa veda
Hoşgeldin bebek
Diş buğdayı
Kostüm ve Aksesuar
1 yaş kutlamaları
Kişiyeye Özel Ürünler
Süsleme ve Organizasyon Hizmeti

Parti Dünyası Nişantaşı'nda açıldı!

nisantasi@partidunyasi.com

Şakayık Sok. No:57 Nişantaşı
Tel: 0(212) 232 41 36

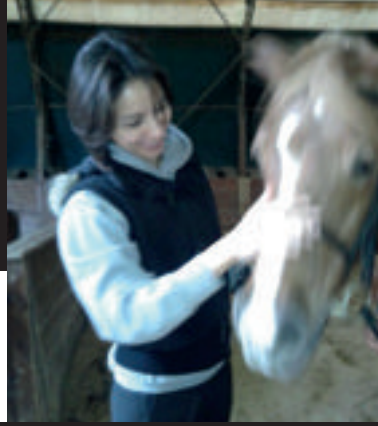
AKTÜEL

Dalia MAYA

YAŞAM SENARYOLARINI DEĞİŞTİRENLER

Rüzgar YOLGEZER

Eda BAŞGÜL

Hüseyin ÜRKMEZ

“ Senaryolarını Değiştirenler, bu ay konumuz. Kahramanlarımız ise gezgin ruhları ile bütünleşerek senaryolarını değiştirenler. Öyle lüks gezginler değil, ama doğayı örnek alıp, doğanın “minimum enerjiyle maksimum verim alma” yöntemine uyumlu yaşamayı seçenler. Tüketim ekonomisinin 21. yüzyıl insanına empoze ettiği gibi “alma” odaklı değil de, doğada olduğu gibi “verme” merkezli yaşamayı tercih edenler. ”

Senaryoyu değiştirme konusunu ilk olarak Balat'ta tanıştığım Gaye Nurmi ile konuşmuştuk. Gencecik yaşında, ailesinin ona sunduğu imkânları elinin tersiyle itmesini hem şaşkınlık ve merakla anlamaya çalışmış, hem de doğru bildiği yolda yürümesini hayranlıkla dinlemiştim. Anlamaya çalışıyor ama anlamıyordum. “Senaryomu değiştirdim!” diyerek bu çalışmanın başlığını da o gün bu dosya henüz aklımızda dahi yokken bize sunan da Gaye idi. Derken, herkesin birbirini, “Bugün senin için ne yapabilirim?” diye sorarak karşıladığı bir toplantıda buldum kendimi. Öyle içten, öyle gerçekti ki, ben de diğerlerine aynı soruyu sorduğumu fark ettim: “Peki ben senin için ne yapabilirim?”

Bir anlamda, çoğunluğun farklı addettiği sıradışı gezginler. Toplumun gözünde sıradışı olsalar da, üniversiteyi bitirdikten hemen sonra Avrupa'yı bisikletle gezmek üzere hazırlıklarını sürdüren ekolojik gezgin Rüzgar Yolgezer gibi, “Sıradışı olmaktan korkarım,” diyecek kadar kendi ruhlarının yolunda, kendi özlerinin istediğince yaşayıp gezenler. Henüz lisedeyken kalkınma üzerine bir şeyler yapmayı kafasına koyan Eda Başgül de aynı şeyi söylüyor: “Benim için önemli olan, anladığım, yaşadıklarımın çıkardığım ders, benim her zaman ne istediğimi bilmem gerektiğidir. İçimde, özümde ne istediğimi bilmem gerektiği. Ruhum nasıl bir ortamda, ne yaparken huzurlu olur? Ben asıl o zaman mutlu oluyorum çünkü.”

Eda BAŞGÜL

Ailesi ile İstanbul'dan Gemlik'e taşındığı dönemde, henüz 7 yaşındayken, evden kaçıp, arkadaşı ile çaldıkları bir sandalda sabaha kadar kürek çekerek gezmeye giden Hüseyin Ürkmez, yıllardır gerek Türkiye'de gerekse yurtdışında aylarca bisiklet ve kürek gezileri yapan, bir dönem Atlas dergisinin yazar-editörlerinden deneyimli bir gezgin. Ne oldu da hayatlarını değiştirmeye karar verdiler? Nasıl başladılar? Profesyonel bir hayattan böyle bir yaşama geçiş nasıl oldu? Değerler ve yaşama bakış bu geçişle birlikte nasıl değişti?

"Aslında ne oldu da değişti kısımları benim kontrolümün dışında olan şeyler. Çoğu zaman da anlatmakta güçlük çekebileceğim şeyler. Çünkü hayatımdaki minik taşların yan yana gelip de benim onların üstünden basıp da gitmemle olan değişimler bunlar. Pat diye bir sabah uyandığım da, ben bunu yapmalıyım artık dediğim şeyler değil. O yüzden ben yavaş yavaş anlatayım sana nasıl geliştiğini, belki anlatırken ben de bulurum" diye söze giriyor Eda Başgül.

Asker bir babanın oğlu olarak Deniz Hastanesi'nde dünyaya gelmesi idi belki de Hüseyin Ürkmez'in denize olan sevdasının kaynağı. Küçük yaşında tanıştığı sandal ve kürek, yaşamının merkezine oturmuş, bir dönem yerini bisiklete bıraksa da, denizi onun vatanı yapmıştı. Sıra dışı sandalla gezme hayalleri önceleri liman otoriteleri tarafından "yasak!"

denerek reddedilmiş, yola çıkması için gerekli olan izin evraklarını bir türlü tamamlama şansı olamamıştı. Uzun yıllar bisikletle Türkiye'yi ve Avrupa'yı dolaştıktan sonra ancak 1998 yılında anlıyor Hüseyin sandalla yurt dışına çıkmanın yasak olmadığını. İlk çıkış iznini tanıdık bir liman polisi sayesinde alıyor. Kimi zaman

"Armağan zihniyetine adım atarken bırakın duygularınız yönlendirsin sizi. Verdikleriniz bir erdem standardına ulaşma çabasından değil, minnetten doğsun. Belki de ilk adımlarınız küçük olacaktır: Fazladan bir şey eklemek, herhangi bir ödül gündeminiz olmadan küçük iyilikler yapmak. Bir işletmeniz varsa, küçük bir parçasını armağan modeline çevirebilirsiniz belki. Hangi adımları atarsanız atın, geleceğin ekonomisine hazırlanmakta olduğunuzu bilin."

sponsor bulsa da, o sponsor bulmadığında da yola çıkıyor. Çevre kirliliğini protesto etmek için mesela. Basına haber verse de pek yüz vermiyorlar. Ya bunca kilometreyi kürekle yapacağına inanmıyorlar, ya da böyle bir haberin reyting yapacağına. Bırakın pedalla ya da kürekle gezmeyi, ülke-miz insanının tatil anlayışının dahi henüz gelişmemiş olduğu dönemlerden bahsediyoruz. Yabancı ve uzak geliyor böylesi bir yaşam insanlara.

"Bisikletten sonra, ilk çıkış iznini alırmaz sandalla gezmeye başladım. Sandalla da dünya gezilebilir. Denizden de gezilebilir. 'Yok abi' diyenler oldu. Çok itiraz edenler oldu. Ama şimdi artık herkes inanıyor. Biliyorlar, çünkü araç takip kiti var tekne-mde, artık uydudan internete giren herkes gezimi canlı izleyebiliyor. Bir tıkla gezi sitemine giriyor. Gerçi ben görünmüyorum, sandalım görünmüyor ama girdiğim koy, dere ya da taşın üstüne koysam sandalı izliyorsunuz. Net bir şekilde. Acaba gitti mi gitmedi mi, bizi kandırıyor mu muamması da ortadan kalktı artık."

Altı ayda Avrupa'yı bisiklet ile dolaşmak üzere hazırlıklarını yapmakta olan bir vejetaryen Rüzgâr. Rüzgâr ona ebeveynlerinin verdiği isim değil. Bu onun kendine seçtiği isim: Rüzgâr, Rüzgâr Yolgezer. Kim iddia edebilir ki hangisi daha çok onun ismi? O henüz üniversiteyi yeni bitirmiş. Kariyer kültürünün en güçlü olduğu üniversitelerimizden birinde inşaat mühendisliğinden mezun olmuş daha birkaç ay evvel.

"Üniversite öğrencilerinin büyük bir kısmının kariyer yapmaya yöneldiğinin farkındayım. Ben de çok kısa bir dönem bunu denedim. Sonuçta 6 yıl önce gezgin olarak gelmedim okula. Böyle bir niyetim yoktu. Üniversiteyi bir an evvel bitirip yüksek kariyerler yapmak ve bol para kazanmak hedefindeydim. Sonra biraz staj yaptım, şantiyede çalıştım. Günlük vasıfsız işçilik yaptım. Çok ihtiyacım olduğundan değil de can sıkıntısından

Rüzgar YOLGEZER

FREGANİZM

Freganizm dünyada daha sonradan çıkmış bir sistem. Parasız yaşama üzerine kurulu. Temel ihtiyaçlarımızın zaten doğa tarafından bize sunulmakta olduğu prensibine dayalı. Yeni bir eve yerleşmek yerine terk edilmiş binalarda yaşamayı, doğada bitkilerden beslenmeyi, hatta daha da ileri giderek "birilerinin çöpü, diğerlerinin hazinesidir" düşüncesi ile çöp karıştırarak dahi yaşayanlar var dünyada. İmkânsızlıktan değil de, bunu bir yaşam tarzı olarak seçmiş olduklarından. Avrupa ve Amerika'da paketi hiç açılmamış gıdalar dahi çöplerden çıkabilirken, ülkemizde bu tür çöplere pek rastlanmıyor(muş). Bu durumu Rüzgâr, Türk insanının küçük yaştan itibaren tutumlu olmak üzere yetiştirilmesine bağlıyorsa da düşünmeden geçemiyorum: Tutumlu olmak belki de toplumsal olarak içinde yetiştiğimiz 'yoksulluk bilincinin' bir dışı vurumu olsa gerek. Demek Amerikalı bizlere göre daha fazla 'varlık bilinci' ile yaşıyor. Şartlar ne kadar zor olursa olsun, ihtiyacı olan her ne ise onu bulacağına daha derin bir inançla bağlı. Oysa Anadolu insanın şefkat ve paylaşım duygusu dillere destan. "Anadolu'da çöp karıştırmaya da zaten ihtiyaç yok" diye ekliyor Rüzgâr. "Yalnız bir gezginseniz, bir lokma ekmek, bir tas çorabayı zaten esirgemez sizden Anadolu insanı."

çalıştım. Çok hoşuma gitmedi. Ne vasıfsız işçi olarak çalışmak, ne de şantiyede stajyer olup çalışmak ve daha sonra yüksek bir kariyer teklifi alıp ilerleyebilmek. İkisi de beni pek cezbetmedi. Ama hala bütün köprüleri yıkıp yola çıkmaya hazır değildim. Hiç bir maddi güvencem olmadan yapılabilir mi diye soruyordum kendime. Başta cevap bulmuyordum. Önceleri en azından bir kaç sene çalışıp da biraz para biriktirim gibi düşünüyordum. Paraya bir şeyler yapıp harekete geçebilmek için bir zorunluluk olarak bakıyordum. Daha sonra bu düşünceden vaz geçtim. Paraya ihtiyacım olmadığını düşündüm. Çünkü artık insanlarla aramda güven artmaya başladı. Sosyal medyanın da etkisi vardı. İnsanlara güvenebileceğimin farkına vardım. Yani param olmadan da insanlarla dayanışma içinde hareket edebileceğimi düşünmeye başladım. Bu noktada da zaten film koptu. Çok para kazanmak ve kariyer peşinde koşmaktansa hayal diyebileceğim bir kaç şeyin peşinden koşmaya başladım. Şu an bisikletle Avrupa'yı dolaşmak istiyorum."

Bu gezi için çadırdan bisiklete, gezisini kayda alabilmek için laptoptan kame-rayaya ihtiyaç duyduğu tüm malzemeyi sosyal medya üzerinden temin etmeye çalışıyor Rüzgâr. Ana destekçisi Türkiye Vegan ve Vejetaryenler Derneği. Bir vejetaryen olduğu için de takipçileri arasında doğayı sömürmek yerine

VEGANİZM

Beslenme alışkanlıklarını et yememe üzerine kuranlara Vejetaryen dendiğini biliyorduk. Veganizm hiç bir şekilde hayvansal ürün kullanmama prensibine dayalı bir sistem. Et yemediğiniz gibi, yumurta, süt ve süt ürünleri de yemiyorsunuz. Aynı şekilde hiç bir hayvansal yan ürün kullanmıyorsunuz.

doğa ile birlikte yaşamının daha doğru olduğu bilincini de geliştireceğini, en azından insanoğlunun doğaya saldırgan bir şekilde davranmayarak da yaşamını gayet düzgün bir şekilde idame ettirebileceği farkındalığını yaratmayı hedefliyor. Gerekirse sadece etin yanı sıra hayvansal hiç bir ürünü kullanmayan vegan, hatta para ile hiç bir ilişkisi bulunmayan bir yaşam tarzı olan freegan olarak da gezisini sürdürebileceğine inanıyor.

"Yol boyunca hayvan eti yemeyeceğim ve bisiklet kullanarak ulaşımda ekstra fosil yakıt harcanmasına sebep olmayacağım. Solar paneller kullanarak, şebeke elektriğinden bağımsız olmayı deneyeceğim."

Doğa ile yakınlığı 3-4 yaşlarına dayanıyor Eda'nın. O yıllarda bir kaç yaz Kayseri ile Sivas arasında gittiği dede memleketi Maraşlı köyüne. "Dedem orada doğmuş, gençliğinde Kayseri'ye

ARMAĞAN EKONOMİSİ ve ZUMBARA

Senaryolarını değiştirenler kadim, S ancak bir o kadar da yeni bir kavramla tanışmama vesile olmuşlardı. Doğada var olan her şey vermek sisteminde hareket ediyor. Güneş ışığını ve ısını hiç bir karşılık beklemeden veriyor her sabah. Ağaçlar ne gölgelerinde kimleri dinlendiğini umursuyor, ne meyvelerini verdikleri kişileri seçip karşılığında bir şey bekliyorlar. İnsanoğlu ise, doğa sisteminin aksine genellikle becerilerini, yeteneklerini, zamanlarını ya da bilgilerini verdiğinde karşılığında bir şey bekler halde.

Oysa armağan ekonomisinde sistem, verdiğimiz hizmetleri ya da ürünleri, o piyasadaki belirlenmiş parasal değerleri ile değil de karşındakinin ona verdiği değerle ölçeyim ve ben vereyim, o bana ne isterse versin, isterse belli bir parasal karşılığı için ne düşünüyorsa onu versin şeklinde. İsterse bunun karşılığında bir ürün versin, isterse bir hizmet versin, isterse hiç bir şey vermesin. Veremiyorsa da vermesin. Zumbara diye bir hareket var mesela. Üye oluyorsun ve senin elinden gelen şey ne ise onu veriyorsun. Diyelim çok güzel piyano çalıyorsun. Topluluğa diyorsun ki, ben ayda bir kere iki saat piyano dersi vermek istiyorum. Bunu bu topluluğa sunmak, armağan etmek istiyorum. Ancak hiç bir karşılık beklemiyorsun. Sistem geliştikçe, toplulukta herkes kendi bilgi ve becerisini armağan ettikçe, gün geliyor senin bir ihtiyacın da karşılanabiliyor. Bilgi ve becerini ama en çok da zamanını verdiğin için Zumbara adını vermişler bu harekete; bir nevi Zaman Kumbarası.

yerleşmiş. Orada bir fabrika kurmuş, sanayici olmuş, sonra 70'lerde de İstanbul'a taşınmışlar ailece. Küçükken bir iki yaz dedemin ve babasının doğduğu o köye gitme fırsatı bulmuşum. O ziyaretler hala aklımda. Orada küçücük mavi bir kelebeğin peşinden koştuğumu ve onun elimde bıraktığı pulları falan hatırlıyorum."

Rüzgâr'ı sosyal medyadan takip eden Eda, onun çok önemli bir iş yaptığını inanıyor. "Çoğunluk onu küçümseyebilir. Ama ben takdir ediyorum.

Dalia Maya, Hüseyin Ürkmez'in Gezgin Deposu'nda

Çoğunluğun düşüncesinin aksine o dilenmiyor. İnsanlara aslında birbirine güvenmeyi hatırlatıyor. Birbirine karşılıksız bir şeyler vermenin ne kadar güzel olduğunu hatırlatmaya çalışıyor. Bir hizmet karşılığında bir şeyler vermek, takas yapmak, veya sadece yardımcı olmak. Oradaki ana prensip bu ve bir çok insan aslında o ekolojik gezgini gördüğü zaman pek anlam veremiyor. Oysa Rüzgâr bir şey istemiyor aslında, o bir şeyi kanıtlamaya çalışıyor bence."

GEZGİN DEPOSU

Rüzgâr ile Balat'ta, dünyanın her bir köşesinden anılarla dekore edilmiş insanların birbirlerine sevgi ile yakınlaştığı Derviş Baba Kahvehanesinde buluşmuştuk. Hüseyin'le ise Kadıköy'de minicik ama dekoru ile kendisini ta yolun başından fark ettiren Gezgin Deposu'nda buluştuk.

Kapının girişinde, ziyaretçiyi uzaklardan karşılayan sandal Hüseyin'e farklı gezilerde eşlik etmişti. Üç küçük sandalye ve bir minik masanın bulunduğu bu mekân Hüseyin'in farklı gezilerinin şahitliğini yapıyordu bir anlamda. Duvarlara dayandırılmış kayıklar, kenarları yıpranmış kürekler, kullanılmış eldivenler, kasketler, biri katlanabilir olmak üzere iki bisiklet, günler boyunca yalnızlık içinde yenilen yemeklerin ısıtıldığı iki minik ocak... Her hali ile yalnızlığı, belki de bir asosyallığı işaret eden bir dekor. Aylarca, tek başına, bisiklette pedal çevirerek olsun, ya da bir sandalda kürek çekerek olsun, gezmek sosyal bir insanın ne kadar yapabileceği bir merak acaba? Ancak Hüseyin, uzun uzun konuşması, neşeli ses tonu, sıcacık yaklaşımı ile oldukça sosyal bir insan görüntüsü veriyordu.

"Denizi ve denizi dinlemeyi seviyorum. Kürek çekmemdeki önemli nedenlerden biri de denizin bana konuşması: 'Bugün gideceksin ya da gitmeyeceksin' diye soruyor. Bu benim için önemli. Esiyor mu? Rüzgâr karşıdan mı esiyor?

Mecburen kıyıya çekip bekliyorsun. Dalgaya karşı gidemezsin. O beklediğiniz anda da deniz şöyle diyor bana: 'Şimdi in kıyıya, ne yaparsan yap.

Kimlerle tanışırsan tanış. İster bisikletinle dağlara çık; istersen Yorgo'nun meyhanesine git, orada adamlarla sohbet et.'

Ben de öyle yapıyorum zaten. Kıyıya iniyorum, insanlarla temas kuruyorum. Bisikletimle geziyorum o kötü havanın sayesinde orada yeni bir şey öğreniyorum. Doğa ne isterse ona tabiyim. Doğaya meydan okuyamıyorum. Ve denizde asla yalnız olmadım."

Sandalda da nasıl sosyal olur ki insan? Bir başımasın...

"Müziğim var, müzik dinliyorum. Bazı yerde dinlendiğim zaman, zaten insanın dostu kitap derler, orada kitap devreye giriyor. Bazan zaten denizde dalıyorum, geziyorum zaman akıp geçiyor. Kıyıda da öyle, denizde de öyle. Hiç yalnızlık çekmiyorum. Zaten Yunan müziği eğlencelidir genelde. Çok keyfe keder bir yolculuk sandal yolculuğu fırtına olmadığı zaman... Fırtına olduğu zaman da hiç bir şey hatırlamıyorsunuz. Öyle bir mücadeleye girerseniz, saatlerce de sürse aynı kare sanki. Altı saat, yedi saat ne oldu onca süre? Hep aynı. Orada film kopuyor zaten."

DOĞA GİBİ DÜŞÜNMEK

Bir kere bir fırtınada yarım saat boyunca aynı noktada kürek çekmek zorunda kaldığını anlatıyor Hüseyin. Genellikle keyfe keder bir yolculuk olsa da, çok dikkatli olmak gerektiğini, coğrafya bilgisinin geliştiğini ve her an nelerden geçtiğinin farkında olmak gerektiğini anlatıyor. En önemlisi de sanırım doğa gibi düşünüp, doğa gibi hareket edebilmek.

"Mesela bir yerde kötü bir hava geliyor. Çok kötü bir hava geliyor Anamur tarafında. Her taraf da kayalık... Her geçtiğim yeri hafızama almak zorundayım. Çünkü hava değiştiğinde az önce bir koy ya da büyük bir kaya parçası gördüğümü hatırlayıp onun arkasına saklanmaya gidiyorum. Öyle laylaylom yok. Çünkü hava değiştiğinde, sonuçta sandalın üstü açık, dalgada batarsınız. Dolayısıyla her gördüğüm yeri hafızaya alıyorum. Yiyeceğim, suyum var, iki gün bekliyorum. Baktım yiyeceğim bitiyor, suyum bitiyor, ondan sonra tırmanmaya başlıyorum. Ya da gece geç saat,

ONLAR, GEZGİN BİR ANNE-BABANIN ÇOCUKLARI...

Can 8, Ece 12 yaşında. Onlar senaryolarını en küçük yaştan itibaren doğa içinde gezginliğe de yakın bir şekilde yazma şansını yakalayanlar. Onlar, gezgin bir anne-babanın çocukları... "Ece ilk turunu yaptığında 8 yaşındaydı" diye söze giriyor babaları Cem Eröz: "O günün en uzun etabı 98 km idi ve Ece de o etabı sıkıntısız geçmişti."

"Can, ilk turunu yaptığında 5 yaşındaydı bu menzili çok rahatlıkla geçebildi. Parkur sürüşlerimizi, saatte ortalama 15-18 km hızla yapıyoruz. Mutlaka 4 mola veriyoruz ve bu molalarda, yeme içmenin yanı sıra, mutlaka, gezinin içine yerleşmiş olan kültürel bir tema da işleniyor. Ya bir müze geziyoruz veya doğayla ilgili özel bir bilgi alı-

yoruz, hiç yoksa, yolumuz üzerindeki eski bir şehri geziyoruz."

Bu yıl da, Dresden'den başlamak üzere, Elbe nehrinde bir haftalık bir gezi planlıyorlar. "Bu turların ilkinizi biz, 2011 yılında, ikincisini de 2012 yılında yaptıktan sonra, artık rutin olarak, Almanya'da, her yıl bir parkur seçip, sürüşlerimizi yapmaya başladık. Bu parkurlar genelde, 300-350 km uzunlukta ve 5 günde geçtiğimiz parkurlar. Yani ortalama günde 60-70 km yol yapıyoruz." Bu şekilde, spor, kültür ve ailece birlikte son derece eğlenceli zaman geçiriyorlar.

Almanya etkinliklerinin yanı sıra, bir de her yıl 16-18 Mayıs tarihlerinde, şehitlerimizi anmak amacıyla, İstanbul'dan Çanakkale'ye toplu bir sürüş yapıyorlar. "Bu sürüş oldukça zorlu olmakla beraber, son derece anlamlı ve çocuklar için çok özel bir önem taşıyor. Bu parkurda, günlük 80 - 110 km arası yol yapıyoruz."

hava karanlık, zifiri karanlık, dağlar, vadiler.. Bakıyorum yolumu hemen buluyorum. Bakıyorum bir dere, bir dere yatağına gidiyorum. Nereden bulabilirim onu, nereden aklıma geliyor? Çünkü vadi kocaman bir dağ, orada akan bir su olacak, aktığı bir yer olması lazım, hop giriyorum oraya. Sonra millet bana diyor ki; 'Ya sen daha önce geldin mi buraya? Karanlıkta yolunu nasıl buldun sen?' Oralı olmam şart değil; coğrafya bilgisi de geliyor gezdikçe. Ve rüzgârın nereden eseceğini de tahmin edebiliyor insan zamanla. Yani kıyı denizciliği de böyle bir şey. Her saniye suyu hissediyorum ben. Denizi hissediyorum."

DOĞA GİBİ HAREKET EDEBİLMEK

Doğa gibi hareket edebilmek sıra dışı gezginler için olduğu kadar dünya üzerinde yaşayan herkes için önemli aslında. Doğayı inceleyip doğaya en uygun yaşam şeklini geliştirmeyi amaçlayan permakültürün de odak noktasında bu yatıyor.

Dünyada son yıllarda yükselen bir yaklaşım ise Biyo-mimikri adı verilen bilim dalı. Bilim adamları uzun yıllardır doğanın minimum enerji ile maksimum verimi alacak şekilde tasarlanmış olduğunun farkında idi.

Son yıllarda doğayı, bitkileri, böcekleri daha yakından incelemeye; doğada zaten var olan sistemleri taklit etmeye başladılar. ■

KANSERDEN KURTULMANIN YOLLARI

Kanser, yayılma gösteren ve ölümcül olabilen bir hastalıktır. ABD’de kalp hastalığından sonra en sık rastlanan ikinci ölüm nedenidir. Ama aynı zamanda önlenabilir bir hastalık olan kansere, batılı toplumlarda her 350-250 kişiden birinde, 60 yaş üzerindeki kişilerde de her 300 kişiden birinde rastlanmaktadır.

Prof. Dr. Alp GÜRKAN

Vücuttaki tüm organlar hücrelerden oluşur. Genellikle hücreler bölünür ve yarayı onaracak ya da

ölen hücrenin yerine geçecek yeni hücreler üretir. Normalde vücudumuzdaki hücreler belli

bir çoğalma/ölme dengesi içerisindeyler. Bu bölünmeler sonucu bazen genetik yapısı anormal olan hücreler oluşur. Normalde her insanda her

gün böyle anormal yapıdaki hücreler sürekli oluşabilir. Ancak vücudun savunma sistemi, genetik yapısı bozuk bu anormal hücreleri yok eder; hatta bu anormal hücreler bu problemi algılayıp kendi kendilerini yok ederler. Ama bazen bu hücreler vücudun savunma sistemlerinden kurtularak çoğalmaya başlarlar. Çevresel (örn. tütün, kimyasal madde) veya kalıtsal faktörler ya da bağışıklık sisteminde değişiklik, hormonal etkiler gibi diğer faktörler de kanser hücrelerinin oluşmasına neden olur.

Genellikle tümör hücreleri normal hücrelere göre daha hızlı çoğalırlar ve tümör çapı 1 cm'e ulaştığında tümörün kendi kan damarları gelişir. Bu büyüklüğe ulaştıktan sonra tümör hücreleri kan yoluyla dolaşıma geçer ve uygun şartlarda uzak organlarda veya bölgelerde yerleşebilirler. İşte o zaman geç kalınmış olur.

Geç kalmamak için bazı önlemler almak gerekir. Bunlardan biri kanser belirtileri hakkında uyanık olmak ve Dünya Sağlık Örgütü'nün tarama programlarına uygun olarak belirli aralıklarla kontrollere gitmektir. Birkaç gün ya da birkaç hafta süren yeni belirtiler hekim tarafından kontrol edilmelidir. Erken tanı konması, kanser tedavisinin başarılı olma şansını artırır.

- ▶ Üç haftada iyileşmeyen yara, ağrı ya da ülser
- ▶ Görünürde bir neden olmaksızın hızlı kilo kaybı
- ▶ Rahatsız edecek derecede öksürük ya da boğuk ses
- ▶ Öksürükle kanlı balgam çıkması
- ▶ Ağrı olmadan idrarla kan gelmesi
- ▶ Düzensiz vajinal kanamalar
- ▶ Menapoz sonrası olan vajinal kanamalar
- ▶ Barsak ve mesane ile ilgili alışkanlıklarda değişiklik
- ▶ Büyük abdestten gaita ile karışık kan gelmesi
- ▶ Büyüyen, kanayan ya da kaşınan leke ya da ben
- ▶ Hazımsızlık ya da yutma güçlüğü
- ▶ Memede ya da vücudun başka bir bölümünde kalınlaşma ya da şişlik

Bu belirtiler genellikle kanser dışı hastalıklarla görülmesine karşın, kanserin erken evre belirtisi de olabilir; böyle durumlarda kişinin uyanık olması ve bir hekime danışması iyi olur.

Meme, kalın barsak, rahim ağzı ve prostat kanserleri bazı tarama yöntemleriyle erken tanınırlar ve erken tanılar sonucu bu hastalıktan tamamen kurtulma şansı tanınırlar. Dünya Sağlık Örgütü'nün kanser taramaları için önerileri bazı kanser türleri için şöyledir:

TARAMA YÖNTEMLERİ

Meme Kanseri: Kadınlarda en sık görülen kanser çeşidinin meme kanseri olduğu gösterilmiştir. Batı yaşam tarzı olan ülkelerde yaşam boyunca 8 kadından birinin meme kanseri olduğu saptanmıştır.

-20 yaşından itibaren her kadın, her ay kendi kendini muayene etmelidir.

-20'li ve 30'lu yaşlardaki kadınlar (20-40 yaş arası) en az 3 yılda bir klinik muayene yaptırmalıdır.

-45 yaş üstü tüm kadınlar: Her yıl klinik muayene yaptırmalı ve yılda bir kez mamografi çekilmelidir.

1. derece akrabalarda meme kanseri öyküsü veya kişide daha önceden alınmış radyasyon gibi risk faktörleri var ise tarama programlarına daha erken başlanmalıdır. Yeni nesil mamografilerde alınan ışın miktarının çok düşük ve uygun aralıklarla alındığında zararsız olduğunu vurgulamak gerekir.

Rahim ağzı (Serviks) Kanseri:

Kadın kanserlerinin meme ve rektum kanserinden sonra 3. sıklıkta görülür. Gelişmekte olan ülkelerde 2. sıklıkta görülür iken, gelişmiş ülkelerde tarama programlarının başarılı uygulamaları nedeniyle 6. hatta bazı ülkelerde 10. sıraya inmiştir.

İlk cinsel ilişkiden itibaren ilk 3 yıl içinde veya en geç 21 yaşında ve bu yaştan itibaren, her yıl kadın hastalıkları muayenesi ve PAP - Smear testi yapılmalıdır.

30 yaşından sonra peş peşe yapılan

son 3 tarama normal bulunmuşsa tarama aralıkları 2-3 yılda bir çıkarılabilir. Organ nakli, kemoterapi tedavisi yada uzun süreli kortizon içeren ilaçlar kullanması nedeniyle bağışıklık sistemi baskılanmışsa kontrollere yıllık devam edilir.

30 yaş üstü ve normal sonuçları olan kişiler için diğer bir öneri de 3 yılda bir yapılacak olan PAP - Smear testi ve HPV - DNA testidir.

70 yaş ve üstü kadınlarda son yapılan PAP-Smear testlerinden 3 veya daha fazlası veya peş peşe yapılan testlerden 10 tanesi birden normal gelirse serviks kanseri için tarama sonlandırılabilir. Yukarıda belirtildiği gibi bağışıklık sistemini baskılanmış hastalarda tarama yıllık olarak devam etmelidir.

Histerektomi (rahmin rahim ağzı ile birlikte tamamen alınması) ameliyatı olan hastalarda tarama yapılmayabilir.

Kalın Bağırsak (Kolorektal)

Kanseri: Kalın bağırsak ya da kolon ve rektum kanserleri, özellikle gelişmiş ülkelerin önemli bir sağlık sorunudur; erkeklerde tüm yeni kanser vakaları içinde görülme sıklığı üçüncü sırayı almaktadır.

50 yaşından sonra her yıl dışkıda gizli kan tetkiki, 5 yılda bir rektal muayene ve rektosigmoidoskopi ya da,

Her 10 yılda bir rektal muayene ve tam kolonoskopi veya,

Her 5-10 yılda bir çift kontrastlı kolon grafisi ve rektal muayene önerilmektedir.

Ailesinde kolon kanseri olan, kendisinde polip hikayesi ve ülseratif kolit veya Crohn hastalığı olan bireylerde tarama testlerine daha erken yaşta başlanmalıdır.

Prostat Kanseri: Prostat kanseri erkekler arasında akciğer kanserinden sonra en sık görülen ikinci kanser çeşididir.

50 yaşından itibaren PSA ve rektal tuşe ile muayene yapılmalıdır. Ancak daha önce ailesinde kansere rastlanılmış olan yüksek risk grubundaki erkekler bu testlere 45 yaşında başlamalıdır.

*“Çevresel veya kalıtsal”
faktörler ya da bağışıklık
sisteminde değişiklik,
hormonal etkiler gibi
diğer faktörler de kanser
hücrelerinin oluşmasına
“neden olur*

Akciğer Kanseri: Kanser nedeniyle olan en sık ölüm nedenidir. Sigarayla yakın ilişkilidir. Akciğer kanserine yakalananların %90'ı ağır sigara içicisidir. Ancak belirlenen bir tarama testi yoktur. Ağır sigara içicisi, asbestozla temasta olan veya göğüs bölgesi radyasyonla temas eden kişiler gibi yüksek riskli insanlar senede bir düşük doz tomografi veya akciğer grafisi çekebilirler.

Bu uygulamalara dikkat edildiğinde kanser erken yakalanacak ve daha basit tedavi yollarıyla iyileşme sağlanabilecektir. Gelişmiş ülkelerde hem insan sağlığı hem de erken tanı konmanın getirdiği risk-maliyet analiz avantajı nedeniyle özel sağlık sigortası yaptıracak kişilere bu incelemeler hastanın isteğine bağlı değil zorunlu kılınmıştır. Yukarıdaki listeden görüldüğü gibi tarama testleri içinde CA125, CA15-3, CA 19-9 gibi tümör markırları, MR veya tomografi hatta PET yoktur. Maalesef ülkemizde bu testler bazen ekonomik rant sebebiyle gereksiz yere kullanılmak-

tadır. Bu testler tarama testleri olarak kullanılamazlar. Bu testlerde kanser olmadığı halde kansermiş yanılgısını verecek yanlışlıklar olma olasılığı yüksektir. Bu nedenle bu tanı araçları ancak kanser tanısı almış hastaların tedavi öncesi değerlendirmesi ve takipleri için kullanılırlar.

Tabii esas olan kansere yakalanmanın yollarını bulmaktır. Yapılan araştırmalarda kanserin oluşumunda, değiştirilemez faktörler dışında önlem alınarak kanser oluşma riskini azaltabileceğimiz değiştirilebilir faktörler de vardır.

KANSERDEN KORUNMANIN YOLLARI

Amerikan Kanser Derneği'nin beslenme ile ilgili öğütlerine kulak verebiliriz.

-Tütün ürünlerini kullanmayın.

-Normal vücut ağırlığına uygun ölçüde zayıf kalın.

-Her gün düzenli egzersiz yapın.

-Kırmızı et ve işlenmiş gıda tüketimini azaltın.

-Daha çok sebze ve meyve tüketimine yönelin.

-Alkol tüketimini kadınlar için günde bir erkekler için günde iki kadehle sınırlayın.

-Sigarayı bırakın. Sigara ya da sigara gibi kansere sebep olan maddeleri bırakmak önemli ölçüde kanser riskini azaltır. Sigara bırakıldıktan sonra buna bağlı hastalıkların riski 1-2 yıl içinde yarıya iner, yıllar geçtikçe daha da azalarak 10 yıl sonra hiç sigara içmemiş kişilerin riskine yaklaşır. Günde 2 paket sigara içenlerde hiç içmeyenlere oranla akciğer kanseri riski 10 kat daha fazladır. 2 paketten fazla sigara içenlerin akciğer kanserine yakalanma olasılığı yüzde 20'dir.

-Çok miktarda fiber yani posa (kepek, sebze, meyve) içeren besinleri tüketin.

-Tuz veya nitritlerle konserve edil

14. Yağlı hayvansal proteinler:

Bunlardan uzak durun. Hayvansal proteinli gıdaları fazla tüketen kadınlarda non-Hodgkin's lenfoma gelişme riski fazla oluyor. Bu nedenle az yağlı ya da yağsız süt ürünleri tüketin, biftek yerine balık, tereyağı yerine de zeytinyağını tercih edin.

15. Taze soğan:

Fazla miktarda kuru soğan prostat kanseri riskini yüzde 50 azaltır. Ancak, çiğ olarak ya da çok az pişirildiği zaman etkisi güçlü olur. Bu nedenle taze soğan, dünyanın en tatlı soğanı olarak bilinen Vidalia soğanı, arpacak soğanı ya da Çin sarımsağını deneyin.

16. Yürüyüş:

Her akşam yemekten sonra yarım saat yürüyün. Yürüyüş göğüs kanseri riskini azaltır. Ölçülü egzersiz östrojen hormonu seviyesini düşürür. Ayrıca haftada 4 saat yürümek ya da gezmek pankreas kanseri riskini de yarı yarıya düşürür.

17. Kuru temizleme:

Birçok kuru temizlemeci halen hayvanlarda böbrek ya da karaciğer tahribatına neden olduğu tespit edilen perchloroethylene isimli bir kimyasal kullanır. Kuru temizleme gerektirmeyen giysiler alarak ya da onları elinizde kendiniz yıkayarak bu kimyasala maruz kalmazsınız. Eğer giysilerinizi kuru temizlemeye vermek zorun-

daysanız, onları plastik poşetinden çıkarın, giymeden önce dışarıda veya başka odada havalandırın.

18. Tütsülenmiş gıdalar:

Turşu yerine taze salatalık, tütsülenmiş yerine de taze somon balığı tercih edin. Araştırmacılar, tütsülenmiş ve turşusu kurulmuş gıdaların çeşitli kanserojenler içerdiğini söylüyorlar.

19. Kızarmış patates ve patates cipsleri:

Bunun yerine patates püresini tüketin. Yiyeceklerin ısıtılması sırasında ortaya çıkan akrilamid maddesi kansere yol açar.

20. Stres:

Stres seviyesi yüksek olan erkeklerin kanında prostat kanseri gelişiminin belirleyicisi olan PSA (prostata özgü antijen) bulundu. Bu nedenle herkesin stresten uzak durması gerekiyor.

21. Kızartılmış gıdalar:

Fred Hutchinson Kanser Araştırma Merkezi tarafından yapılan yeni bir araştırmaya göre, kızarmış patates, kızarmış tavuk, balık kızartma ya da kızarmış hamur işleri yiyen erkeklerde prostat kanseri riskinin yüzde 37 daha fazla olduğu belirlendi. Yüksek ısıda kızartılan yağ yiyeceklerin içinde kanserojen bileşenler oluştururlar.

22. Nar suyu:

Wisconsin Üniversitesi'nde görevli araştırmacılar, nar suyunun akciğer

“Günümüzde kullanılan ilaçların 140 bin kadarı sentetik, 80 bin kadarı ise bitkilerden ve denizden bilimsel yöntemlerle elde edilmiştir.”

kanseri gelişimi engelleyebildiğini tespit ettiler. Ayrıca önceki araştırmalar, nar suyunun fareler üzerinde prostat kanserini geciktirdiğini gösterdi. Araştırmacılar, günde yaklaşık 450 gram nar suyu tüketmenizi öneriyor.

23. Her gün terleyin:

Vermont Üniversitesi'nde yapılan araştırmaya göre, çok egzersiz yapan erkeklerde daha az aktif olanlara oranla akciğer gelişme riski yüzde 68 ve daha az kolorektal kanser riski ise yüzde 38 daha az. Kardiyo (vücudunuzun yağ oranını azaltmak ya da dengelemek için yapılan egzersizleri) ve direnç kazandırıcı egzersizler iltihabı ve hormon seviyesini kontrol etmeye yardımcıdır ve ayrıca bu egzersizler bağışıklık sisteminizi güçlü tutuyor.

24. Horlama:

Wisconsin Üniversitesi'nde görevli araştırmacılara göre, uyku apnesi sorunu bulunan insanların kanserden ölme ihtimali 5 kat daha fazla. Uyku apnesi sorunu bulunan kişilerin kanındaki oksijen seviyesi düşüktür. Bu da mevcut küçük tümörlerin yeni kan damarları geliştirmesine yol açar.

25. Kabuklu kuruyemiş:

Her gün sağlıklı selenyum kaynağı olan Brezilya fıstığından 3 tane tüketin. Harvard Üniversitesi'nde düzenlenen araştırmaya göre, bu miktar prostat kanseri gelişme riskini yüzde 48 azaltıyor.

Tüm dünyada kanserlerin yüzde 70'nin beslenme ve diyet kaynaklı olduğu düşünülmektedir... ■

*Genel Cerrahi Uzmanı

Bİ' TORBA DOLUSU MİS KOKU

Koroplast, kokulu çöp torbaları, çilek, vanilya ve limon kokulu çeşitleriyle mis gibi kokuyor. Banyonuzun ve mutfağınızın kokusunu değiştiriyor.

KOROPLAST®
Hayatı Kolaylaştırır

*Justin
Timberlake
ilk kez
İstanbul'da!*

Justin Timberlake 'Dünya Turnesi' kapsamında Türkiye'deki hayranları için sahne alacak. En son Amerika Müzik Ödülleri gecesinde kazandığı favori pop/erkek rock sanatçısı ödülleri dahil üç ödülle evine dönen Timberlake, ayrıca GQ tarafından yılın erkeği seçildi. '20/20 Experience' turnesinin, aynı adı taşıyan 4 milyonluk albümü bu yılın en çok satılanı oldu.

Bu albüm son beş yılın en iyi çıkış yapan erkek sanatçısı, hatta son beş yılın Amerika tarihindeki en iyi dijital çıkışı olarak kabul ediliyor.

'20/20 Experience' albümü top 200 sıralamasında (3 haftalık) ve R&B albüm listelerinde (10 hafta) birinci durumda. 10 parçasının da yayınlanmasından sadece bir hafta sonra dijital ortamda şarkılar Amerika'da 7 milyondan fazla satıldı. Albüm Amerika dahil üç ülkede daha platinyum seviyesine yükseldi.

26 Mayıs Pazartesi
İTÜ Stadyumu

Her tarz müziğin ustalarını ağırlıyoruz

AEROSMITH TÜRKİYE'DE

Rock'n Roll'un efsane grubu Aerosmith, dünya turnesi kapsamında İstanbul'da sahne alacak.

Türkiye'de ilk kez konser verecek olan grup, unutulmaz şarkılarının yanı sıra 11 yıl aradan sonra tamamen yeni şarkılardan oluşan ilk stüdyo albümü 'Music From Another Dimension'dan da şarkılar seslendirecek.

Rolling Stone dergisinin "Tüm Zamanların En Büyük 100 Sanatçısı" listesinde yer alan Aerosmith,

66,5 milyonu ABD sınırları içinde olmak üzere, sattığı 150 milyon albüm ile "gelmiş geçmiş en fazla albüm satan Amerikalı rock grubu" olarak tarihe geçti. 2001 yılında Rock and Roll Hall of Fame tarafından onurlandırılan grup, başta 4 Grammy ödülü olmak üzere birçok ödülün de sahibi... Aerosmith, Steven Tyler

(vokal), Joe Perry (gitar), Tom Hamilton (bas), Joey Kramer (davul) ve Brad Whitford'tan (gitar) oluşuyor.

14 Mayıs
Çarşamba
İTÜ Stadyumu

PINK MARTINI

İş Sanat 2013-2014 sezonuna dünya müziğinin en renkli topluluklarından Pink Martini ile veda ediyor. Bu özel gecede, 2009 yılından bu yana ilk kez Pink Martini ile Avrupa turnesine çıkan ve sıcak sesine hasret kaldığımız China Forbes tekrar İstanbullu hayranlarıyla buluşacak. Samurayların aşk şarkılarından 1930'ların Küba müziğine, Fransız şansonlarından Brezilya sokak şarkılarına kadar dinlemesi en keyifli şarkıları tozlu raflardan bulup çıkaran Pink Martini, yepyeni albümleri 'Dream a little dream'i, hemen ardından 'Get Happy' albümlerinin tanıtımı için Avrupa turnesine çıktı. Sezonun bu son konserini sakın kaçırmayın...

23 Mayıs Cuma
İş Sanat

RAVI COLTRANE QUARTET

Babası efsanevi saksofoncu John Coltrane'in izinden giderek daha şimdiden adını altın harflerle caz tarihine yazdıran Ravi Coltrane sezonun son caz konserini taçlandırıyor. Saksofoncu, band lideri, besteci, prodüktör ve bağımsız plak şirketinin kurucusu olarak etkileyici ve çok yönlü bir kariyer süren Coltrane, 1997'de ilk albümü 'Moving Pictures'ı çıkardı. Bu albüm ile caz severlerde kuvvetli bir ilk izlenim bırakan Coltrane, günümüzün en yeniliğe açık caz müzisyenlerinden ve doğaçlamacılarından biri haline geldi. Deneyimli saksofoncu müzikal yolların ayrıldığı ve kesiştiği doğaçlama bir kuartet düzenlemesi yarattığı son albümü Spirit Fiction ile dinleyicisini büyülemeye devam ediyor.

16 Mayıs
Cuma
İş Sanat

Ayo

2006 yılında çıkardığı Joyful albümü ile müzik dünyasına hızlı bir giriş yapan folk-soul şarkıcısı

Ayo Avrupa'nın en büyük pop yıldızlarından biri olma yolunda emin adımlarla ilerliyor. 'Gravity At Last' ile Fransız listelerinde birinci sıraya oturarak başarısını perçinledi. Nijeryalı bir babadan ve Çingene bir anneden dünyaya gelen güzel sanatçı ailesinin müzik geleneğini özümsemenin yanı sıra müziğinde Amerikan soulu, reggae ve Afrobeat gibi türlerden esinleniyor. Son albümü 'Ticket To The World' ile içtenlik ve zarafet dolu yepyeni 16 yeni parçaya hayat veren Ayo bu sezon dünya müziği kuşağının son konserinde Türk hayranları ile birlikte olacak.

20 Mayıs Salı
İş Sanat

AFRO-CUBAN ALL STARS

Küba müziğinin geldiği noktanın merkezinde yer alan Afro-Cuban All Stars, Türk seyircisi ile buluşuyor. Juan De Marcos Gonzales, bugün Küba müziğinin geldiği noktanın tam merkezinde yer alan ve Afro-Cuban All Stars, Buena Vista Social Club, Ruben Gonzales, Sierra Maestra ile yaptığı çalışmalar doğrultusunda Küba müziğinin dünyaca tanınmasına öncülük etmiş bir figür... Afro-Cuban All Stars albümü 'A Toda Cuba Le Gusta', 1998 yılında Grammy'e aday gösterildi.

16 Mayıs Cuma
İstanbul Kongre
Merkezi Harbiye
Salonu

NOSTALJİK BİR ESİNTİ: ADAMO

Salvatore Adamo, ilk başarısını 14 Şubat 1960'da on yedi yaşındayken yaptığı şarkılardan "Si j'osais" adlı şarkısı Lüksemburg radyosunda yayınlanmasıyla yaptı.

1963 yılında yayınladığı 'Sans Toi Ma Mie' isimli şarkısıyla, Adamo ismini Fransa müzik listelerinin tepelerine yazdırdı. 1965 yılında Olympia'da sahne aldıktan sonra ise Adamo kısa sürede dünya çapında bir star haline geldi. Sanat hayatı boyunca şarkıları sayısız dile çevrildi. Sadece 'Tombe la Neige' şarkısı dünyanın çeşitli ülkelerinde sayısı beş yüzü geçen şarkıcı tarafından yeniden kaydedildi.

Ülkemizde bazı şarkıları Fecri Ebcioglu tarafından Türkçe'ye çevrilip Adamo tarafından Türkçe plak haline getirilip satış rekorları kırdı.

Fransızca şarkılarıyla Adamo, Avrupa'nın ticari anlamda en başarılı şarkıcılarından biri oldu, albümlerinin satışı dünya çapında 100

milyonu aştı. 2010 yılında çıkardığı "De toi a moi" albümü ile Fransa'da altın plak ödülü alan Adamo'nun son albümü "La Grande Roue" ise 2012 yılında piyasaya sürüldü.

Adamo, UNICEF Elçisi olarak da birçok yardım organizasyonunda gönüllü olarak yer aldı.

31 Mayıs
Cumartesi
Cemal Reşit Rey

İSTANBUL MÜZİK FESTİVALİ AÇILIŞ KONSERİ

42. İstanbul Müzik Festivali, şef Gürer Aykal yönetimindeki Borusan İstanbul Filarmoni (BİFO) ve uluslararası yarışmalardan ödüllere dönen başarılı genç viyolonselcimiz Dorukhan Doruk ile açılıyor. 2003 yılından bu yana İstanbul Kültür Sanat Vakfı'nın sürekli orkestrası olan BİFO, bugüne kadar festival kapsamında Arvo Part, Giya Kancheli ve Fazıl Say'ın eserlerinin

dünya prömiyerlerini gerçekleştirdi. BİFO, onursal şefi Gürer Aykal yönetiminde, festivalin temasına gönderme yapan bir program ve tüm müzikseverlerin keşfetmekten mutluluk duyacağı genç viyolonseli Dorukhan Doruk ile İstanbul Müzik Festivali'nin açılış konserini verecek.

31 Mayıs Cumartesi
Zorlu Center PSM

PROGRAM:

Ahmet Adnan Saygun
Bir Orman Masalı, Op. 17
Piotr Ilyich Tchaikovsky
Rokoko Teması Üzerine
Varyasyonlar, Op. 33
Felix Mendelssohn
Senfoni No.3, La minör,
"İskoç", Op. 56

5 Haziran
Perşembe
Aya İrini
Müzesi

AVUSTURYA BAROK TOPLULUĞU & NURIA RIAL

**'ARYALAR VE
KONÇERTOLAR'**

Avrupa sahnelerinin parlayan yıldızı Nuria Rial, Avusturya Barok Topluluğu'yla ödüllü işbirliğini, Handel, Vivaldi ve Sammartini'nin yapıtlarından oluşan bir seçkiyle barok müziğin adeta kutsandığı bu konserde dinleyicilere sunuyor. Duygusal hassasiyetiyle dinleyicilerine her an yeni bir keşif heyecanı yaşatan İspanyol soprano Rial, konserlerinde samimi cazibesiy-le kuşatıcı, muhteşem tonuyla hayranlık verici bir etki bırakıyor. Sanatçı özellikle barok ve Rönesans dönemi yoğunlaşarak övgüler topladı; Haydn ve Teatro d'Amore albümleriyle ECHO ödülünü kucakladı. Avusturya Barok Topluluğu ise 2001'de blok flüt virtüözü Michael Oman'ın öncülüğünde Avrupa'nın oda müziği üzerine uzmanlaşmış

PROGRAM:

Handel ve Vivaldi'den arılar Sammartini ve Vivaldi'den flüt konçertoları

en iyi dönem çalgısı yorumcularının bir araya gelmesiyle oluştu. Bugüne kadar saygın festivallere konuk olan Nuria Rial, 16. ve 18. yüzyılların müzik repertuvarına odaklanan Avusturya Barok Topluluğu eşliğinde İstanbul Müzik Festivali dinleyicileriyle buluşacak.

GENÇ PİYANİST ALEXEJ GORLATCH

Olağanüstü yeteneği ulusal ve uluslararası ödüllerle tekrar tekrar tescil edilen 25 yaşındaki Ukrayna asıllı Alman piyanist Alexej Gorlatch, 2007'de Bonn'da Uluslararası Beethoven Piyano Yarışması'nda izleyiciler tarafından oybirliğiyle en çok beğenilen piyaniste verilen "Seyircinin Seçimi" özel ödülüne layık görüldü. Birlikte konser verdiği orkestralar arasında ise Japon NHK, Tokyo Senfoni Orkestrası, Nagoya Filarmoni Orkestrası, Johannesburg Filarmoni Orkestrası, Ukrayna Ulusal Orkestrası ilk akla gelenler arasında. Müzik çalışmalarına Almanya'da devam eden Alexej Gorlatch, aynı zamanda belli başlı müzik enstitülerinde ve zaman zaman da sahneye çıktığı konser salonlarda masterclasslar yapıyor.

5 Haziran Perşembe
Sakıp Sabancı Müzesi The Seed

17 Mayıs
Cumartesi
CRR

Bir besteci bir yorumcu

Şirin Pancaroğlu ve Hasan Uçarsu, 1999'dan bu yana yakın bir işbirliği içerisinde arp repertuvarına Türkiye'ye özgün bir solukla biçimlenen yeni eserler kazandırdılar. İstanbul Kültür Sanat Vakfı, Tekfen Kültür Sanat Eğitim Vakfı, İpek Yolu Projesi ve Arp Sanatı Derneği'nin siparişleri olarak hayat bulan bu

eserler, solodan konçertoya uzanan renkli bir yelpazede yerlerini alıyorlar. Besteci, çalgının bu ilkel, arkaik ses ve çalım özelliklerini müziğinde değerlendiren arpı sıklıkla birlikte anıldığı romantik ses evreninin dışında konumlanıyor ve zaman zaman onu bir nevi bilinmeyen bir vurmali çalgı olarak ritmik özellikleriyle de ele alıyor.

VİTRİNDEKİLER

Hüzünlü Özgürlük Yahudi Edebiyatı ve Düşüncesi Üzerine Yazılar Laurent Mignon / Gözlem Yay. / 176 sf.

Yahudi edebiyatı ve düşüncesi, her zaman her tür sınırı sorgulamak zorunda olmuştur. "Hüzünlü Özgürlük"teki yazılar, bu sorgulamaya çeşitli açılardan katkıda bulunmuş bazı edebiyatçıları, düşünürleri ve din adamlarını tanıtır. Bu kişilerin en belirgin ortak özelliklerinden biri, Yahudi geleneğinde olağanüstü bir öneme sahip olan 'tikkun olam' yani 'dünyayı tamir etme' ülküsünü benimsemiş olmaları...

Tarihte Yolculuk Edirne Yahudileri Naim A. Güleriyüz / Gözlem Yay. / 256 sf. + 32 sf. resim

Araştırmacı yazar Naim A. Güleriyüz, yeni kitabında okuyucuyu tarihte bir yolculuğa çıkararak, Edirne Yahudilerinin geçmişteki parlak yaşamlarının izini sürmekte ve onların öykülerini paylaşarak gelecek kuşaklara devretmekte...

Adam'ın Dirilişi Yoram Kaniuk / Koton Kitap / 400 sf.

İsrail'in usta yazarlarından Yoram Kaniuk'un en parlak eseri olan "Adam'ın Dirilişi", gelmiş geçmiş en etkileyici Soykırım romanlarından biri. Ölümüne yürüyen binlerce Yahudi'yi, gaz odalarına giderken eğlensin diye hayatı bağışlanan eski sirk palyaçosu Adam Stein'in, sadece Soykırım'dan sağ kurtulmalarını tedavi edildiği Necef Çölü'nün ortasındaki bir rehabilitasyon merkezinde bulunan hastalarla yaşadıkları, okuru Soykırım sonrasına götürecektir...

Yahudi Kaynaklarına Göre Yahudilik'te Ahiret İnancı İsmail Taşpınar / MÜ İlahiyat Fak. Vakıf Yay. / 303 sf.

Semavi dinlerin en eskisi olarak kabul edilen Yahudilikte, bu dünyanın ötesinde bir ahiret âleminin, ceza ve mükâfat yerinin mevcut olup olmadığını araştıran bu eser, geniş bir birikimin ve birkaç dilde yazılmış kaynaklara ulaşabilmenin sağladığı zengin temel üzerinde, ana metinlere dayanarak kaleme alınmıştır...

Periyodik Tablo Hayatta Kalma Öyküleri Primo Levi / Kırmızı Kedi Yay. / 224 sf.

Bu kitap, 20. yüzyıl İtalyan edebiyatının dünyaca ünlü yazarı Primo Levi'nin Auschwitz toplama kampından önceki ve sonraki yıllarını anlattığı otobiyografik öykülerinden oluşuyor. Bu öyküler, yazarın ait olduğu İtalyan Yahudi cemaatinin kültürüne, ırkçılığın neden olduğu yabancılaşmayla geçirdiği buhranlı öğrencilik yıllarına ve İkinci Dünya Savaşı'nda onu Auschwitz'e kadar götürecek koşullara edebi bir ışık tutuyor.

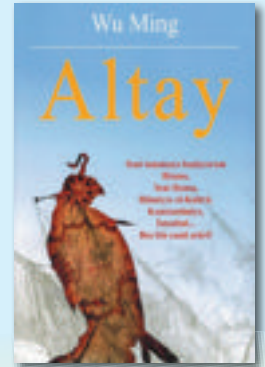

Altay

Wu Ming / Geoturka Yay. / 448 sf.

1569 yılında Venedik'teki bir silah deposunda yaşanan patlamadan sonra, istihbarat şefi Emanuel De Zante en güvendiği kişiler tarafından ihanete uğrar.

Eline geçen ilk fırsatta Venedik'ten kaçan De Zante, kendini Osmanlı İmparatorluğu'nda, Padişah II. Selim'in yakın dostu, Yahudiler için Kıbrıs'ta bir krallık yaratmaya çalışan Yasef Nasi'nin yanında bulur. Unutmak istediği Yahudi köklerine geri dönen ve Manuel Cardoso olarak anılmaya başlayan De Zante, zamanla Nasi'nin en güvendiği adam olacaktır...

Kabile Sen sen ol; sürüden olma! Eddi Anter / Destek Yay. / 232 sf.

Kalabalıkların içinde hiç yalnız hissettiğiniz oldu mu? Ya insanların sizi anlamadığını düşündüğünüz? Bir başkasını memnun etmek uğruna istemeden bazı şeyleri yaptınız mı? Bu sorulardan herhangi birine olumlu cevap verdiyseniz, hayatınızı çarkın içinde koşuşturarak geçiriyorsunuz demektir. Belki de farkında olmadan yaşamınızı beklemeye almışsınızdır...

Gözlem T: (212) 231 92 82

www.gozlemitap.com ♦ kitabevi@salom.com.tr

18+
35-

* Rüzgârla dans
edenlerin sporu
YELKEN

* **LİGH**T BESLENMEYE
ne dersiniz?

TURUNCU
dudaklı kadına
dikkat!

* *Galata ve
Le Marais*
İki farklı semt, bir ortak kader

* Gardırobumuzun
VAZGEÇİLMEZİ

DENİM

**Yetenekli
BAY
SANDLER**

ARDA'NIN MUTFAĞINDAN *naklen bildiriyorum...*

“Genç” Editörden,

Yazın geldiğini nereden anıyorum biliyor musunuz? Isınan havadan ya da gecenin geç kararmasından değil. Televizyondaki buram buram yaz kokan, sıcacık reklamlardan. İçimi ısıtıyor hepsi. Özellikle bir tanesi var ki favorim: Yalın’ın şarkısı eşliğindeki dondurma reklamı – hangi marka olduğunu söylemiyorum, reklama girer sonra! Kıpır kıpır bir klip, öyle güzel ki şarkısı çalmaya başladığında yerimde duramıyorum. Yanlış anlamayın dondurmayı fazla sevmem, ama yine de gecenin bir yarısı açık market arayışım geliyor. Öyle bir büyüsü var işte yazın! Yazın büyüsünü tamamlamakta bizim de ufacık bir katkımız olsun dedik ve sizi 18+/35- Gençlik ekimizin cıvı cıvı sayfaları ile baş başa bırakmaya karar verdik. Dergimizin 4. sayısı yine dopdolu ve çok da keyifli yazılarla dolu. Bu ay en “renkli” yazımız Joelle Pinto’nun kaleminden döküldü. Yazın en gözde makyaj renklerini paylaştığı yazısını okumadan, kozmetik alışverişine çıkmak isteyeceksiniz. Gençlik dergimize ilk kez konuk olan Sibel Konfino, yazın fit kalmanın – aynı zamanda da ağzımızı tatlandırmanın – yollarını öğretiyor. Eğer azıcık aşçılık varsa içinizde, tüm bu lezzetli tarifleri tek tek denemek isteyeceksiniz. Bu yemekte benim de bir tutam tuzum / biberim olsun istedim ve genç, yakışıklı, nazık şef Arda Türkmen ile samimi bir sohbet yaptım. Bizim söyleşide tarif yok, ama hayata dair güzel anılar, yaşanmışlıklar var...

Rakela Palombo, bu sayıda “tabiri caizse” Adam Sandler’ı masaya yatırdı ve bütün sırlarını paylaştı. Karşınızda tüm bilinmedik yönleriyle, Yetenekli Bay Sandler! Yaz deyince akla gelen ilk spor yelken, peki ya yelkenciler bu spora nasıl bakıyorlar? Ela Cenudioğlu, gerçek yelkencileri çapraz sorguya aldı... Bakın görün ne incelikleri varmış. Karel Valansi teknoloji konusunda bizleri bilgilendirmeye devam ediyor. iPhone’uza indirebileceğiniz uygulamaların tamamını bildiğinizi mi sanıyorsunuz yoksa? Bence yanılıyorsunuz. Ve biraz da gezelim görelim... Rehberimiz Mois Gabay bizleri Le Marais’de keyifli bir tura çıkartıyor. Bununla da kalmıyor, semtin Galata ile ortak notalarını gözler önüne seriyor. Hepsini severek okuyacağınızdan eminim.

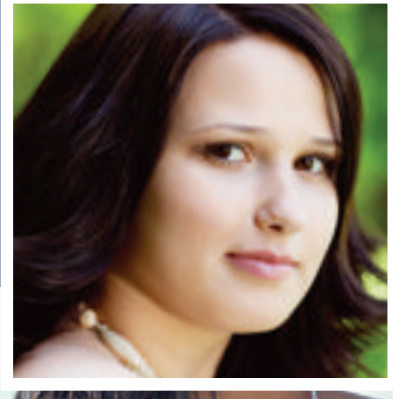
Hepimiz için güzel, sağlıklı, mutlu, neşeli, heyecanlı, zevkli, (boşlukları siz doldurun) bir yaz olsun,

aylin.yengin@gmail.com

Aylin YENGİN

Bu yazın yıldızı sen ol.

Sıradan diyetlerle vakit kaybetme. Sadece sana özel diyetlerle, uzmanların eşliğinde hedeflediğin kiloya ulaşmak için Diyetkolik.com'a tıkla.

diyetkolik
.com

facebook.com/diyetkolik

twitter.com/diyetkolikcom

plus.google.com/+Diyetkolik

AYLİN YENGİN

FOTOĞRAFLAR: TERİ ERBEŞ

Ardan'ın Mutfağı'ndan naklen bildiriyorum

Bundan altı sene önce, Issız Adam filmine gidip de, içim dışıma çıkıncaya kadar ağladığımda, gözyaşlarımın arasında, lokanta sahnelerinin çekildiği Leblon'un ne harika bir dekorasyona sahip olduğunu fark etmiş ve ilk fırsatta gidip bir akşam yemeği yemiştim – bu arada yemeği de en az dekorasyonu kadar başarılıydı! Aradan uzun zaman geçti, bir akşam yeni trend merkezimiz Karaköy'de Forneria diye bir restoran keşfettim. Özenle seçilmiş menüsünün yanısıra, en beğendiğim özelliği, mekânın mükemmel dekorasyonuydu. Küçük bir araştırma sonucu, bu zevkli, keyifli ve lezzetli mekânların – her ikisinin de – sahibini buldum: Ekranların genç ve yakışıklı şefi Arda Türkmen. O akşam pizzamın tadını çıkarırken, bir yandan da bu söyleşinin planlarını yapmaya başlamıştım bile.

Yemek pişirme maceran nasıl başladı? Bebekken biberonlarını kendin mi hazırlardın?

O kadar eskiye gitmese de, yemek pişirme maceram çocukluğumda anneannemin güzel yemeklerine merakım ve özenmem sayesinde başladı diyebilirim. Ufak ama çok fonksiyonel bir mutfak vardı ve okul çıkışı zamanımın çoğunu o mutfakta geçirirdim. Annem babam çalışan insanlardı ve anneannem üst katımızda otururdu – hatta uzunca bir süre anneannemi annem sanmışım. Bir gün okuldan gelince (ortaokul hazırlıktaydım) kendi kedime bir şeyler pişirmek istedim ve pilav yaptım. Tane tane olmasa da, ilk deneyimim oydu, sonra heves ettim, merakım da sürdü. On beş yaşına geldiğimde, okul çıkışı arkadaşlarımı eve davet edip onlara mantı pişirdiğimi hatırlıyorum. Hamur filan açmamıştım tabii, burgu makarnanın içini doldurup haşlamıştım, sonra da sosunu hazırlamıştım.

Babanın mesleği de mutfakla ilgiliydi galiba...

Babam otelcilik işindeydi. Evde hep güzel yemekler pişerdi. Hafta sonları mükellef kahvaltı sofraları kurulurdu. Hep farklı yemekler denenirdi. Ben de otel mutfaklarına gire çıka bu işe bulaştım.

Ailenden başka mesleklere yönelmen için baskı gelmedi mi? Ne bileyim “doktor ol, mühendis ol” gibi?

Aslında enteresan bir aile yapımız var. Annem de, babam da Alman ekolünden geliyorlardı – babam Avusturya, annem Alman Lisesi mezunu. Oldukça disiplinli, planlı, programlı bir hayatları vardı. Benim için de planları da şuydu: “Okulunu oku, sonra dilediğin mesleği seçmekte özgürsün.” Mesleğimi seçmem konusunda bana herhangi bir baskı yapmadılar. Benim de şef olmak gibi bir planım yoktu, işletme okumak istiyordum – okudum da zaten. Diğer yandan, liseden sonra Fransa’da bir gastronomi okuluna başvuruda bulundum ve kabul de edildim, ama babam bu fikre pek sıcak bakmadı ve burada kalmamı tercih etti. Ben de çok zorlamadım açıkçası, burada kalmayı seçtim. Pişman da değilim, çok iyi bir eğitim aldığımı düşünüyorum.

Zaten o dönemde (1994’ten bahsediyorum) Türkiye’de ne bu kadar özel üniversite, ne de gastronomi bölümü vardı.

Çalışma hayatına da erken başladın.

Çok erken yaştan beri içimde bir girişimcilik ruhu vardı. Mesela lise son sınıftayken, okul arkadaşlarımla, St. Benoit kupaları yaptırıp onların satışını yapmıştık, sonra üniversitede parti organizasyonları, okul tatillerinde tur, seyahat programları yapmaya başladık. Hatta hatırlıyorum da, o dönem Şalom Gazetesi’ne çok ilan verirdik. Hep bir şeyler yapma telaşı içindeydim. Çalışmaya çok meraklıydım, yazları babamın yanında staj yaparak başladım işe. Annem, babam da yaptıklarını uzaktan takip ediyorlardı, ama o dönemde aldığım maddi riskleri bilselerdi hiç kuşkusuz karşı çıkarlardı. Babamı çok genç yaşta kaybettim. Annemin hakkını yiyemem, yaptıklarına her zaman için yürekten inandım. İlginçtir, ortaokul yıllarımda, bana demişti ki, “*Para mı biriktirmek istiyorsun? Öyleyse okula otobüsle git, servisle gidip gelme, biz de servise verdiğimiz paranın yarısını sana harçlık olarak verelim.*” Bir çocuğa böyle bir sorumluluk vermek, ona büyük bir özgüven kazandırır bence.

Onca şefin arasından sıyrılıp CNN Türk’te program yapmaya nasıl başladın?

Muhtemelen bunu, hiçbiri kadar çok istemediğim için. Ben şans faktörüne çok inanırım ama şansını biraz da kendin yaratırsın. Şansı oturup beklemek yerine, fırsatları yakalamak gerekir. Hayatım boyunca pek çok idealim oldu: işle, ticaretle, restoranlıkla vs. ilgili, ama ideallerimin arasında asla yemek programı yapmak yoktu. Bir gün tamamen tesadüfen, bir organizasyon sırasında, yapımcım ve arkadaşım Özlem Erginay Karaca yaptığım sunumu çok beğendi ve “*Gel seninle bir televizyon programı yapacağız,*” dedi. Fikir öyle, bir anda çıktı. Başta kararsızdım çünkü yapı olarak oldukça doğal, görüldüğüm gibi bir adamım. Gündelik hayatta nasılsam öyle davranmak istiyordum. TV beni bozar diye düşünerek projeye biraz mesafeli durdum. Eğer bu işi kafaya takmış ya da illa ki bir TV programı yapacağım diye ısrar

etmiş olsaydım belki de süreç bu kadar rahatça akmazdı. Özlem beni ikna etmek için 6 ay uğraştı, iyi ki de etmiş. Bu yıl 4. sezonun çekimlerini yapıyoruz ve yaptığım işten büyük keyif alıyorum.

İssiz Adam projesinden biraz sözeder misin? Filminin sana ve restoranın Leblon’a nasıl bir katkısı oldu?

Şans faktöründen söz etim ya az önce, bu da aynen öyle oldu. Hayatta hiçbir iyilik de, kötülük de karşılıksız kalmıyor ve bu da tamamen iyilikten doğan bir proje oldu – karma bir başka deyişle. O yıllarda Mustafa Oğuz’un MOST Production yapım şirketinin, en zor, düşük bütçeli, uzun çalışma saatleri olan, kimsenin yapmaya yanaşmadığı catering işlerini yapıyordum. Filmin yönetmeni Çağan Irmak da mekân gezerken Leblon’u beğenmiş. Daha restoranı açalı 3-4 ay olmuştu. Yapım firması restoranın benim olduğunu fark edince hemencecik oturup anlaştık ve çekimlere başladılar. Filmin Leblon’un tanınırlığına maddi, manevi ciddi katkısı oldu, herkes haftalar öncesinden rezervasyon yaptırmaya başladı. Ancak bizler sadece filmin rüzgârına güvenip serseydik, Leblon’un devamlılığı olmazdı. Oysa filmin etkisiyle gelen müşteri portföyü tam 6 sene boyunca Leblon’un sürekli müşterileri haline geldi. Ben bu arada işten, güçten filmi ancak 3. haftasının sonunda izleyebildim.

Altı seneden sonra Leblon’u devrettin ama, öyle değil mi?

Açıkçası, Asmalımescit’te geçtiğimiz dönemde başlayan, dışarı masa sandalye koyamama olayları bizi zor durumda bıraktı. Restoran ister istemez kan kaybetmeye başladı. Mayıs ayından itibaren Taksim ve civarındaki direniş hareketleri de tabii etkisini gösterdi. Düşün ki, restoranın 20 metre ilerisinde sabit bir ekip arabası ile 2 polis duruyor. Bunlar, gelenleri ister istemez huzursuz etti, 50 gün boyunca restorana tek bir müşteri gelmedi. Genel anlamda müşteri yüzde elli oranında azaldı. Diğer yandan o civarda kiralar da oldukça yüksek; aslında uzun bir süre direnmeye çalıştım, ancak tüm bu etkenler bir araya gelince devretmek kaçınılmaz oldu.

“Büyüyünce” ne yapmak istiyorsun?

Emekli olmak istiyorum! Çok uzun zamandır bu sektörün içindeyim, biraz yoruldum... Biliyorum ki gün gelecek, ben hiçbir çaba harcamadan her şey ayağıma gelecek ve ben her şeyi elimin tersiyle itip emekli olmayı seçeceğim. Böylece sosyalleşeceğim, arkadaşlarıma daha fazla vakit ayırabileceğim.

Arda Türkmen

1975 doğumlu genç bir girişimci. Lise eğitimini Saint Benoit Fransız Lisesi'nde alan Türkmen, üniversite eğitimini Bilgi Üniversitesi'nde çift dalda yaparak, İşletme ve Sahne Gösteri Sanatları bölümlerinden mezun olarak tamamladı. İş hayatına öğrenci turları düzenleyerek başladı, yine aynı yıllarda yürüttüğü işletmecilik deneyimleriyle yiyecek-içecek sektörüne geçiş yaptı. 2003 yılının sonlarına doğru kurduğu Roka isimli catering firması bu zamana dek pek çok başarılı organizasyonun yiyecek-içecek işlerini üstlendiği gibi Türkiye'ye gelen pek çok yabancı yıldızın özel yemekleri için de tercih edilen isim oldu. 2008 yılının Nisan ayında Asmalımescit'te açtığı Leblon 11 isimli restoranı açıldığı yıl itibarı ile 'Time Out Yeme İçme Ödülleri'nde 2 dalda aday gösterildi. Leblon, Çağan Irmak'ın 'İssiz Adam' filmindeki Alper karakterinin her akşam mesai sonrası oturup bir kadeh şarap içtiği o meşhur mekân olarak başarısına şöhreti de kattı ve ilk açıldığı gün kadar popüler ve kaliteli çizgisini korumayı başardı. Şu sıralar Karaköy'deki 'The Haze' otelinde Fomeria adlı restoranıyla ilgilenen Arda, CNNTürk'te ve Turkmax Gurme'de her hafta sonu ekrana gelen Arda'nın Mutfağı programını hazırlayıp sunuyor, ayrıca Hürriyet ve La Cucina Italiana'da düzenli köşe yazıları yazıyor.

İlk restoranından bambaşka bir konseptte sahip Forneria¹ fikri nasıl doğdu?

Ben genellikle hızlı kararlar veririm, ama hızlı verdiğim bu kararlar mutlaka üzerinde uzun süre düşünülmüş projelerin bir sonucudur. Örneğin, Roka Catering'i açma düşüncesi, aske- re gitmeden önce aklımdaydı, asker dönüşü hayata geçirdim. Leblon'u açma fikri, bir yurtdışı seyahati sırasında ortaya çıktı, kafamda genel içe- riğiyle ilgili bir plan oluşmuştu, sonra mekânı bulduğum an puzzle'ın bütün parçaları bir araya geldi. Forneria'yı da, dekorasyonun- dan, markasına, genel konseptine kadar 2009 yılında kafamda tasar- lamıştım. Hatta ismin patentini bile almıştım. Yemekler taş fırından çıkıyor burada, fırın sözcü- ğü konseptte uygun olur diye düşün- düm. Tabii insanın aklına bir sürü fikir gelir gider; bu fikirler ancak doğru mekânı bulduğun zaman hayata geçer. Burada da öyle oldu, Karaköy'de bir restoran açmaya karar verdiğimin 20. gününde planımı hayata geçirebile- ceğim yeri buldum.

Buraya ikinci bir Leblon uymazdı, tamamen farklı bir konsept yaratmak gerekiyordu.

Genellikle yemek tariflerini var olan tariflerden mi uyarlırsın, yoksa baştan mı yaratırsın?

Her ikisi de. Bazen anneannemin tarif- lerini de uyguluyorum ama ondan kalan hiçbir yazılı tarif olmadığı için hatırladığım kadarıyla, onun yaptıkla- rına yakın tatta lezzetler yakalamaya çalışıyorum. Yapımcım Özlem ile oturup, "Bu hafta ne yapalım?" diye düşünmeye başlıyoruz. Mevsimlik ürünlere göre, karşılıklı seçenekleri tartışıyoruz ve sonuçta ortaya güzel ve yaratıcı tarifler çıkıyor. Bazen bilindik tarifleri farklı aromalarla çeşniliyorum, ama bir sürü uydurarak yaptığım

tarif de var – çikolatalı sufle yerine ülkemizin adeta simgesi haline gelmiş ve geleneklerimize uygun bir şekilde ortaya çıkan tahin-pekmaz sufle bun- lardan biri. Balıktan sonra iyi gidiyor. Şu anda lazanya ile köfteyi birleştirme çalışmalarım sürüyor.

Bu yeni yarattığın lezzetleri kime tatırırsın, güzel olmuş mu diye?

Kendim tadarım. Öncelikle benim hoşuma gitmesi gerekir ki, ben o lez- zete, o yemeğe inana- yım. O zaman insanlara bunu anlatabilirim. Restoranda menü konusunda da, deko- rasyonda da, hayatımın diğer alanlarında da hep böyleyim. Genelde doğal, rahat bir zevkim olduğunu düşünüyö- rum, bu da toplumun geneline uyuyor.

Uluslararası şefleri takip ediyor musun?

Elimden geldiğince. Ama tüm programla- rını değil tabii. Ama geçenlerde beni çok etkileyen bir film sey- rettim, ondan kısaca söz etmek istiyorum. Chicago'da 3 tane şefin hikâyesinden yola çıkı- rak çekilen "Spinning Plates" adlı bir belge- seldi. Bir tanesi 100 küsur yıllık bir restoran işletiyor, herkes aile gibi olmuş artık. Sabah açılışı bile birlikte yapı- yorlar. Sonra bir gün,

bir yangın çıkıyor ve restoran yanıyor; bütün kasaba toplanıp burayı tekrar yaşatmaya karar veriyor ve elbirliğiyle (hem para veriyorlar, hem emeklerini) sıfırdan aynısını inşa ediyorlar – sonra restoran bir daha yanıyor ve tekrar yapıyorlar. Ama diğer hikâye bun- dan da ilginç: 1974 doğumlu, Grant Achatz adında, moleküler gastronomi konusunda çok yetenekli bir şefin hayatı. Kendisi iki Michelin yıldızı sahibi. Tam 3. yıldızını alacağı sırada, dil, gırtlak ve damak kanseri olduğu anlaşılıyor ve ancak bu organlarının %70'i alarak kurtulabileceği söyleni- yor. Tabii bu ameliyatı olursa tat alma duygusunu neredeyse tamamen kay- bedecek. Bu şekilde yaşayamayacağını söylüyor ve farklı doktorlara gitmeye

başlıyor; nihayet bir tanesi ağır bir kemoterapi ile onu ameliyatsız tedavi edebileceğini söylüyor ve bu şekilde 3. Michelin yıldızını alıyor. Muthiş bir mücadeleye sahne oluyorsunuz.

Sosyal medyadan çok yararlanı- r mısın?

Çok yararlanırım. Aslında bir süre öncesine kadar Facebook ya da Twitter ile hiç alakam yoktu, ama çevremde internet sektörünü reklam olarak kullanan, bu işlerden para kazanan o kadar tanıdığım vardı ki, onlar beni bu işe teşvik ettiler. Hatta Facebook ve Twitter hesabı- mı bile bir arkadaşım benim adıma açtı. Instagram benim ilgimi çekti ve sonunda, üç hesabı da birbirine bağ- ladım. Bence bunlar, özellikle benim yaptığım işle ilgili çok iyi iletişim araçları, çünkü görsellik ön planda. Tariflerimi de, içeriklerini, detaylarını da hiç çekinmeden sosyal medya- da paylaşmayı seviyorum. Benden öğrenmezlerse, bir başkasından öğre- nirlir nasılsa.

Yemek yapmayı bir iş olarak mı görüyorsun yoksa keyif mi?

Bu, masanın hangi tarafında oturdu- ğunla alakalı bir şey. Ben işimi iş ola- rak yapıyorum, zaten kendimi bildi- ğim günden beri de yiyecek / içecek ve eğlence sektörünün içindeyim ve bu işin çok zorlukları olduğunun far- kındayım. Hizmet sektöründe, hayat- ta karşılaşabileceğin her türlü sorunla karşılaşırsın. Diğer yandan yaptığım işten çok büyük bir keyif alıyorum, başka türlü yapamazsın zaten. Eğer mesleğinden zevk almıyorsan bu enerjine de yansır, sonuca da.

Bütün gün yemekle iç içe olan biri nasıl bu kadar fit kalabiliyor?

Hayatımın her döneminde spor yap- tım, ama son 1,5 yıldır ciddi biçimde spor yapıyorum. Özellikle de bisiklet! Hafta arası akşamları, hafta sonları da sabahın köründe atlıyorum bisik- letime yollara dökülüyorum. Kasım 2013'ten bu yana Veloturk² diye bir projemiz var: 4 arkadaşla beraber başlattığımız bir sosyal sorumluluk projesi. Bu sene yurtdışında 8 tane uluslararası düzeyde yol bisikleti yarışına katılıp, projeyi destekleyen hayırseverlerin ve sponsorların da desteğiyle Türkiye'de mutlu olmaya ihtiyacı olan 1000 çocuğa 1000 bisiklet hediye etmeyi amaçlıyoruz.

¹ Portekizcede fırın

² veloturk.org

%100
okunan
kitaplar

İsrail'in yazın ustalarından Yoram Kaniuk'un en parlak eseri ve gelmiş geçmiş en etkileyici Soykırım romanlarından biri

"Gerek dağınık üslubunun orijinallliği, gerek karakterlerinin hassaslığı, gerekse de acımasız açık seçikliğiyle Kaniuk, zamanımızın en büyük yazarlarından biri olarak kabul edilmeli."
- Le Monde

"Çeviri eserleriyle keşfettiğim yazarlar arasında üçüne büyük hayranlığım var: Gabriel García Márquez, Peter Handke ve Yoram Kaniuk."
- Susan Sontag

%100
Koton
Kitap

twitter.com/KotonKitap

facebook.com/KotonKitap

www.kotonkitap.com

GENEL DAĞITIM
İKİ A YAYIN-DAĞITIM
TEL: (0212) 272 45 46
FAX: (0212) 272 45 55

ELA CENUDIOĞLU

RÜZGÂRLA DANS EDENLERİN SPORU

YELKENCİLİK

Semih Şalhon ve takım arkadaşları Leon Penso, Mehmet Koyuncu, Moris Sarfati, Rifat Saul ve Ahmet Aydın ile çok keyifli bir röportaj yaptık. Hepsi yıllardır yelkencilikle severek, hatta tabiri caizse büyük bir "tutkuyla" uğraşan yetenekli sporcular. Onlarla hem yelken sporunun kendisinden, hem de bir takım olmanın güzelliklerinden ve cilvelerinden bahsettik. "Wind Dancer" adını verdikleri teknelerinde birçok macera yaşamışlar, çoğunu gülerек, eğlenerek anlattılar, ben de keyifle dinledim.

Yelkenle nasıl tanıştınız ve bu sporu nasıl yapmaya karar verdiniz?

Semih: Küçüklüğümden beri rüzgâr sporlarına ilğim vardı. Çok iyi yapamasam da windsurf ve laser gibi aletleri kullanmayı çok severdim. Rüzgârın kuvvetiyle ilerlemek her zaman ilgimi çekmiştir. İlk "gerçek" yelkenli deneyimim, 1998 yılında Leon Penso'ya ait 26 feet Hunter model bir tekne ile oldu. Bu tekne ile

SEMİH
ŞALHON

önce Can adlı bir hocadan dersler almaya başladık. Rifat Saul, Leon Penso ve ben destek sınıfında yarışmalara katılmaya başladık. Tabii destek sınıfına katılım az olduğu için, kötü bile olsak kupa almaya başladık. Bu rüya yalnızca 1 sene sürdü, çünkü kural gereği bir tekne sadece 1 sene

destek sınıfında yarışabiliyordu. Daha sonra üç ortak, kullanılmış İngiliz yapımı bir tekne satın aldık. Tekne orsa seyirlerinde zayıftı, ama pupa seyirinde uçuyordu. Ne yazık ki İstanbul'daki yarışların çoğu orsa seyrine uygun olduğundan, tekneyi 2 sene sonra satıp, bir Beneteau First 31,7 aldık. Bu teknede yeni takımımızı oluşturduk. Teknemize "Wind Dancer" ismini verdik. Takımda, Leon Penso, Mehmet Koyuncu, Moris Sarfati, Rifat Saul ve Ahmet Aydın var. Bu tekne ile çok güzel yarıştık, epeyce kupa topladık.

Yelkencilik eğitimi nereden aldınız?

Semih: Marmaris'te offshore eğitimi veren İngiliz bir hoca ile safety eğitimi alıp, sonra da uzun yarışlara girmeye başladık. Oldukça deneyimsiz bir ekibimiz vardı, ama her seferinde hata yapıp öğrenmeye başladık. Yarış kurallarını çok iyi bilmiyorduk. Başlarda çok komik hatalar yapıyorduk. Start – Kınalıada iskele – Finitiş gibi bir yarış rotasına bakıp, Kınalıada'yı iskelemize alıp finitş çizgisine gideceğimize, Kınalıada'nın vapur iskelesine gittiğimizi anladığımızda, kuralları iyi öğrenmeden yarışa çıkmamamız gerektiğini anladık.

Nasıl tanıştınız? Takımı nasıl kurdunuz?

Semih: Mehmet ve Leon ile Büyükdada'dan çocukluk arkadaşız. Aslında hepimiz çocukluk arkadaşları sayılırız, Rifat Saul da aynı şekilde. Moris Burgazlı, onunla sonradan Leon aracılığıyla tanıştık.

Moris: Benim başka bir ekibim vardı, sonra o tekne satılınca Semihler'e katıldım, ilk yarıştan itibaren çok keyifliydi. Benim için çok güzel oldu.

Mehmet: Leon benim komşumdu, "Biz yelkenli aldık süper oldu, sen de yelken biliyorsun gel bize katıl," dedi. Onlar daha akademik olarak yaklaşıyordu tabii olaya, biz ise alaylıydık. Büyükdada'da denizin içinde büyüdük hepimiz. Bir gün gittim yanlarına, Semih ve Rifat vardı. "Sen piyanoda olacaksın!" dediler. Ben de piyanonun ne olduğunu bilmiyordum o zamanlar.

Leon Penso, Mehmet Koyuncu, Semih Şalhon, Moris Sarfati ve Ahmet Aydın

Neymiş peki piyano?

Semih: Tekne üzerindeki çeşitli donanımlar vasıtasıyla direkten kokpite gelen mandarlar ve diğer halatları yöneten ekip elemanı. Bu mevkide çalışan kişi, diğer ekip elemanları, özellikle de başüstü ile koordinasyon halinde olmalıdır. İplerin kıştırma mekanizmaları, yakından bakınca piyano tuşlarına benziyor, o yüzden piyano deniyor.

Mehmet: İlk çağırdıkları gün yarış günüydü üstelik. Leon ön tarafta balonu değiştiriyor, ben ipi çekiyorum, Leon kukla gibi yükseliyor ve sürekli bana küfrediyordu. Neyse, sonunda işi çözdük. Önce moralim çok bozuldu, ama sonra baktım ki onlar da pek şey bilmiyorlarmış; fazladan bildikleri tek şey iplerin isimleriydi. Üç ortaklardı: Leon, Semih ve Rifat. Bir konuda üçünün de farklı fikirleri oluyordu, üçü de tekne sahibi olunca uzlaşmakta zorlanabiliyorlardı.

“Yelken bir sabır sporudur. Diğer sporlar gibi 1-2 saatte bitmez. Tekneyi hazırlamak, limandan çıkmak ve tekrar limana girmek için en az yarım gününüzü feda etmeniz gerekir.”

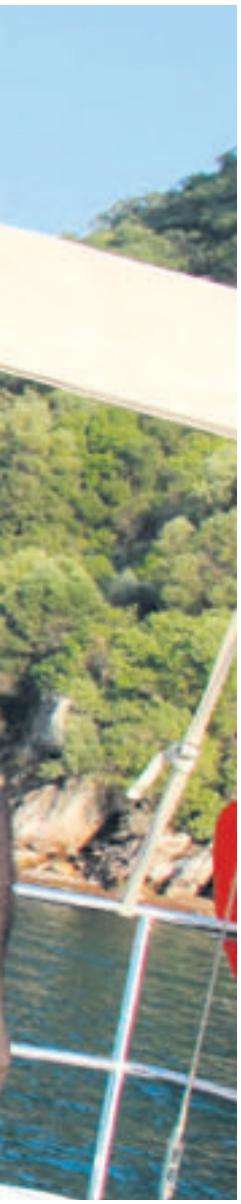
Semih: Rifat “önce güvenlik” diyenlerden. Mesela teknenin boş ve hafif olması gerekiyor, herkes tekneden boşaltabildiğini boşaltıyor. Sular boşalıyor, benzin minimum-

da tutuluyor, biz ise tekneye can salı almaya kalktık, fişekler taşıdık. Hepsi can güvenliği için.

Bu şekilde fikir ayrılıkları olduğunda ne yapıyordunuz peki? Sonunda uzlaşabiliyor muydunuz?

Semih: Sonunda bir şekilde anlaşıyorduk. İlk başlarda katıldığımız yarışlarda genelde son ikiye giriyorduk. Bir keresinde başımıza çok komik bir şey geldi. Yarışların sonunda normalde partiler oluyor ama biz hep partileri kaçıryorduk. Çünkü hep en son varıyorduk, parti de arada bitmiş oluyordu. Ataköy’de düzenlenen yarışlardan birinde yarışı bitirdik, Ataköy’e geldik, ilk biz gelmişiz. Birinci olduğumuzu düşünerek sevinmiyorduk. Orada TAYK sekreteri vardı, “Siz bizi kaydedin, yarış-

“İlk başlarda katıldığımız yarışlarda genelde son ikiye giriyorduk. Yarışların sonunda normalde partiler oluyor, ama biz hep partileri kaçıryorduk. Çünkü hep en son varıyorduk, parti de arada bitmiş oluyordu.”

ma tarihinde ilk kez birinci oluyoruz,” dedim, “Siz kaç tur attınız?” diye sordu. Meğer bir tur eksik almışız. Böyle dayak yiye yiye öğrendik işi, sonraki TAYK yarışlarında üst üste üç ödül aldık.

Takımda herkesin belli bir yeri, rolü var mı? Demin bahsettiğimiz piyano gibi?

Mehmet: Semih dümendedir. Bizim tekemiz 9,5 metrelik yarışa uygun donanımı olan bir tekneydi ve minimum 5 kişi idare edebilirdi. Aslında bu inanılmaz bir takım işiydi. Başlarda hep bağıra çağıra birbirimize sesleniyorduk, ama bakıyorduk ki, diğer teknelerden ses çıkmıyor. Za-

manla biz de o seviyeye ulaştık. Herkes nerde ne yapacağını bilir duruma geldi. Moris genelde ana yelken veya Cenova yelkeni yönetirdi.

Moris: Cenova dışında bir de balon denilen yelken var. Onu kullanmak için daha fazla adama ihtiyaç var. O en küçük bir hatada her şeyi bozabilir, o yüzden konsantrasyonun tam olması gerekir. Bizde genelde Leon balonda yer alırdı. Teknenin boyutuna göre roller değişebiliyor tabii. Tekne ne kadar büyükse o kadar çok insana ihtiyaç duyuluyor.

Sıradaki yarışınız ne zaman?

Semih: İki hafta sonra Marmaris’e gidiyoruz ama yarış için değil, keyif

amaçlı – bir başka deyişle, yarış değil, yelken yapmaya gidiyoruz. Burada hava şartlarından dolayı kışın yarış zor oluyor. Soğuk, yağmur filan. Bir ara sürekli Marmaris’teki yarışlara gidiyorduk. Yüz elli kadar teknenin yarıştığı geniş katılımlı yarışlar oluyordu, onlara katılıyorduk.

Yelken yaparken başınıza gelen en ilginç olayı anlatabilir misiniz?

Semih: 4 sene önceydi, her Temmuz ayında İstanbul’dan Çeşme’ye yapılan güney yarışında Marmara Adası’na 5-6 mil uzaklıkta, arkadan aldığımız 25 knotluk bir rüzgârda, dalgaların üzerinde sörf yaparak uçarcasına ilerliyorduk. Hava hafiften kararmaya başla-

muştı. 1-2 kez ters rüzgâra yakalanmış ve broşa girmiştik. Baloncu ve dümencinin çok uyumlu çalışması gerekiyordu. En ufak bir hatada kendimizi suda bulabilirdik. Tam o sırada telefonum çaldı. Cuma akşamı idi ve Şabat'a girmek üzereydik. Ailemle konuşurken birdenbire soluğum kesildi, sonra konuşalım çok kötü bir şey oldu dedim ve elimdeki telefonu attım. Direğimiz 3 parçaya ayrılmıştı. Yelkenler suya batmış, teknenin yan vardavela tellerinden aşağı sarkıp tekneyi 30 derece yana yatırmıştı. Hepimiz öyle panik olmuştuk ki, ilk anda ne yapacağımızı bilemedik. Hep bir ağızdan bağırıp, "Onu yap, bunu kes, acil çağrı yap," gibi komutlar veriyorduk. Bir an için batacağımızı sandım. 5 mil uzağımızdaki sahil güvenlik botu yarışın en arkasında giden teknenin peşinden yarışı takip ediyordu. Telsizle onlara ulaşmayı başardık. 15 dakika içinde yanımıza geldiler, ama tekneye çıkmadılar. Yine de onları yanımızda hissetmek bize güven ve motivasyon verdi. Tüm aletlerimizi çıkartıp direği ve telleri kesmeye başladık. Tıpkı bir demirci atölyesi gibi testereler, kesici makas, tornavidalar, çekiçler, elimizde ne varsa, her birimiz bir kısmını

"Başlarda hep bağıra çağıra birbirimize sesleniyorduk, ama bakıyorduk ki diğer teknelerden ses çıkmıyor. Zamanla biz de o seviyeye ulaştık. Herkes nerde ne yapacağını bilir duruma geldi."

hallettik. Direktten ve yelkenlerden kurtulduğumuzda hava çoktan kararmıştı. Fırtına ise hiç dinmemişti. Sahil Güvenlik eşliğinde Marmara Adası'na sığındık. Ne yazık ki çok iyi başladığımız bir yarış, ufacık bir hata yüzünden, direği arkaya bağlayan tellerin kontrolünü iyi yapamadığımız için terk etmek zorunda kaldık. Teknemizi tekrar eski haline getirmek beş ayımızı aldı.

Yoğun iş temposu içerisinde antrenman yapmaya fırsat bulmak zor olmuyor mu? Programınızı nasıl oluşturuyorsunuz?

Semih: Son 2 senedir çok az yarışa girmeye başladık. Hem antrenman yapamamaktan, hem de yarış tekmemizi satıp bir gezi teknesi aldığımız için, performans yarışamadığımızdan.

Antrenman yaptığınız dönemlerde beslenme ile ilgili özel bir program uyguluyor musunuz?

Semih: Beslenmemize çok dikkat etmezdik. Tek kişilik hafif teknelerle

değil de, ağır ve büyük tekneler ile yarıştığımız için, teknenin üstündeki ve içindeki ağırlıklar bizim ağırlığımızdan daha önemli idi. Hatta yarış zamanları teknede soğuk sandviç ve meyve suyu ağırlıklı çok düzensiz bir beslenmemiz olduğunu söyleyebilirim.

Yelken yapmak size ne hissettiriyor? Denizde olmak güzel bir duygu olsa gerek, biraz da yaptığınız sporun bu yönlerinden bahsedebilir misiniz?

Semih: Denizde olmak benim için özgürlük demek, günlük sorunları unutmak demek. Yelken yapmak, doğaya karşı savaşmak demek. Zaman kısıtlaması olmadan, motoru çalıştırmadan bir noktadan diğerine gidebilme duygusu çok özel bir şey.

Bu sporu kimlere tavsiye edersiniz? Herkes yapabilir mi?

Semih: Bu sporu 7 yaş üzerindeki herkes yapabilir. Tabii çocukken optimist ve laser ile başlayıp, rüzgârı, tekne donanımlarını çok iyi öğrenip, biraz olgunlaşınca büyük teknelere geçmek gerekir.

Yelkencilığe yeni başlayanlara ne önerirsiniz?

Semih: Yelken bir sabır sporudur. Diğer sporlar gibi 1-2 saatte bitmez. Tekneyi hazırlamak, limandan çıkmak ve tekrar limana girmek için en az yarım gününüzü feda etmeniz gerekir. Bu yüzden, bu sporu vakti olanlara tavsiye ediyorum. Mutlaka profesyonel bir eğitim aldıktan sonra yarışlara girilmeli çünkü tehlikeli bir spor. Rüzgâr ve deniz hafife almaya gelmez.

Yelkencilik dışında ilgilendiğiniz başka spor dalları var mı? Bunun yelkencilığe ve genel olarak hayatınıza etkilerinden biraz bahsedebilir misiniz?

Semih: Yelken dışında kardiyo ve jogging yapıyorum. Yarışan bir yelkenci mutlaka fit olmalı. Hem kafası, hem de vücudu ile atik olmalı. Bu yüzden mutlaka kaslarını geliştirecek sporlar yapmalı.

Sohbetimizde ben yelkencilik ve gerçek bir takım olmakla ilgili birçok yeni ve heyecan verici bilgi edindim. Herkese, hayatında Semih Şalhon ve takım arkadaşları gibi tutkulu bir uğraşa yer vermesini tavsiye eder, bol sporlu günler dilerim.

Naim
Güleryüz'ün
son kitabıyla
Edirne'ye
yolculuk

"Evlîya Çelebi'nin
"Her tarafında gülistanın,
bülbülün süslediği baharistan
olan... büyük ve güzel şehir"
olarak tanımladığı, Mordehay
ben Eliezer Comtino'nun
"Akıllı ve bilge kişiler şehri"
olarak tanıttığı, Prof. Süheyl
Unver'in "Her yer biter, Edirne
bitmez" dediği Serhat kentimiz
Edirne, dünüyle bugünüyle
adeta bir açık hava müzesidir.

Bir zamanlar Balkanlardaki
Yahudi yaşamının merkezi,
Balkan yarımadasının Tورات
ve Talmud geleneğinin simgesi,
bilim ve ilim şehri olan
Edirne'de Yahudiler, en az
yirmi yüzyıldan beri yaşadılar."

Tarihte yolculuk EDİRNE YAHUDİLERİ

Araştırmacı yazar Naim A. Güleryüz, yeni kitabında okuyucuyu
tarihte bir yolculuğa çıkararak, Edirne Yahudilerinin geçmişteki
parlak yaşamlarının izini sürmekte ve onların öykülerini
paylaşarak gelecek kuşaklara devretmekte...

GÖZLEM KİTAP

(0212) 231 92 82

kitabevi@salom.com.tr

Yetenekli BAY Sandler

O, bir aktör, komedyen ve müzisyen... O, komedyen fabrikası "Saturday Night Live" emeklisi... O, bir düğün şarkıcısı, bir aile babası, "Hanuka Şarkısı"nın yaratıcısı... O, 2014 yılı "People's Choice Awards" en iyi komedyen ödülü sahibi... O bir "Süngerbob Kareşort" hayranı... O bir aptal âşık, o bir yapımcı, o öfkesini kontrol edemeyen bir adam... Karşınızda: Yetenekli Bay Sandler.

Adam Richard Sandler, 9 Eylül 1966 tarihinde yuva öğretmeni Judy ve elektrik mühendisi Stanley Sandler'in yedi çocuğundan biri olarak dünyaya geldi. Her iki ebeveyninin aileleri de ABD'ye göç etmiş Rus Yahudileriydi. Brooklyn'de doğan Adam, ailesiyle Manchester, New Hampshire'a taşındığında yalnızca 5 yaşındaydı. Okulda doğal komediyenlik yeteneğini fark etmiş olsa da,

ilk kez sahneye ağabeyinin ısrarlarıyla, 17 yaşında adım attı. Lise ve New York Üniversitesi'ndeki (NYU) eğitimi boyunca kampüs ve komedi klüplerinde aranan bir stand-up'çı oldu. Mel Brooks, Bill Murray ve Rodney Dangerfield'den etkilendiğini söyleyen Adam, 1991 yılında NYU'dan mezun oldu.

Seksenli yılların ortasında, bir sezon boyunca "The Cosby Show"da Theo Huxtable'in arkadaşı Smitty'i oynadı. Ağabeyinin ısrarıyla başladığı stand-up gösterileri sırasında komedyen Dennis Miller onu keş-

fetti. Adam o zamanlar yalnızca bir filmde ve MTV'de yayınlanan "Remote Control" adlı dizide gözük-müştü. Miller'ın onu Saturday Night Live'in yapımcısı Lorne Michaels ile tanıştırmasının ardından Adam, 1990 yılında SNL'da yazar olarak işe başladı ve birkaç yıl sonra da oyuncu olarak kendini gösterdi. "The Chanukah Song"un da aralarında olduğu komik şarkılarla müzisyen kimliğini ortaya koyma imkânı buldu. 1995'te yıldızı ve film kariyeri parlamış bir oyuncuydu.

Kavin James ve Adam Sandler

The Wedding Singer, 1998

Babasının takdirini ve multimilyon dolarlık otel imparatorluğunu yönetme hakkını elde edebilmek için ilkokula geri dönen yetişkin bir adamı oynadığı "Billy Madison"ı (1995), iyi bir çıkış yapan "Bulletproof"u (1996), "Happy Gilmore"u (1996), büyük başarı elde eden "The Wedding Singer"ı (1998), ilk gişe hiti "The Waterboy" (1998) izledi. 1999 yılında çevirdiği "Big Daddy" filmi- nin setinde, gelecekteki eşi ve çocuklarının annesi olacak Jacqueline Samantha Titone ile tanıştı.

Eleştirilenlerden tam not aldığı ve Altın Küre ödülüne aday gösterildiği "Punch-Drunk Love" (2002), ardından gelen "Spanglish" (2004) ve "Reign Over Me" (2007) ile oyunculuğunu ön plana çıkaran Sandler, bu şekilde kendine farklı bir hayran kitlesi kazandırmış oldu. Ailesini 11 Eylül saldırılarında kaybetmiş bir adamın eski bir dostuna rastlayarak yaşama tutunma çabasını canlandırdığı "Reign Over Me", Sandler'a daha önce sahip olmadığı bir oyunculuk prestiji getirdi. Yakın arkadaşı Kevin James ile oynadığı "I Now Pronounce You Chuck and Larry"yi (2007), "You Don't Mess with the Zohan" (2008) izledi. Sandler bu filmde asıl hayali kuaförlük yapmak olan efsanevi bir Mossad ajanını canlandırıyordu.

Baba olmasının etkisiyle ilk aile filmi olan "Bedtime Stories"i (2008), bir sonraki sene çevirdiği "Funny People" izledi. "Punch Drunk Love" ile "Funny People"daki rolleri sayesinde Sandler, o yıl Oscar ödüllerini dağıtan Akademi'ye davet edildi.

You Don't Mess with the Zohan, 2008

Grown Ups, 2010

Otuz yıl sonra tekrar bir araya gelen beş lise arkadaşının hikâyesini anlatan "Grown Ups"ta Sandler yine en yakın arkadaşları Kevin James, Chris Rock, Rob Schneider ve David Spade ile çalıştı. Beach Boys grubunun şarkısına eşlik ettiği "50 First Dates", "Just Go with It", "That's My Boy" gibi filmler sayesinde Hollywood'un en güzel kadınlarıyla başrol paylaştı.

2011 yılında Sandler inanılmazı başardı ve "Jack ve Jill" filmi- deki rolleriyle Altın Ahududu Ödüllerinde hem "En Kötü Erkek Oyuncu" hem de "En Kötü Kadın Oyuncu" ödüllerini aldı. Film ayrıca aday gösterildiği tüm diğer Ahududu'ları da alarak bir rekora imza attı. Sandler'ın tüm filmleri, 1999'da kurduğu Happy Madison Productions adlı şirketi tarafından yapılmakta. Şirket ayrıca, pek çoğumuzun televizyonda izlediği "Rules of Engagement" adlı dizinin yapımcılığını da üstleniyor. Kendi oynamasa da, her zaman yanında ve yakınında tuttuğu arkadaşlarının filmlerini de başka firmalara kap- tırmayan Sandler, firmasının adını oynadığı iki filmin isimlerini birleş-

Reign Over Me, 2007

tirerek koymuş: Happy Gilmore + Billy Madison.

Aile ve arkadaşlık değerlerinin Sandler'ın tüm kariyerini şekillendirdiğini söylemek yanlış olmaz. Birkaç filmi izlemiş olan herkes, aşağı yukarı hepsinde kısacık dahi olsa bir rol verdiği Rob Schneider'in varlığını fark etmiştir. Hemen her projesinde arkadaşlarıyla birlikte hareket eden Sandler, kendi yazmadığı filmleri seçerken nasıl bir değerlendirme yaptığını, "Click"te oynamaya karar vermesine neden olan süreci örnek vererek anlatıyor: "Eğer bir şeyi becerebileceğime inanıyorsam yaparım. Yoksa Rob Schneider veya David Spade'e paslarım. Nasıl

karar verdiğimi ben de bilmiyorum aslında. Bütün senaryoyu okumama gerek yok, 2-3 cümle yetiyor. Ekibe bakıyorum, bizim ekibe uyar mı diye düşünüyorum, fikri beğenirsem oynuyorum."

Adam Sandler geldiği yeri unutmayan ve bağış yapmayı seven bir ünlü. Politik olmaktan çekinmiyor ve Manchester'daki gençler için çalışan organizasyonlardan İsrail'de Hizbullah'tan zarar gören ailelere, MS rahatsızlığı için yapılan araştırmalardan çocuk gelişimiyle ilgili yardım derneklerine kadar farklı organizasyonlara milyonlarca dolar katkıda bulunuyor. Diskografisinde ikisi duble platin plak, ikisi de altın plak olmak üzere toplam beş albümü bulunan Sandler, müzisyen kimliğini filmlerde de ön plana çıkarmaya özen gösteriyor.

Seksenler müziğini, sadık arkadaşlarını ve kimi zaman da ailesini, tuttuğu

takımların formalarını, Yahudi kimliğini, kendisine babasından geçtiğini söylediği ani parlamaları olan karakterleri filmlerine mutlaka yansıtan Sandler, her yıl açıklanan "Dünyanın En Güçlü 100 İnsanı" listelerinde yıllardır ilk yirmi beşteki yerini koruyor. Forbes dergisinin haberine göre, film başına aldığı her 1 dolar karşılığında gişede ortalama 9 dolar kazandırma başarısını gösteren bir gişe rekortmeni. 2011 yılında en çok kazanan aktör olan Sandler'ın yılda 30 milyon dolar kazandığı tahmin edilse de, o yıl Forbes'a göre kazancı 37 milyon dolardı – toplam servetinin üç yüz milyon doların üzerinde olduğu tahmin ediliyor.

Saturday Night Live'ın bir diğer müthiş ismi Jimmy Fallon'ın kendisiyle ilgili yapmış olduğu parodisine çok güldüğünü söyleyen Sandler, gözlerinden lazer ameliyatı olmasının ardından "Ne kadar çirkin olduğumu şimdi farkettim!" diyerek ve "Click" filmindeki rol arkadaşı Kate Beckinsale için "Hayatındaki en zor rolü, bana âşık bir kadını oynamaktı," diye belirterek, kendisiyle ne rahat dalga geçebildiğini gösteriyor.

Sandler, daha önceden iki filmde başrollerini paylaştığı Drew Barrymore ile oynadığı ve çekimleri Güney Afrika'da yapılan "The Familymoon" adlı romantik komedi filmi tamamladı. Film ABD'de 23 Mayıs'ta vizyona girecek.

ADAM SANDLER KENDİNİ NASIL TANITTIYOR?

- "Babamdan hiç 'Şunu yap, bunu yapmamasın,' gibi öğütler dinlemedim. Tek yapmam gereken onun temsil ettiği örneği takip etmekti. Ancak babam mükemmel değildi, oldukça asabiydi. Bu özelliği bana da biraz geçti tabii. Küçükken onu sakinleştirebilmek için yaptığım esprilerin mizahımın gelişimine katkısı olduğunu düşünüyorum. Bize ailenin en önemli şey olduğunu ve ailenizden birinin yardıma ihtiyacı olduğunda, ne olursa olsun yardıma gitmemiz gerektiğini asıladı. O ve annem, saygılı ve özgüvenli çocuklar olmamızı sağladılar."

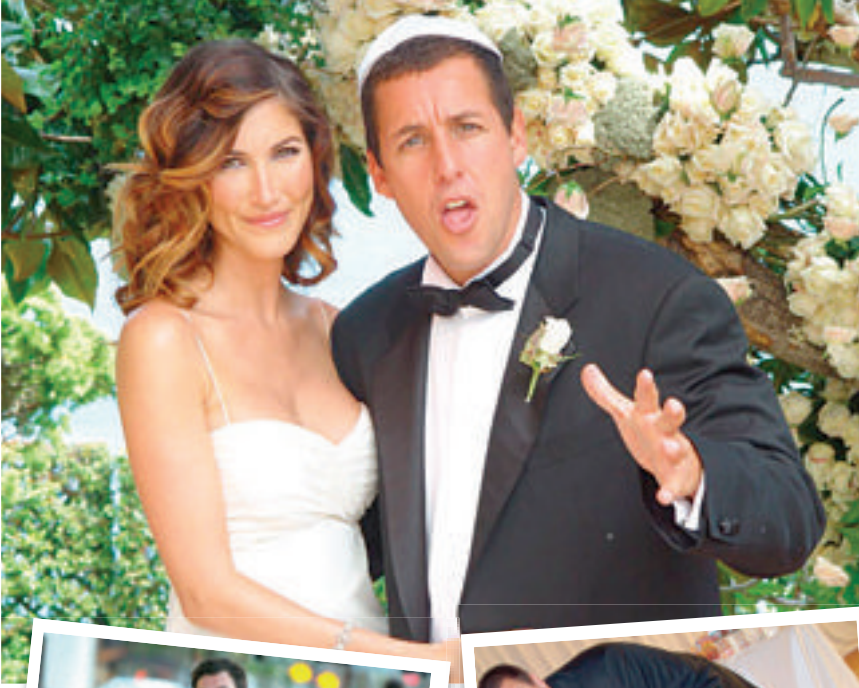
Sandler, annesi Judy ile

- "Ben hiçbir zaman büyüyünce Oscar alıp bir konuşma yapacağımı hayal eden bir çocuk olmadım. Yalnızca en iyi yapabileceğim işi yapmak istiyordum, hepsi bu."

- "Bu işe başladığımda eleştirileri hiç düşünmedim. İnsanların benim hakkımda ne söyleyecekleri umurumda değildi. Komedyenlik ve aktörlük yapan ve bunu yapmaya devam etmek isteyen, heyecanlı ve umursamaz bir genç adamdım."

The Familymoon 2014

EIGHT CRAZY NIGHTS

İçeriği nedeniyle, animasyon olmasına rağmen yetişkin filmi sınıfına giren "Eight Crazy Nights" (Sekiz Çılgın Gece) filminde Sandler, kendisini şöhrete kavuşturan şarkılardan "Hanuka Şarkısı"nda geçen sekiz çılgın geceden ilham aldı. Tüm Amerika'nın Christmas'ı kutladığı ve sinemalarda Noel filmlerinin gösterildiği bir dönemde, kendilerini yalnız ve Noel ağacından yoksun hisseden Yahudi çocuklarını neşelendirmek ve onlara güven aşılamak için yazdığı şarkılardan yola çıkan Sandler, bu filmle ilk ve tek animasyon filmine imza atmış oldu. "Eight Crazy Nights" büyük başarı elde edememiş olsa da Sandler'ın Amerikan hayatına Yahudi bayramlarının girmesi adına tutturduğu ısrarcı yolun bir simgesi haline geldi.

ADAM SANDLER STİLİ YAHUDİ MİZAHİ

Çağdaş Amerikan sinemasının Peter Pan'i sayılabilecek, hiç büyüyen çocuk-adam rolleriyle tanınan Adam Sandler, yarattığı komik Yahudi karakterle, günümüz Yahudi mizahını ve yirmi birinci yüzyıl laik Yahudisini eğlenceli ve samimi hale getirdi. Woody Allen'ın yarattığından oldukça farklı bir Yahudi dünyası çizen komedyen, günümüz dünyasının antisemitizmi umursamayan bir portresini sergiliyor. Karşı tarafın dini kimliği doğal olarak kabul ettiği ve hiçbir şekilde sorun etmediği bir ortamda Sandler bir anlamda, "Hoşunuza gitmiyorsa, bu sizin sorunuzuz," diyor.

Sandler'ın Yahudiliğini ön plana çıkarmasının başlangıç noktası "Eight Crazy Nights" ile "You Don't Mess with the Zohan" oldu. "The Wedding Singer" (1998) ve "Big Daddy" (1999) ile birlikte karakterlerinin diğer özelliklerinin yanısıra Yahudi olduklarının da altını çizme-

2003 yılında, üç yıl önce Yahudiliğe dönmüş olan İtalyan asıllı aktris Jacqueline Samantha Titone ile evlendi. Düğününde smokin ve kipa giydirdiği Matzoball (matsa topu) adlı köpeği de hazır bulunuyordu. Sandler'ın bu evliliğinden Sunny ve Sadie adında iki kızı oldu. Sanatçı genel olarak Los Angeles'ta yaşasa da, aile hayatını New York ve Florida'daki evlerinde de sürdürüyor.

ye başladı. "Anger Management"ta (2003), Brooklyn'de doğup çocukluğu boyunca komşu çocukları tarafından dalga geçirilmiş sakın Yahudi bir adamı, "50 First Dates"te (2004) film boyunca dinle hiçbir ilgisi olmasa da son düğün sahnesinde kipa takarak, hupa altında şarap bardağını kıran Henry Roth'u, "Click"te (2006) ise aile mezarlığı ziyareti sırasında mezarların her birinin üzerindeki Davut'un Yıldızı ile Yahudi olduğunu gösteren bir karakteri canlandırdı.

Kendini ve doğruları umursayan, bu şekilde de adını efsanelerle yan yana yazdıran biri Adam Sandler. Belki de bu yüzden, Billy Crystal, Woody Allen, Ben Stiller gibi efsaneleşmiş Yahudi komedyenler arasında sıyrılarak, gelmiş geçmiş en komik Yahudi komedyen listelerinde hep ilk üçte görüldü. Forbes dergisinin "Komedinin Kralı" ilan ettiği, izleyicisini yakından tanıyan bu yetenekli adam seyirciyi sinemada ya da televizyon karşısında gülmekten kırıp geçiriyor. Gişe başarısının for-

Click, 2006

Anger Management, 2003

mülünü gizli tutan Sandler rutinleri, inançları ve başarılarıyla günümüzün en popüler oyuncu-komedyenlerinden biri sayılıyor ve *"Tanrı'nın bana bahşettiklerinden her zaman çok mutsuz olacağım,"* diyerek ironik Yahudi mizahına devam edeceğini gösteriyor.

DEĞİŞİK BİR MİZAH ANLAYIŞI

Adam Sandler'a göre, Yahudi mizahu ile ilgili öğrenmek istediğiniz her şeyi aslında Eddie Murphy'nin *"Coming to America"* adlı filmdeki espri açıklıyor: Yaşlı Yahudi bir adam, şık bir restoranda masaya oturur ve bir çorba siparişi eder. Siparişi masaya geldikten otuz saniye sonra garsonu çağırarak, kendisinden çorbayı tatmasını ister. Garson ısrarla adama çorbada ne gibi bir sorun olduğunu sormakta, yaşlı adamsa ısrarla sorulara cevap verme-

yerek yalnızca garsondan çorbasını tatmasını istemektedir. Garson buna izni olmadığını, çorbanın çok sıcak ya da çok soğuk olup olmadığını, hatta içinden bir saç veya böcek çıkmış olup olmadığını sorar. Cevap alamayan garson, sonunda teslim olur ve çorbayı tatmaya karar verir. Masaya baktıktan sonra yaşlı adama sorar: *"Kaşık nerede?"* Yaşlı Yahudi adam gülümser ve cevaplar: *"Yaaa..."* Bu öykü birçok kişiye Yahudilerin zor insanlar olduğunu anlatmış olabilir ama işin aslı yaşlı adam garsona büyüklük taslayacağı yerde ona mizahi bir dille bir ders vermeyi ve böylece bu hatasını tekrarlamamasını sağlamayı seçmiştir. İşleri zor yoldan hallederek, insanlığa incinü yenilemiştir. Diğer yandan, unutmamak gerekir ki, bu espri yalnızca Yahudi bir müşteriyle gereken mesajı verebilirdi.

Adam Sandler, Hollywood 'Şöhret Yolu'ndaki yıldızına 2011 yılının Şubat ayında kavuştu.

ADAM'DAN YAHUDİLİK ÜZERİNE...

• Dünyanın İsrail dışındaki her ülkesinde Yahudiler azınlıktalar. Çoğunun rahat yaşadığını inkâr edemeyiz ama bu, sol elle sağ el makasını kullanmaya çalışmak gibi bir şey. Evet, kullanabilirsin ama bir şeylerin ters olduğunu da bilirsin. Belki de Yahudileri bu kadar komik yapan kendileri değil de onların dışındaki dünyadır?

• Ortalama bir Yahudi, doğumundan kısa bir süre sonra azınlık olduğunun farkına varır. New York'ta doğduysanız veya annenizin jinekologu Yahudi'ye bunun farkına varmanız biraz zaman alabilir ama yine de erkenden farkına vardığınızı söylesek yanlış olmaz.

• Mizah güçlü bir silahtır. Bağınazca inanılan bilgileri inançları değiştirebilir. Yoksa Fransızlar Jerry Lewis'i nasıl severlerdi?

• Bizi tanımlamak için pek çok sıfat kullanılır. Kavimin insanları, İsrailoğulları, ana yapımcı... İçlerinde en komiği ise: Seçilmiş'tir. Tanrı tarafından bir köseye ayrılmış. Merak etmeyin, cennete giden yolun girişinde bilet kesmiyoruz. Zaten bizde cennet yok. Olsaydı da cennetin yalnızca Yahudiler'in girebileceği bir yer olduğuna inanmazdık.

Yaza girerken sağlıklı ve "light" beslenmeye *ne dersiniz?*

Bu yıl bahar oldukça erken gösterdi kendini. Hava­ların aniden ısınması, doğanın yavaş yavaş uyanışa geçi­şi, yaz mevsiminin göz açıp kapamadan kapımızda belireceğinin önemli sinyalleri. Dolayısıyla yazlık seyahat programları, bahçelerde verilecek davet organizasyonları ve bunun gibi birçok etkinlik tarihleri ajandalarımızda yerlerini almaya başladı bile. Özellikle biz bayanlar için, kış sezonunu kapatıp yaz dönemine geçişin anlamı çok farklı. Fit olmak için bitmek bilmeyen diyetler, sağlıklı beslenme adına yapılan araştırmalar, ölümüne spor aktiviteleri birçoğumuzun bir numaralı gündem maddesi şu sıralar.

Elinize aldığınız her dergide, gazetelerde, TV kanallarında rastladığınız sağlık programlarında, reklamlarda ve daha birçok alanda önümüze çıkan diyet listeleri, hafif tarifler ve bilirkişilerin tavsiyeleri, istemesek de bizleri mecburi bir akımın içine sürüklüyor. Bizim de çorbada tuzumuz olsun dedik ve birkaç hafif, ancak oldukça lezzetli tarifi sizlerle paylaşmak istedik. Şimdiden afiyet olsun...

Çilekli rulo pasta

4 yumurta beyazı
125 gr krema
150 gr şeker
250 gr çilek
1 tatlı kaşığı sirke
1 tatlı kaşığı patates nişastası
3-4 damla vanilya
75 gr toz badem
1 avuç file badem

Yumurta beyazları kar şeklinde çırpılır; sırasıyla şeker, sirke, nişasta ve vanilya eklenir. Son olarak toz badem tahta kaşıkla eklenir ve karışım fırın tepsisine, yağlı kâğıdın üzerine yayılır. Üzerine file bademler serpilir ve 180 derece fırında 5-6 dakika kadar pişirilir. Ardından fırının sıcaklığı 150 dereceye düşürülür ve kekin üzeri hafif altın sarısı olana dek tutulur. Soğuduktan sonra bir havlunun üzerine ters çevrilir. Üzerine çırpılmış krema ve küp küp kesilmiş çilekler sürüldükten sonra rulo yapılır. Pudra şekeri ve çilekle süslenir.

Antakya zeytini doldurulmuş patlıcan kâseleri

6 adet orta boy kemer patlıcan
200 gr çekirdekleri çıkarılmış yeşil Antakya zeytini

Marinasyon için:
Kurutulmuş domates, biberiye, nar ekşisi, zeytinyağı
Roka salatası
Süzme beyaz peynir

Patlıcanlar alacalı soyulduktan sonra ortadan ikiye kesilir tuz, karabiber ve zeytinyağı ile iyice ovalanır ve 180 derece ısıtılmış fırında, üzeri hafifçe kızarana ve yumuşayana kadar pişirilir. Patlıcanlar soğuduktan sonra üzerlerine birer yarık açılır. Önceden marine edilmiş yeşil zeytin ile doldurulur. Roka ve süzme peynir ile süslenir ve servis edilir.

Rengârenk biberli bahar salatası

3/4 su bardağı mısır
1 adet dolmalık kırmızı biber
1 adet dolmalık yeşil biber
300 gr börülce
1/2 su bardağı doğranmış kırmızı soğan
1/2 su bardağı doğranmış maydanoz
50 gr ceviz
70 gr rende parmesan peyniri
20 adet siyah zeytin
Zeytinyağı
1 tatlı kaşığı hardal
1 diş sarımsak
Balsamik sirke
Limon suyu
Tuz + Karabiber

Börülceler ufak ufak doğranır ve bir iki dakika boyunca haşlanır. Kırmızı biber ve yeşil biber küp şeklinde kesilir. Zeytinler ve ceviz minik parçalar şeklinde doğranır. Tüm malzemeler bir kapta karıştırılır ve son olarak, zeytinyağı, hardal, limon, balsamik sirke sarımsak tuz ve karabiberle hazırlanan sos üzerine dökülüp servis edilir.

Ton balıklı çalı fasulyesi salatası

1 kg çalı fasulyesi
1 büyük boy light ton balığı konservesi
1 mısır konservesi
8-10 adet kornişon
2-3 dal dereotu
1 çorba kaşığı light mayonez
1 çorba kaşığı limon suyu

Çalı fasulyeleri ince ince doğandıktan sonra tuzlu suda fazla yumuşamadan haşlanır ve süzülür. Bir kapta ton balığı, mısır, mayonez, küçük küçük kesilmiş kornişonlar, limon suyu ve doğranmış dereotu çatalla karıştırılır. Arzu edilen şekilde bir servis tabağına dizilen çalı fasulyenin üzerine ton balığı dökülür. Dereotu ve kırmızı köz biber turşusu ile süslenir.

Kekikli ve light peynirli dip

- 1 küçük kalıp light beyaz peynir
- 1 tatlı kaşığı bitkisel krema
- 2 çorba kaşığı limon kabuğu ve sarımsak ile bekletilmiş zeytinyağı
- Rendelenmiş yarım limon kabuğu
- 2-3 dal taze kekik

Beyaz peynir bir çatal yardımıyla ezilir içine diğer tüm malzeme eklenir. Arzuya göre, mevsimine uygun krüдите (salatalık, havuç vs.) ile servis edilir.

Semizotu eşliğinde fırınlanmış pancar salatası

- 1 demet semizotu
- 3-4 adet orta boy pancar
- Tulum veya keçi peyniri
- Zeytinyağı
- Kırmızı şarap sirkesi
- 2 diş sarımsak
- 2 dal biberiye
- Tuz + Karabiber

Pancarların kabukları soyulur ortadan ikiye kesilir. Tuz, karabiber, zeytinyağı ve biberiye ile tatlandırılıp alüminyum folyo içinde 1 saat kadar pişirilir. Soğuduktan sonra arzu edilen boyutta ince ince doğranır ve kırmızı şarap sirkesine yatırılır. Bu işlemin servisten bir gün önce yapılması önerilir. Servis tabağına semizotları yerleştirilir, yanına fırınlanmış pancarlar dizilir ve peynir ile süslenir.

Çilek ve bademli galet

Hazır milföy hamuru

800 gr çilek

2 yumurta

½ bardak şeker veya ½ bardaktan biraz az toz Splenda

2 çorba kaşığı un

2 bardak light süt

125 gr margarin

1 paket vanilya

Bir avuç file badem

100 gr bitter çikolata

Bir merdane ile inceltilen milföy hamuru kalıba yayılır ve pembeleşinceye kadar pişirilir. Çikolata ben-mari usulü eritilir ve soğumuş tartın üzerine ince bir tabaka şeklinde sürülür.

Yağ bir tencerede eritilir, üzerine un eklenir ve içinde topak kalmayınca dek pişirilir. Ardından sırasıyla süt, şeker ve vanilya eklenir. Ayrı bir kapta yumurtalar çırpılır ve çırpma teliyle sürekli karıştırma suretiyle ocaktaki karışıma eklenir.

Karışım koyuca bir muhallebi kıvamına gelince ateşten alınır ve soğumaya bırakılır.

File bademler eklendikten sonra tartın üzerine yayılır ve üzeri çilekle döşenir. Arzuya göre file bademle süslenir.

Tüm
bu lezzetleri
yapacak vaktim yok
veya keşke biri bunları
benim için hazırlasa
diyorsanız

www.foodandmore.com.tr

size bir tık kadar yakın...
Sağlıklı ve fit kalmanız
dileğiyle...

YAHUDİ EDEBİYATI VE DÜŞÜNCESİ ÜZERİNE YAZILAR

HÜZÜNLÜ ÖZGÜRLÜK

Laurent Mignon

Yahudi edebiyatı ve düşüncesi, her zaman her tür sınırı sorgulamak zorunda olmuştur. Hüzünlü Özgürlük'teki yazılar, bu sorgulamaya çeşitli açılardan katkıda bulunmuş bazı edebiyatçıları, düşünürleri ve din adamlarını tanıtır ve irdeliyor.

Bu kitap, okurları Philadelphia'dan Tel Aviv'e ve Lüksemburg'dan İstanbul'a sürükleyip onları Samuel Hirsch, Moysé Nadir, Marc H. Ellis, Yona Wallach, Mahir Ruso ve daha niceleriyle tanıştıracak. Özgür ama birçok bakımdan hüzünlü bir yolculuk...

GÖZLEM KİTAP

(0212) 231 92 82

kitabevi@salom.com.tr

www.gozlemkitap.com

EN YENİ ve EN İLGİNÇ iPhone uygulamaları

iPhone uygulamaları hayatımızı birçok yönden kolaylaştırıyor, hatta gün geçtikçe ilginçleştiriyor. Mart ayında iPhone kullanıcılarının işine yarayacak en gerekli uygulamalara bir göz atmıştık. Bu ay ise en ilgi çekici ve yenilikçi, ücretsiz iOS uygulamalarını içeren yepyeni bir liste karşınızda.

Tavsiyeleriniz için bana yazmayı unutmayın.

karelvalansi@yahoo.com

Olmasa Olmaz Uygulamalar

Microsoft Office Mobile

Bulut sistemiyle bilgisayarındaki veya herhangi bir cihazdaki Word, Excel, PowerPoint dosyalarınıza ulaşabilir, gerekli değişiklikleri yapabilir. Dosyalarınızı cep telefonunuzda orijinal hali ile kolaylıkla görüntüleyebilirsiniz. İlk yayınlandığında iPad versiyonu ücretli olan bu uygulama, cep telefonları için ücretsiz.

Cloak

Uzun süredir GPS üzerinden çalışan "Nerede unuttum" uygulamalarına alışmıştık. Where is my iphone? Where is my key? Where is my dog? Where is my car? derken Find my friends ile arkadaşlara kadar uzanmıştık. Bu uygulamayı kullanan arkadaşlarınızın ve çocuklarınızın yerini öğrenmek güzel bazen de gerekli olabilir fakat ya bulunmak istemezseniz? Görünmezlik pelerini olarak Türkçeye çevirebileceğim Cloak, öğle kaçamağı yaptığınızda patronunuzdan veya karşılaşmak istemediğiniz eski sevgilinizden kaçmanızı sağlıyor. Foursquare ve Instagram hesaplarınızı kullanarak arkadaşlarınızın yerlerini belirleyen bu uygulama ilginç bir şekilde çok tutuldu. Demek ki sosyal medyada her şeyin paylaşıldığı bir dünyada bile bazen biraz yalnızlığa ihtiyaç var.

HabitClock

Tüm başarılı kişilerin belli sabah rutinleri vardır diyor uygulamanın yaratıcıları. Bu uygulama size

hem tavsiyelerde bulunuyor hem de düzenli ve verimli bir gün geçirmenin ilk adımı olan sabah programınızı bir alışkanlık haline getirmenizi sağlıyor. Biraz disipline ihtiyacı olanların spor düzenlerini, yeme alışkanlıklarını,

ders veya çalışma programını düzene sokuyor, gerekli uyarılarla bu programa bağlı kalmanızı sağlıyor.

Instabeauty

Gün geçtikçe her şeyin resmini çeker, her şeyi bu resimlerle anlatır olduk. Instagram'ın başarısının altında yatan sebep de bu olsa gerek.

Facebook da ilk

açıldığında arkadaşlarınızla resimlerinizi paylaşabileceğin ve altına yorum yapabileceğin bir program olarak dikkatleri çekmişti. Dünyada selfie modası hızla yayılırken kafa kafaya vererek garip bir açıdan çekilmiş bu resimlerde kendiniz pek beğenmiyor, keşke şu kırışıklık veya leke olmasaydı diyorsanız Instabeauty sizin için. Bu uygulama ile seçtiğiniz resim bir anda ve tek bir dokunmayla güzelleşiyor, istenmeyen hatalar düzeliyor. Artık selfie'niz veya profil resminiz paylaşımına hazır!

Quora

El Kaide'yi kim finanse ediyor? Çocuğumu nasıl disipline ederim? Hapishanede bir hacker ne hisseder? Bunlar gibi birçok soru kafanıza takılabilir. Genelde Google'a soracağınız ve belki

de hiç bulamayacağınız bu soruların cevabına kolaylıkla Quora uygulamasıyla ulaşabilirsiniz. Ayrıca siz de merak ettiğiniz sorunuzu yayınlatabilir, gelen sorulara cevap yazabilir ve blog yazılarınızı paylaşabilirsiniz. Bu uygulama bir bilgi kaynağı!

Spotify

Eğer iyi bir müzik dinleyicisiyseniz ve hala Spotify'yı keşfetmediyseniz hiç zaman kaybetmeden hemen bu uygulamayı indirin. Milyonlarca şarkılık arşivi ile hem mp3 indirme derdine son veriyor, hem de her gün yenilenen müzik listeleri ile yeni şarkıları tanımaya olanak sağlıyor. Kendi

zevkinize göre listeler oluşturacağınız gibi müzik türüne göre hatta o anki günün saatine veya ruh durumunuza göre hazırlanmış bir müzik listesi de seçebilirsiniz. Parti, spor, özel kutlama, tatil, uyku, gün batımı, yalnızlık, mutluluk, barış gibi müzik listeleri ilk dikkatimi çekenler. Ücretsiz uygulamada reklam var ve bir saatte ancak altı şarkıyı dinlemeden geçebiliyorsunuz ancak kaliteli müzik dinlemek için bu kadarına kesinlikle katlanılır.

Findery

Bir seyahate veya geziye çıkmadan önce ne yaparsınız? O bölge ile ilgili bir gezi kitabı alabilirsiniz, görülecek yerleri, lokantaları internetten araştırabilirsiniz veya daha önce giden bir arkadaşınızdan ipuçları alabilirsiniz. Findery tüm bu ön araştırmaya gerek kalmayacak şekilde sizi bilgilendiriyor. Yerinizi tespit eden Findery bir harita üzerinden tüm bu bilgileri size veriyor. Üstelik olduğunuz yere daha önce gitmiş olanlar hem tarihini, görülecek yerlerini hem de pek bilinmeyen yönlerini ve ilginç özelliklerini sizinle paylaşıyor.

Battery Doctor

Bu ilginç uygulamaların tek kötü özelliği telefonların pilini çabuk tüketmeleri. Battery Doctor uygulaması hem detaylı bilgilerle pil düzeyini, hem de telefonun hangi özelliklerinin kapatılması ile pil ömrünün uzatılacağını gösteriyor. Kullanmadığınız zamanlarda Wifi'i kapalı tutmanın pilinizin ömrünü bir saat 23 dakika uzatacağını biliyor muydunuz? Uygulamanın bir diğer önemli özelliği ise junk dosyaları temizleyip telefonun hafızasını boşaltabilmesi. Bu da telefonun performansını olumlu yönde etkiliyor. Deneyin...

Victoria's Secret defilesi Londra'ya taşınıyor

Yılın merakla ve heyecanla beklenen, en çok konuşulan moda gösterisi "Victoria's Secret Defilesi" 2014 yılında Londra'ya taşınıyor. 1998'den beri sürdürdüğü defilelerini şu ana dek Amerika'nın pek çok farklı şehrinde organize eden ve son üç de senedir de New York'u kendine mesken tutan ünlü marka, bu yılki defilesini 2 Aralık gecesi Londra'da düzenleyecek. Bakalım Avrupa'nın enerjisi "meleklerle" nasıl bir farklılık kazandıracak.

Mary Katrantzou for Adidas

Spor tarzın yaşamın her alanına girdiği günümüzde, spor giyim markaları da tasarımcılarla işbirliği içine girip rahatından ve stilinden ödün vermek istemeyen hanımların yardımına koşuyor. 2004 yılından beri Stella McCartney ile çalışan ve son olarak da Topshop mağazaları ile iş ortaklığı yapan Adidas, bu kez de Mary Katrantzou'yu bünyesine kattı.

Kasım ayında satışa çıkacak olan koleksiyonda ayakkabı ve giyim eşyaları yer alacak.

Alexander Wang x H&M

H&M, Coachella müzik festivalinde bir sürpriz yaparak, 2014 yılında işbirliği yapacağı tasarımcıyı açıkladı. Kendi markası Alexander Wang ve Balenciaga'nın tasarımcılığını yapan Wang'ın, H&M için 6 Kasım'da satışa çıkacak koleksiyonu kadın, erkek giyimi ve aksesuardan oluşacak.

Kate Moss yuvaya döndü

Kate Moss bir kez daha Topshop'a tasarımcı rolüyle geri döndü. Daha önce 2007 -2010 yılları arasında Topshop'a koleksiyonlar hazırlayan 40 yaşındaki top model, Topshop'a geri dönmekten oldukça heyecanlı olduğunu belirtiyor. "Kate Moss for Topshop" koleksiyonu 30 Nisan'dan itibaren Topshop, Nordstrom ve Net-A-Porter'de satılmaya başlanacak.

Gardırobumuzun vazgeçilmezi Denim

Sıcak yaz günlerini hissetmeye, mini eteklerinizi, uçuşan şifonlarınızı ve birbirinden güzel sandaletlerinizi giyip renkli oğelerinizi göstermeye az kaldı. Bir yandan yazı dört gözle beklerken, diğer yandan da baharın tadını çıkarma vakti şimdi. Mevsim geçişlerinde, ne giyeceğimizi bilmediğimiz zamanlarda ise "denim" gardırobumuzun vazgeçilmezi oluyor.

Tulum

Çocukluk yıllarında sevdiğimiz, 90'li yılların vazgeçilmez jean tulumları, 2014 yaz sezonunda geri döndü. Stilinden ve rahatlığından ödün vermek istemeyen bayanlara duyurulur. Tulumunuzu, tişört ve spor ayakkabıyla kombinlemek veya ipek bir gömlek ve topuklu ayakkabı ile farklı bir stil yaratmak elinizde.

Boyfriend Jeans

Erkek arkadaşlarımızın dolaplarındaki tişört ve sweatshirt'lerden sonra şimdi de kot pantolonlarına göz diktik. Tabii her zaman olduğu gibi kendi küçük dokunuşumuzu da kattık. Önce biraz yırttık, sonra da paçalarını bilekte bitecek şekilde kıvrıdık.

Denim on Denim

Yıllarca moda dergilerinde, modanın en büyük günahı sayılan denim alt ile denim üstü kombinlemek, 2014'ün en popüler trendlerinden biri haline geldi. 80'lerden kalmış gibi görünmek istemiyorsanız seçtiğiniz parçalar arasında mutlaka ton farkı olmasına dikkat edin. Gömlek ve pantolonunuzu birbirine eşitlemeye değil, tam tersine zıtlıklarını vurgulamaya çalışın.

Patchwork

Denimde renklerin ve desenlerin azalması, kesinlikle sıradanlığın habercisi değil. Modacılar farklılığı "yamalı" görüntüsü veren patchwork modellerde buldu.

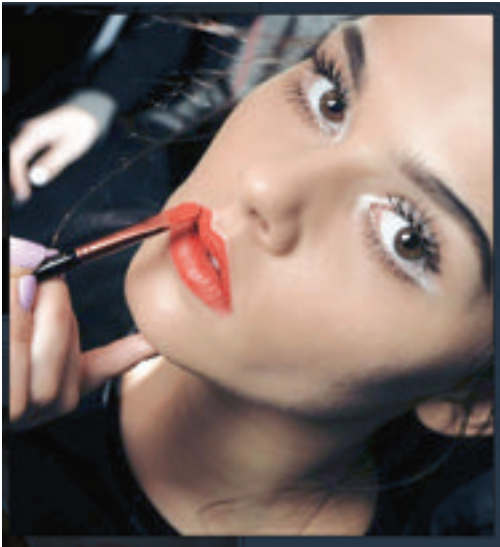
Notlar

- Skinny jean pantolonlar bu sezon da çok moda, ancak yeni skinny jean'lerinizi alırken paçalarının bilekte bitmesine dikkat edin.
- Bu sezon renkli ve desenli jean pantolonlara eski sezonlardaki kadar sık rastlanmıyor.
- Beyaz jean pantolonlar, yırtık jean şortlar ve denim ceketler bu sene de kurtarcınız olacak.
- Jean etek sevenler, üzgünüm bu sezon şanslı yılınız değil!

Turuncu dudaklı kadına dikkat!

Turuncu rengin mutluluk, özgüven dolu ve sportif enerjisi bu yaz makyaj modasını takip eden kadınların dudaklarını süsleyecek. Neşeli rujlarda tek şart, mat olması. Parlaticılar yaz gecelerine daha çok yakışsa da, rujlarda bu yaz mat renkler moda!

2014 yazına az kaldı! Ben şahsen kadınların büyük çoğunluğu gibi, renkli yazlık kıyafetleri, renkli ojeleri, canlı renklerle yapılan makyajı daha çok severim. İçimi açar. Adı üzerinde; yaz demek, renk demek. Bu yazın makyaj modası ise oldukça değişik; siyah eyelinerlar, masmavi ve lavanta renkli göz farları, turuncu ve patlayan kırmızı tonları revaçta. Dikkat çekmek mi istiyorsunuz? Öyleyse bu yaz, sizin yazınız!

Turuncu ve mat dudaklar

Bu yazın en gözde makyaj modası, hiç şüphesiz turuncu ve cesur kırmızı tonlarındaki rujlar. Neşeli ve güvenli kadınların rengi olan turuncu tonlarındaki rujlarda tek şart mat olması. Genel olarak parlaticılar yaz gecelerinde daha uygun olsa da, bu yaz kesinlikle mat renkler moda! Bundan böyle sonbaharı çağrıştıran turuncu rengiyle karşılaştığımızda, kurumaya yüz tutan yaprakları ve Cadılar Bayramı'nın balkabaklarını değil, modayı takip eden cesur yaz kadınına göreceğiz. Tabii dudaklar bu kadar ön plana çıktığı zamanlarda, göz makyajını daha doğal renklerde tutmak lazım. O yüzden dikkat: birazdan bahsedeceğim mavi ve lavanta rengi farları, turuncu rujlarla bir arada uygularsanız, modayı takip edenler ile modaya kurban gidenler arasındaki ince çizgiyi istemeden de olsa geçebilirsiniz.

MAVİ VE LAVANTA RENGİ FARLAR

Dudak renkleri konusunda cesur olmayanlar üzülsün. Bu yaz göz farları o kadar güzel ki, bakanlar gözlerini gözlerinizden alamayacak! Mavi, lavanta, lila ve mor tonları bu yaz göz makyajının vazgeçilmezleri arasında. Masmavi göz makyajınızı sade bir elbise ve doğal taşlardan

yapılma takılarla birleştirdiğinizde, yaz gecelerine hazırsınız demektir. Mavi ve morun tüm tonları dikkat çekici olduğundan, bu renklerle kullandığınız rujunuzun açık tonlarda olmasına özen gösterin. Unutmayın, makyajda önemli olan, dikkati tek bir noktaya çekmektir.

Eyelinerlar yine gözde

Bu yazın en dikkat çekici makyaj trendlerinden biri: eyeliner'ın cesur kullanımı. Eyeliner deyince aklınıza 1970'lerin sinema filmlerindeki artistler gelmesin. Bu yaz gözlerde adeta bir "eyeliner sanatı" uygulanıyor. Ancak dikkat: eğer siz de eyeliner sürerken çizgiyi kaydırmaya meyilliyseniz, değişik eyeliner şekillerini yüzünüzde denemeden önce bir makyaj uzmanından yardım isteyin. Modayı takip edeyim derken, çizgi film karakterlerine benzeme riski var. Kaş yaparken, göz çıkarmamak gerekir...

METALİK

renkleri sevenler

Bu yaz, makyaj modasında metalik renklere rastlayamıyorsanız üzülmeyin! Metalik renkler, özellikle ojelerle sonbaharda geri geliyor. Güneşten yanmış cildiniz sonbahara doğru bronzluğunu yitirdiğinde, metalik neşeli ojeler mevsim geçişinde sizi eğlendirecek.

Kendinize yakışan

Bu senenin makyaj modası genel hatlarıyla zevkinize pek uymayabilir. Eyeliner çekmeye üşenebilir, turuncu dudaklarla kendinizi rahat hissetmeyebilirsiniz. Bu durumda kendinize yakışanı uygulayın. Eğer altın rengi bir far ve kömür rengi bir göz kalemi gözlerinizi ön plana çıkartıyorsa, lavanta gözlerle gezeceğim diye boş yere uğraşmayın. "Biraz değişim istiyorum" diyorsanız, size ufak bir tavsiye: alışveriş merkezlerindeki kozmetik ve makyaj mağazalarında çalışan tecrübeli makyaj uzmanlarının ürün tanıtımı yaptığı günleri kollayabilir, farklı renkler deneyip, içlerinden size en çok yakışanını bulabilirsiniz.

Renklerin ENERJİLERİ

Makyaj yaparken renklerle oynamak çok zevkli, kendine yakışanı bulunca oluşan güven ve keyif ise bir başkadır. Renklerin enerjileri olduğunu ve bize kendimizi daha iyi hissettirebildiklerini biliyor muydunuz? Renklerin enerjilerini anlayarak, kendinizi daha iyi hissedebilmek, hatta başarı yolunda renkleri kullanarak özgüveninizi arttırmak mümkün... Gökkuşağı renkleri güneş ışığının yedi renk enerjisini temsil eder. Her renk bizi ruhsal, fiziksel ve duygusal olarak etkileyebilme gücüne sahiptir. Denize bakarken huzur bulduğunuz, çimenlerin üzerinde yürürken yenilediğinizi düşünün. Sırf gökkuşağını gördüğünde bile çoğu insan neşelenmez mi zaten?

Kırmızı

Aşk veya ateşi çağrıştıran kırmızı aslında enerji veren bir renktir. Özellikle kendimizi yorgun hissettiğimiz, işimizin başımızdan aşkın olduğu günlerde kullanılması tavsiye edilir. Kırmızı güçlü, dürüst, cesur ve özgüvenli insanların rengi olarak bilinir.

Turuncu

Turuncu mutluluk ve neşe veren, enerjisi ile sevilen bir renktir. Enerjik, sportif ve sosyal insanların seçtiği bir renk olan turuncu, adeta duygusal bir uyarıcı gibidir. Turuncu rengin hayat sevinci kattığı bile söylenir!

Mavi

Mavi huzur verici, rahatlatıcı bir renktir ve zihinsel rahatlama sağlar. Kişiler arası iletişimi güçlendirdiği ve uyku problemlerine iyi geldiği de söylenir.

Çivit

Çivit renginin enerjisi kişileri bilinçaltıyla bağlantı geçirirken, rüya görmeyi artırır. Çivit mavisi sevenler genelde pratik, akıllı, idealist kişilerdir.

Sarı

Farkındalık yaratan bir enerjisi olan sarının, anlama ve algılama için yararlı olduğu bilinir. Sarı, şakadan anlayan, zeki, entelektüel ve iyimser insanların rengidir.

Mor

Tercih edilen renklerden biri olan mor, ilham verirken, bir yandan da yaratıcılığı güçlendirir. Mor güçlü, kreatif, öngörülü ve insancıl kişilerin rengi olarak bilinir.

Yeşil

Dengenin rengi olan yeşil, bedenimizi ve kafamızdaki düşünceleri rahatlatıcı bir özelliğe sahiptir. Yeşil rengin enerjisi kişiyi dengelerken, huzur ve yenilenme hissi verir. Yeşili tercih edenler genelde doğayı seven, mütevazı ve sevecen kişilerdir. Yenilenmenin ve yeniden doğuşun rengi olan yeşil, eksilmiş enerjiyi yerine koyar.

İki farklı semt, bir ortak kader Galata ve Le Marais

Falafelin Le Marais'deki en iyi adresi, L'As du Fallafel

Bir zamanlar Paris'teki Yahudi yaşamının merkezi sayılan Le Marais semtinin kaderi de, Galata gibi değer kazanan binaların elden çıkmasıyla kültürel değerlerini yitirme yolunda mı yoksa?

LE MARAIS SEMTİNE TARİHSEL BİR BAKIŞ

Geçmişte bataklık, daha sonra da tarım alanı olarak kullanılan Le Marais semtine ilk yerleşimlerin tarihçesi 12. yüzyıla dayanır. 14. yüzyıldan itibaren ise Le Marais, aristokrat ailelerin dikkatini çekmeye başlar ve tarlalar yavaş yavaş satılarak yerine Paris'te sık sık

görmeye alıştığımız büyük avlulu malikâne tarzında evler inşa edilir. 17. yüzyılda Place des Voges yapıldıktan sonra, bölgeye ilgi iyice hız kazanarak yerleşimler 18. yüzyılın ortalarına kadar sürer. 20. yüzyıla girerken Le Marais yerini daha moda semtlere, Saint Honoré ve Saint Germain gibi bölgelere bırakır. Bölgeye ilk yapılan evlerle birlikte, Yahudiler bu bölgede

yoğun olarak yaşamaya başlarlar. Ancak İkinci Dünya Savaşı sırasında, Paris Yahudilerinin buradaki gettolarda toplanması karanlık günleri beraberinde getirir. Rue des Rosiers (Gül Ağaçları Sokağı) semtin Yahudi nüfusunun ağırlıklı olarak yaşadığı bir bölgeyken, burada yerleşik Yahudilerin büyük çoğunluğu ne yazık ki ölüm kamplarına gönderilir.

1982'de terör saldırısına uğrayan Joe Goldenberg Lokantası

Le Marais'nin sokaklarından

1970'li yıllarda, belediyenin "modernleşme" adı altında semtteki birçok binayı yıkma girişimine, bakanlar, yazarlar ve tarihçilerden oluşan büyük bir kesim karşı çıkar ve yıkım iptal edilir. Bundan sonra ise bölgenin kalkındırılması gündeme gelir. 1990'lı yıllardan bugüne, semt inanılmaz bir değişim geçirir. Bir zamanların Yahudi semti, Paris'te yaşayan eşcinsellerin, turistlerin ve sanatçıların yoğunlukta olduğu bir bölgeye dönüşmeye başlar. 1985 yılında açılan Picasso Müzesi'nin ardından, Nicolas Famel'in Evi, Cognac-jay Müzesi ve Carnavalet Müzesi semtin sanatsal yönüne güç katar. Bunların yanı sıra, her geçen gün artan gay cafeler, gece kulüpleri ve barlar da semtin dokusunu büsbütün değiştirir. Tüm bunlara lüks butik oteller, ünlü markaların mağazaları ve Fransız mutfağının seçkin adresleri de eklenince, eskilerin yoksul Yahudi mahallesi "Le Marais" Fransız burjuvazisinin semti haline gelir. Bu hikâye sizlere de bir yerlerden tanıdık gelmiyor mu?

İKİ FARKLI SEMT, BİR ORTAK KADER

Seine Nehri'nin doğusunda yer alan Le Marais yıllarca Paris Yahudi yaşamının ve özellikle de yoksul Yahudilerin yerleşimlerinden biriydi. Hiç kuşkusuz İkinci Dünya Savaşı sonrası Holokost kurtulanları ile Kuzey Afrika'dan gelen Sefaradlar'ın kurdukları ortak hayatlar, yokluğun içinde bir Yahudi yaşamı sağlıyordu. Le Marais semtine ilk gidişim bun-

dan 6 yıl kadar önce, Paris'e yeni yerleşen bir arkadaşım sayesinde olmuştu. O sıralarda, sevgili Nir ile semtin daracık sokaklarında gezinirken köşedeki falafelcinin önünde, "Dati" (dindar) bir beyin, elinde Tefilin ile bize doğru baktığını fark etmiştik. Elimdeki falafeli bitirir bitirmez yanına gidip: "Yahudi olduğumu nereden anladınız?" diye sormuştum. O da, "Bana bakışlarından," diye cevap verip sokağın ortasında Tefilin'i taktırmıştı. Aradan geçen zamanda, son kez Le Marais'ye geçen yıl yine bir akşamüstü uğramıştım. Semtte kısa zamanda yaşanan değişimin içimde ilk uyandırdığı duygu, Galata'yı gezerken hissettiğim birebir aynısıydı. Bölgedeki 'kaşer' restoranlar, İbranice tabelalar ve sinagoglar yerli yerindeydi. Ancak tek eksik, orada eskisi kadar yoğun bir biçimde yaşamayan Fransız Yahudileriydi. Galata da bir zamanlar, tıpkı Le Marais semti gibi İstanbul'daki Yahudi nüfusun

yoğun olarak yaşadığı semtlerden biriydi. Hatta mevcut sinagogların kapasite olarak yetmemesinden dolayı büyük bir sinagoga ihtiyaç duyulmuş ve 1951 yılında Neve Şalom Sinagogu inşa edilmişti. Bir zamanlar Yahudi bakkal, manav ve balıkçıların olduğu sokaklarda, 1990'lı yıllara gelindiğinde Yahudi esnaf olarak yalnızca Kuledibi Kasabı kalmıştı.

Bölgede yaşayan Yahudi nüfusu iyice azaldığında, Galata turistlerin ve geçmişlerini özleyen cemaat üyelerinin turistik turlar düzenlediği ve düğünler için uğradığı bir bölgeye dönüştü. İki semt arasındaki en büyük fark ise kısa bir süre önce "Cercle d'Etudes Historiques du Marais" adı altında kurulmuş olan derneğin bu bölgedeki Yahudi kültür değerlerini yeni nesillere öğretmeyi amaçlaması ve halen o bölgede yaşayan Holokost kurtulanı ailelere yardımda bulunması. Bu haberi Şalom gazetesinde okuduğumda, aklıma kısa süre

**Bölgedeki beş
sinagogdan
biri**

içinde Galata'da tek bir çatı altında birleşecek olan İhtiyarlar Yurdu ve Barınyurt geldi.

Belki de bu iki derneğin toplam 110 kişi olarak birleşmesiyle Galata Yahudi yaşamına bir canlılık getirebiliriz. Le Marais Senti'nde yer alan beş ayrı sinagog, Paris Yahudileri için halen büyük önem taşıyor. Tıpkı Galata'daki Neve Şalom, Aşkenaz ve İtalyan sinagogları ile müzemizin Yahudi kültürünün çekim merkezi olduğu gibi... İki semtin arasındaki bir diğer fark, Barınyurt dışında Galata'da toplumumuza hizmet edebilecek bir 'kaşer' lokanta bulunmaması. Oysa Le Marais'de lüks restoranların hemen yanında İbranice tabelaları ile halen uygun fiyata atıştırmalık falafel ya da geleneksel lezzetler yiyebileceğiniz birçok 'kaşer' lokanta mevcut. Düşünsenize, Galata'nın yabancı dergilerde çıkan tanıtımlarında, *"Türk Yahudileri Müzesinin hemen yanında yer alan 'Falafel' isimli restoran 'kaşer' mutfağını tatmak isteyenlerin vazgeçilmezlerinden"* denildiğini...

Bugün, Le Marais'de, Fransız mutfağından dünya mutfaklarına kadar, tüm seçkin restoranları bulmanız mümkün. Bunun yanında 'kaşer' restoranlar da zamana ayak uydurarak varlıklarını sürdürüyorlar. Victor Hugo Müzesi, fotoğrafçılık Müzesi, Kukla Müzesi, sayısız sanat galerileri, gay ziyaretçiler için sunduğu seçenekler ile alternatif bir turizm stratejisi oluşturuyor. Bu değişimin farklı bir türü ise Galata'da yaşanıyor. Bir

**Mois Gabay kendisine
tefilin taktıran dindar genç ile**

zamanların atölyeleri, hırdavatçıları, banka merkezleri yerlerini lüks otellere ve sanat galerilerine bırakıyor. Her iki semt için asla değişmeyen ortak nokta ise değişime ayak uydurmaları. Bu değişim ancak Yahudi kültürü değerlerini korumanın semtte yaşayan veya yaşamış olan Yahudi nüfusun ilgisi ile mümkün. Dilerim, bu iki farklı ülkenin iki ayrı Yahudi Mahallesi kültürel değerlerini koruyacak şekilde varlığını geleceğe taşımayı başarabilir. Artistler, sanatçılar kısaca yaratıcılığa ihtiyacı olan herkesin bu iki semti seçmesi sizce de sadece bir tesadüf mü?

9 AĞUSTOS 1982

GOLDENBERG KAŞER LOKANTASINA TERÖR SALDIRISI

Tıpkı Galata Senti'nde, Neve Şalom Sinagogu'na 1986'da yapılan saldırı gibi Le Marais semti de geçmişte terör saldırısına maruz kalmıştı. 9 Ağustos 1982 günü öğle yemeği saatlerinde, Rue des Rosiers'de bulunan Goldenberg 'kaşer' lokantasına giren beş silahlı saldırgan 6 kişinin ölümüne ve 22 kişinin de yaralanmasına sebep olmuştu. Yıllarca süren araştırma sonucu El Fetih örgütünün bir kolu olan Abu Nidal saldırıdan sorumlu tutulmuştu.

Bunları görmeden dönmeyin!

Le Marais semtine gidip de bir falafel yemeden dönülmez. Falafelin bu bölgedeki en iyi adresi, önünde biriken kuyruktan da anlaşılacağı gibi: "L'As du Fallafel".

Buraya kadar gelmişken leziz tatları ve kokuları ile o meşhur fırınlarına da uğramadan olmaz. Tavsiyem, Aşkenaz bir ailenin mirası olan: La Boutique Jaune de Sacha Finkelsztajn. Burada Aşkenaz mutfağının birbirinden farklı lezzetlerini de bulabilirsiniz. Caféter arasındaki onlarca seçenekten "Le Piment", "Charlot", "L'Egoiste" favorilerim... Hazır oradayken, birbirinden ilginç sanat galerilerini, lüks mağazaları da gezerek turunuza renk katabilirsiniz.

gotte[®]

www.mendos.com.tr
www.facebook.com/mendoscomtr
https://twitter.com/Mendoscomtr

MENDO'S

WORLD'e özel
6 taksit!

MENDO'S MAĞAZALARI İstanbul: Akmerkez, Bağdat Caddesi, İstinye Park, Akasya, Viaport, İzmir: Alsancak, Agora, Çeşme Marina, Ankara: Kentpark, Bodrum: Türkbükü, Yalıkavak, Marmaris: Netsel Marina.
BRANDY'S BY MENDO'S MAĞAZALARI: İstanbul: Ataköy A Plus, Canpark.

ARKA KAPAK